

Peruspalvelukuntayhtymä

Selänne

Haapajärvi · Kärsämäki · Pyhäjärvi · Reisjärvi

Vuosisopimus ja talousarvio 2018

Taloussuunnitelma 2019-2020

Yhteistyötoimikunta 9.10.2017
Kuntayhtymähallitus 12.10.2017
Kuntayhtymähallitus 25.1.2018
Yhtymäkokous 28.2.2018 § 5

SISÄLLYSLUETTELO

1.	Yleisperustelut	1
1.1	Yleistä	1
1.2	Kuntayhtymän toimintaympäristön muutokset	1
1.3	Strategian mukaiset kehittämisalueet	4
2.	Vuosisopimus	6
2.1	Hallinto	6
2.1.1	Hallinto ja toimistopalvelut	6
2.1.2	Hankkeet	6
2.1.3	Tukipalveluyksikkö	7
2.1.4	Tilintarkastus	8
2.2	Hyvinvointipalvelut	8
2.2.1	Lastenneuvola, koulu- ja opiskelijaterveydenhuolto ja perhekeskustoiminta, lapsiperheiden kotipalvelu ja sosiaalihuoltolain alainen perhetyö	11
2.2.2	Lastensuojelu, perhetyö ja lapsiperheiden sosiaalipalvelu	12
2.2.3	Aikuissosiaalityö	12
2.2.4	Vammaispalvelut	13
2.2.5	Terapiapalvelut	14
2.2.6	Suoritteet	16
2.3	Terveys- ja vanhuspalvelut	18
2.3.1	Hallinto	21
2.3.2	Lääkäreiden- ja hoitajien vastaanottopalvelut	22
2.3.3	Vuodeosastot	23
2.3.4	Täydentävät palvelut	23
2.3.5	Kuntoutus	25
2.3.6	Sairaankuljetus ja ensihoito	26
2.3.7	Työterveyshuolto	26
2.3.8	Suun ja hampaiden terveydenhuolto	27
2.3.9	Erikoissairaanhoito	29
2.3.10	Ikääntyneiden palvelut	30
2.3.10.1	Kotihoito	30
2.3.10.2	Vuorohoito, päivätoiminta ja omaishoito	31
2.3.10.3	Asumispalvelut	33
2.3.11	Suoritteet	36
2.4	Ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelut	38
3.	Käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa	41
3.1	Tuloslaskelma (vertailu TP2015, TP2016, TA2017 ja TAE2018 ja tunnusluvut)	41
3.2	Yhteenveto talousarvioesityksestä 2018 kunnittain	42
3.3	Talousarvio kunnittain tuloslaskelmamuodossa (vertailu TP2015, TP2016, TA2017 ja TAE2018)	43
3.4	Talousarvio kunnittain ja palvelulinjoittain (vertailu TP2015, TP2016, TA2017 ja TAE2018)	45
3.5	Yhteenveto kuntien maksuosuuksista 2018	47
3.6	Talousarvion sitovuus	47
4.	Investointiosa	47
5.	Rahoitusosa	48
6.	Taloussuunnitelma 2019-2020	49
6.1	Jäsenkuntien maksuosuudet ja tuloslaskelma	49
6.2	Investoinnit	50
6.3	Rahoituslaskelma	50
7.	Liitteet	51
7.1	Talousarvio kustannuspaikoittain	51
7.2	Vakanssit	68

1. Yleisperustelut

1.1 Yleistä

Suomen hallitus päätti neuvottelussaan 5.7.2017 jatkaa sote- ja maakuntauudistusta siten, että uudistus tulee voimaan 1.1.2020 alkaen. Eduskunnan käsittelyssä oleviin lakiesityksiin tehdään perustuslakivaliokunnan 29.6.2017 lausunnon edellyttämät muutokset.

Valinnanvapauslain osalta hallitus antaa uuden hallituksen esityksen alkuvuodesta 2018. Eduskunnan jo käsittelyssä oleviin sote-järjestämis- ja maakuntalakeihin tehdään PeV:n edellyttämät muutokset eduskunnan valiokunnissa ministeriöiden vastinemenettelyllä. Muilta osin sote- ja maakuntauudistuksen lakiesitykset eivät ole auki. Perustuslakivaliokunnan toiveen mukaisesti maakunta, sote- ja valinnanvapauslait käsitellään eduskunnassa yhtäaikaisesti.

Sote- ja maakuntauudistuksen tarkoituksena on nykyaikaistaa palveluja ja parantaa julkista talouden kestävyyttä. Uudistuksella pyritään luomaan edellytykset sosiaali- ja terveydenhuollon tulevaisuuden mallille. Uusissa maakunnissa otetaan käyttöön tehokkaimmat ja vaikuttavimmat toimintatavat, jotta palvelut voitaisiin tuottaa vaikuttavasti ja kustannustehokkaasti. Tavoitteena on pienentää eroja ihmisten hyvinvoinnissa ja taittaa kustannusten kasvua. Palvelut integroidaan asiakaskeskeisesti ihmisten tarpeiden mukaisesti. Palveluiden integraation laajuus on uudistuksessa kansainvälisesti erittäin kunnianhimoista.

Pohjois-Pohjanmaalla toimi vuosien 2016-2017 aikana PopSTer-hanke (Pohjois-Pohjanmaan sosiaali- ja terveydenhuolto osana tulevaisuuden maakuntaa). Hankkeen loppuraportti valmistui elokuussa 2017. Loppuraportissa nostettiin esille maakunnan tämän päivän sosiaali- ja terveystalouden ongelmakohtat. Niitä ovat mm. jäykät ja raskaita palveluja suosivat palveluratkaisut, laitosvaltainen palvelurakenne ja vähäinen asiakaskohtainen joustavuus palveluissa. Näihin ongelma-kohtiin on syytä pureutua nykyisissä maakunnan sosiaali- ja terveydenhuollon tuottaja- ja järjestäjäorganisaatioissa. Ponnesta kehittämistyötä tulee jatkaa edelleen koko maakunnan alueella.

Kuntataloutta on leimannut viime vuodet jatkuva kireys, mihin ovat vaikuttaneet heikko suhdannetilanne ja verotulojen hidastunut kasvu, valtiontalouden tervehdyttämistoimenpiteet, kuntien tehtävien ja velvoitteiden lisääminen, muuttoliike sekä ikääntymiskustannusten asteittainen nousu. Kunnat ja kuntayhtymät ovat viime vuosina tehneet säästöjä ja tehostaneet toimintaansa.

Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen jäsenkuntien taloustilanne edellyttää jatkossa kuntayhtymältä tiukkaa talouskuria ja osittain myös talouden tasapainottamistoimenpiteitä. Kuntayhtymän toimintaa tulee tehostaa ja samalla huolehtia lähipalvelujen järjestämisestä kustannustehokkaasti.

1.2. Kuntayhtymän toimintaympäristön muutokset

Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen jäsenkuntia ovat Haapajärven ja Pyhäjärven kaupungit sekä Reijjärven kunta. Kärsämäen kunta on osajäsen ympäristö- ja rakennusvalvontapalveluiden osalta 1.1.2015 alkaen.

Kuntayhtymä aloitti toimintansa vuoden 2010 alussa. Talousarviovuosi on kuntayhtymän yhdeksäs toimintavuosi. Kuntayhtymän luottamushenkilöiden ylimpänä päätöksentekuelimenä toimii yhtymähallitus. Perussopimuksen mukaisesti merkittävät asiat, kuten esimerkiksi vuosisuunnitelma, talousarvio ja tilinpäätös, hyväksytään jäsenkuntien valtuustojen yhtäpitävillä päätöksillä.

Muita luottamushenkilöiden toimielimiä ovat ympäristö- ja tarkastuslautakunta sekä yksilöjaos.

Jäsenkuntien asukasluku oli 31.12.2016 yhteensä 15.632 asukasta. Alueen asukasmäärä on vähentynyt koko 2000 -luvun ajan. Kärämäen asukasluku oli 2.655 asukasta.

Kunta	31.12.2013	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2016	Muutos 15/16	Muutos 15/1%
Haapajärvi	7 616	7479	7 440	7332	-108	-1,5
Pyhäjärvi	5 731	5562	5 498	5446	-52	-0,9
Reisjärvi	2 925	2901	2 893	2854	-39	-1,3
Yhteensä	16 272	15 942	15 831	15 632	-199	-1,3

Kuntien asukasluvun perusteella jaettujen menojen osalta tapahtuu muutos edellisiin vuosiin verrattuna. **Haapajärven osuus on 46,9 % Pyhäjärven osuus 34,8 % ja Reisjärven osuus 18,3 %**. Ympäristö- ja rakennusvalvontapalveluiden asukasluvun perusteella jaettujen menojen osuus (hallinnon kustannukset) jäsenkunnittain on Haapajärvellä 40,1 %, Kärämäellä 14,5 %, Pyhäjärvellä 29,8 % ja Reisjärvellä 15,6 %.

Jäsenkuntien väestön ikärakenne vaihtelee kunnittain.

	0-14 v. osuus väestöstä 30.06.2016 %	15-64 v. osuus väestöstä 30.06.2016 %	yli 65 v. osuus väestöstä 30.06.2016 %	perheiden lukumäärä 31.12.2015 kpl
Haapajärvi	19,2	59	21,8	1893
Pyhäjärvi	14,4	53,9	31,7	1470
Reisjärvi	19,2	55,9	24,9	723
Yhteensä/ka	17,6	56,3	26,1	4 086

Lähde: Tilastokeskus, Väestön ennakkotilasto, Väestön ennakkollinen ikärakenne neljännes vuosittain ja alueittain 2010-2017. Perheet perhetyypin ja lasten lukumäärän mukaan alueittain 1992-2016

Työpaikkojen määrää, työssäkäyntiä ja muuta toimintaa kuvaavat seuraavat tilastoluvut.

	Valtion veronalaiset tulot euroa/tulon saaja 2015	Asuntokuntien lukumäärä 31.12.16	Kunnassa olevien työpaikkojen lukumäärä 31.12.14	Kunnassa asuvien työssäkävien lukumäärä 31.12.14	Työssä käyvien hlöiden osuus 18-64 - vuotiaista, % 31.12.15
Haapajärvi	23 380	3 186	2 879	2 731	64,8
Pyhäjärvi	23 614	2 659	1 860	1 851	61
Reisjärvi	23 215	1 194	985	1 075	69,6
Yhteensä/ka	23 403	2 346	1 908	1 886	65

Lähde: Tilastokeskus, Veronalaiset tulot - vuosi 2015, Yleisesti verovelvollisten tulonsaajien luku, tulot ja verot kunnittain 2005-2015/€, Asuntokunnat koon ja asunnon talotyypin mukaan 1985-2016, Alueella työssäkäyvät (työpaikat) alueen, toimialan (TOL 2008), sukupuolen ja vuoden mukaan 2007-2014, Työlliset muuttujina Alue, Sukupuoli ja Vuosi, Väestö alueen, pääasiallisen toiminnan, sukupuolen, iän ja vuoden mukaan 1987-2015

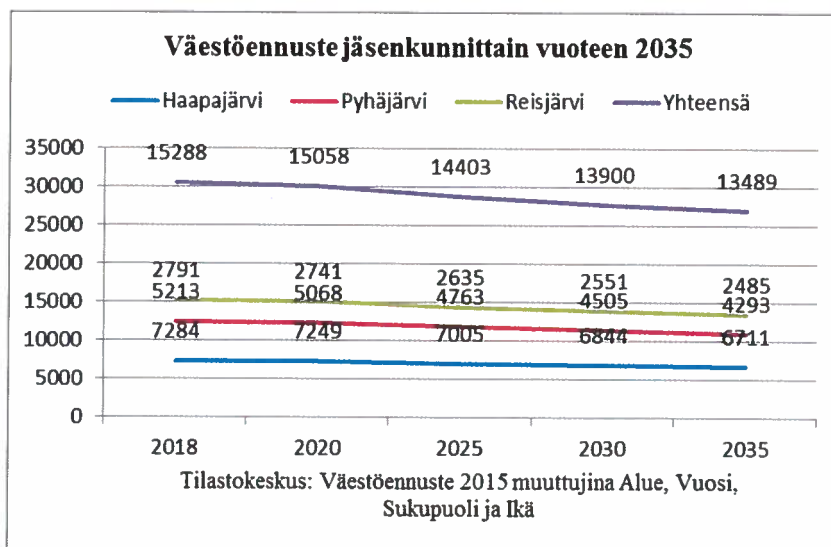
Jäsenkuntien taloutta kuvaavat seuraavat luvut vuoden 2016 tilinpäätöksissä.

	Vuosikate euroa/asukas	Valtionosuudet euroa/asukas	Verotulot euroa/asukas	Lainakanta euroa/asukas	Tilikauden tulos euroa/asukas
Haapajärvi	159	3 247	3 156	4 449	-113
Pyhäjärvi	-511	2 793	3 859	3 287	-845
Reisjärvi	19	3 693	2 751	9 300	-487
Yhteensä/ka	-111	3 244	3 255	5 679	-482

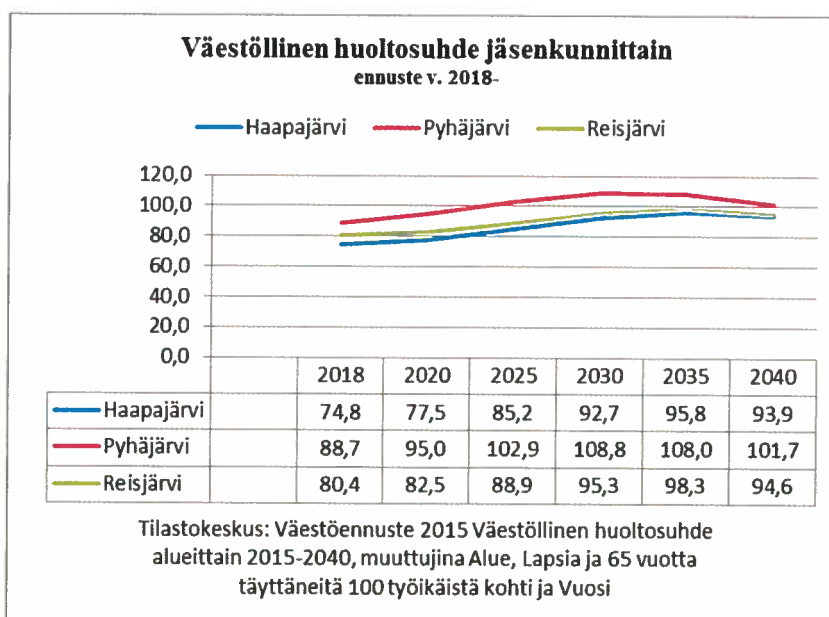
Jäsenkuntien taloudellinen tilanne vaihtelee, lainakanta on kasvanut jäsenkunnissa vuoden 2015 tilinpäätöksiin verrattuna ja keskimääräinen tilikauden tulos on miinuksella kaikissa jäsenkunnissa. Verotulot ja valtionosuudet ovat nousseet Haapajärvellä. Pyhäjärvellä ja Reisjärvellä valtionosuudet ovat nousseet hieman, mutta verotulot ovat laskeneet verrattuna vuoden 2015 tilinpäätökseen. Jäsenkuntien taloudellinen tilanne heijastuu myös kuntayhtymän talouteen. Jäsenkunnat ovat keväällä esitettyyn talousarvioon antaneet lausuntonsa ja asettaneet kuntayhtymälle vuoden 2018 kustannusten nousulle tiukat rajat. Kuntien luottamushenkilöille on järjestetty kuntakerrokset syyskuussa ja kuntien kanssa on neuvoteltu vuoden 2018 talousarviokustannusten kohdentamisesta. Kustannukset laskevat vuoden 2016 riisuttuun (-perustoimeentulotuki/kunnall.työmarkkinatuen osuus) tilinpäätökseen verrattuna 0,3 %. Kustannusten nousuprosentiksi muodostui 0,4 % verrattuna vuoden 2017 lisätalousarvioesitykseen.

Alle olevat kuviot osoittavat väestön vähenemisen, huoltosuhteen kasvun ja ikärakenteen muutoksen Selänteen alueella.

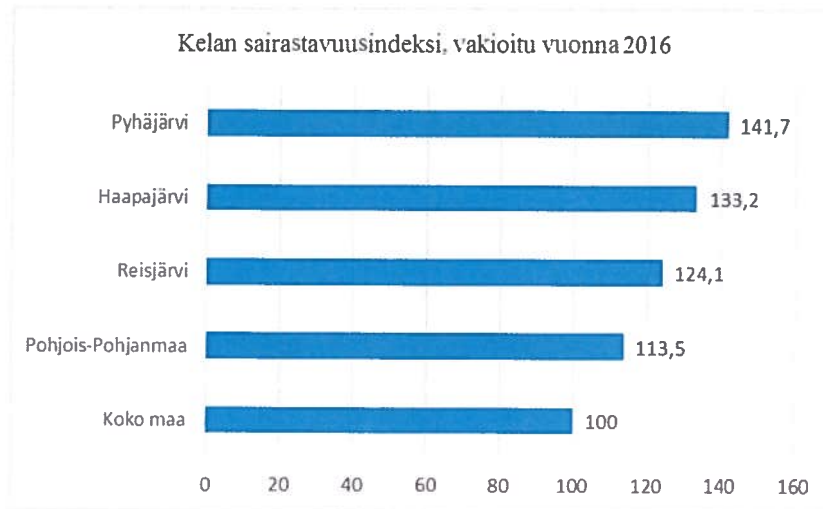
Väestöennuste vuoteen 2035

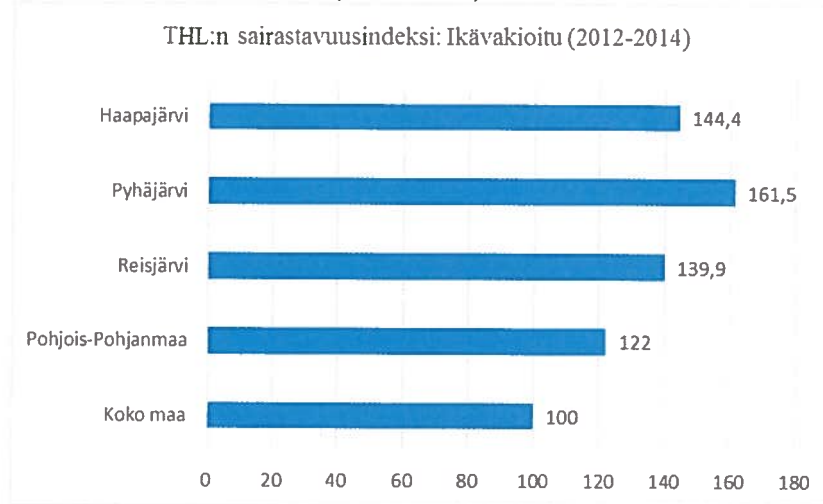
Väestöllinen huoltosuhte jäsenkunnittain

Kelan sairastavuusindeksi, vakioitu vuonna 2016

THL:n sairastavuusindeksi (ikävakioitu) vuosi 2016

1.3. Strategian mukaiset kehittämisalueet

Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen vastuulla on järjestää jäsenkuntien väestölle lain säätämät sosiaali- ja terveystyöt (perusterveydenhuollon palvelut ja erikoissairaanhoidon palvelut tarvittavin osin). Kuntayhtymän vastuulla on järjestää myös ympäristöterveydenhuollon, ympäristönsuojelun, maa-aineslain ja rakennusvalvonnan palvelut. Nämä palvelut tuotetaan myös Kärsämäen kunnalle osajäsenyys sopimuksella. Kuntayhtymän toiminta perustuu jäsenkuntien valtuustojen hyväksymiin Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen perussopimukseen ja siihen liittyviin taustamuistioihin vuonna 2008.

Peruspalvelukuntayhtymä Selänne on yhtenäinen kuntayhtymä, jolla on yhteinen tahto toteuttaa perustehtävänsä. Kuntayhtymällä on valmius osallistua muutoksen tekemiseen palvelujen parantamiseksi ja ennakoitua tulevaa.

Peruspalvelukuntayhtymä Selänne vaikuttaa osaltaan tuottamallaan terveydenhuollon ja hyvinvoinnin palveluilla alueen säilymiseen vetovoimaisena asukkaille. Se kykenee tuottamaan kustannustehokkaasti laadukkaita lakisääteisiä palveluja kehittämällä jatkuvasti toimintaansa. Alue tunnetaan aktiivisesta hyvinvoinnin edistämisestä. Selänne on arvostettu alueellinen vaikuttaja ja haluttu yhteistyökumppani. Alueen asukkailla on mahdollisuus osallistua kehittämistoimintaan. Asukkailla on vastuu omasta terveydestä, jota Selänne tarvittaessa tukee.

Toiminta-ajatus: Selänteen tehtävänä on vahvistaa alueensa asukkaiden fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista terveyttä, hyvinvointia ja turvallisuutta tuottamalla kustannustehokkaasi näihin liittyvä palveluja.

Kuntayhtymä järjestää asukkailleen lain säätämät sosiaali- ja perusterveydenhuollon sekä erikoissairaanhoidon palvelut, ympäristöterveydenhuollon, ympäristönsuojelun, maa-aineslain ja rakennusvalvonnan palvelut sekä huolehtii palveluihin liittyvästä tiedottamisesta.

Arvot: Kaikessa toiminnassa – sekä päätöksenteossa että palveluissa – edistetään kuntalaisten hyvinvointia, terveyttä ja omatoimisuutta. Arvomme ovat oikeudenmukaisuus, asiakaslähtöisyys, inhimillisyys ja tuloksellisuus.

➤ Oikeudenmukaisuus

Oikeudenmukaisuus toteutuu, kun palvelut toteutuvat tasapuolisesti huomioiden väestörakenne ja asukkaiden erilaiset tarpeet, hyvän hallinnon vaatimukset sekä yhtenäinen henkilöstöpolitiikka.

➤ Asiakaslähtöisyys

Palveluprosessit perustuvat asiakkaan tarpeisiin ja ajantasaiseen tietoon, joita arvioidaan säännöllisesti. Prosesseissa asiakas on aktiivinen toimija ja vastuussa omalta osaltaan hyvinvoinnistaan ja elinympäristönsä turvallisuudesta. Erityisen tuen tarpeessa olevat huomioidaan ja palvelut turvataan palveluohjauksen avulla.

➤ Inhimillisyys

Palvelut ja palveluprosessit ovat ihmiskeskeisiä, laadukkaita ja perustuvat hyviin ohjaus-, hoito- ja hoivakäytäntöihin kunnioittaen asiakkaan omia arvoja.

➤ Tuloksellisuus

Tuloksellisuudella tarkoitetaan palvelutoiminnan asiakkaiden näkökulmasta saatua oikeaa palvelua oikeassa paikassa ja oikea aikaisesti. Palvelu- ja toimintaprosessit kuvataan ja niiden tulokset arvioidaan. Toiminnalla tavoitellaan kestäväää kehitystä. Saatua arviointitietoa hyödynnetään toiminnan jatkuvassa suunnittelussa, kehittämisessä ja toteutuksessa.

Vuosisopimus ja taloussuunnitelma on samalla palvelutasosuunnitelma lukuun ottamatta ympäristö- ja rakennusvalvontapalveluita, jossa on laadittu oma palvelutasosuunnitelma.

Kuntayhtymähallituksen hyväksymä uusi organisaatorakenne tuli voimaan vuoden 2015 alusta ja sen kehittämistä jatketaan. Kuntayhtymähallituksen päätöksen mukaisesti varhaiskasvatus toimi omana palvelulinjana vuoden 2015 loppuun saakka ja sen jälkeen varhaiskasvatus siirtyi takaisin kuntiin. Perustoimeentulotuki siirtyi vuoden 2016 alusta lähtien Kelalle ja kustannukset kunnallisen työmarkkinatuen osuudesta jäsenkuntien talousarvioon.

Henkilöstöpolitiikan kehittäminen on kuntayhtymän keskeinen toiminnallinen tavoite. Sosiaali- ja terveydenhuolto on työvoimavaltainen ala, jolla on ollut pitkään pula eri alojen työntekijöistä. Selänteessä ei ole saatu täytettyä kaikkia avoimena olleita psykologien, sosiaalityöntekijöiden, terveyskeskuslääkärien ja hammaslääkärien vakansseja. Rekrytointiryhmä on perustettu vaikeita rekrytointitilanteita varten.

Henkilöstön osaamisen ja työhyvinvoinnin jatkuvalla kehittämisellä taataan nykyisen henkilöstön työskentely ja ylläpidetään Selänteen hyvää työnantajakuva uusille työntekijöille. Vuonna 2016 tehdyn työhyvinvointikyselyn pohjalta kehitetään työyksiköitä työhyvinvoinnin lisäämiseksi. Työergonomiaa parannetaan ergonomiakorttikoulutuksilla tavoitteena henkilöstön työkyvyn ylläpitäminen. Selänteessä tehdään jatkuvasti rakenneselvityksiä toimintojen osalta yhteistyössä henkilöstön kanssa. Rakenneselvitysten pohjalta kuntayhtymähallitus hyväksyy toteuttavat rakennemuutokset. Jäsenkuntien taloudellinen tilanne on tiukka ja Selänteen toimintaa tulee kehittää siten, että vakanssien määrää voidaan jopa vähentää eläköitymisen myötä. Henkilöstön vakanssien määrä on esitetty liitteessä 7. Henkilökunnan vähentyminen on osoittautunut kuitenkin vaikeaksi koko Selänteen toiminnan

aikana, koska palvelujen tarve ja väestön ikääntyminen ovat vaatineet lisäresurssointia. Palvelurakenteen muutoksen avulla vakansseja on vähennetty vuoden 2016-2017 aikana ja lisäksi vakanssien jäätyä avoimeksi niiden täyttöä tarkastellaan kriittisesti. Työhyvinvointityöryhmä on perustettu vuoden 2014 aikana ja sen tehtävänä on edelleen työhyvinvoinnin lisäämisen toimenpiteet. Päivätyössä olevien vakanssien täyttö tuodaan päätettäväksi kuntayhtymähallitukseen.

2. Vuosisopimus

2.1. Hallinto

2.1.1 Hallinto ja toimistopalvelut

Palvelut

Kuntayhtymän toimintoja ja palvelulinjojen välisiä palveluketjuja kehitetään. Tavoitteena on varmistaa alueen asukkaille hyvä ja tasapuolinen palvelujen saatavuus. Toiminnan kehittämisessä käytetään valtakunnallisia soten ja Pohjois-Pohjanmaan PoPSTer-työryhmän mukaisia suosituksia. Palvelusihteerit ovat siirtyneet vuoden 2015 alusta palvelulinjoille tehtäviensä mukaisesti.

Hallinto ja toimistopalvelujen kustannuspaikkaan kuuluvat kuntayhtymän johtaja, talous- ja henkilöstöjohtaja, kaksi toimistosihteeriä. Hallinnon määräraha on vuonna 2018 yhteensä **-1.850.300** euroa, joka sisältää myös Tukipalveluyksikkö Selman kustannukset. Hallinnon kustannukset jakautuvat asukasluvun mukaisesti jäsenkuntien maksettavaksi. Hallinnon kustannuksiin sisältyvät henkilökunnan työterveyshuollon kustannukset ja muut henkilökunnan luontoisedut mm. tyky-kuntoseteli, soveltavan työn kustannukset sekä potilasiamiehen kustannukset, yhteensä **-463.230** euroa. Kuntaosuushankkeisiin varattu määräraha on **-20.000** euroa.

Hallinnon kustannusten jakautuminen				
	Haapajärvi 46,9 %	Pyhäjärvi 34,8 %	Reisjärvi 18,3 %	Yhteensä
Muu Hallinto	-421 218	-312 546	-164 356	-898 120
Taloushallinto Selma	-446 572	-331 359	-174 249	-952 180
Yhteensä	-867 790	-643 905	-338 605	-1 850 300

Luottamushenkilöhallintoon kuuluu kuntayhtymähallitus (9 jäsentä), ympäristölautakunta (8 jäsentä) yksilöjaos (4 jäsentä) ja tarkastuslautakunta (6 jäsentä).

Ennen esitettyjä investointeja (sivu 47) selvitetään mahdollisuus leasing-sopimusten käyttöön.

2.1.2 Hankkeet

Toiminnan kehittämiseksi kuntayhtymä on vuonna 2017 mukana useissa alueellisissa ja valtakunnallisissa sosiaali- ja terveydenhuollon hankkeissa. Hankkeisiin varattu määräraha on yhteensä **20.000** euroa.

ARA:n Asumisneuvoja -hanke jatkuu terapiapalveluissa Haapajärvellä (ja mahdollisesti uutena tulevana hankkeena Rj ja PJ/terapiapalvelu ja vammaispalvelut). ARA myöntää avustuksia asumisneuvojatoimintaan. Avustuksen määrä on enintään 35 % kustannuksista. Avustuksia voidaan myöntää asumisneuvontatoimintaan, joka tukee pitkäaikaisasunnottomien, maahanmuuttajien, mielenterveyskuntoutujien, syrjäytymisuhan alaisten nuorten, perheiden ja ikääntyneiden asumista. Asumisneuvonnan tukemisen tavoitteena on vakiinnuttaa toiminta kunnissa pysyväksi.

THL:n lastensuojelun systemisen toimintamallin kouluttajien koulutushanke (lastensuojelussa ja perheneuvolassa koko Selänteessä) osallistutaan. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos järjestää systemistä lastensuojelumallia pilotoivien maakuntien tueksi kouluttajakoulutusta ja esimiesten työpajoja. Lisäksi THL arvioi mallin pilotointia.

Koulutuksessa opitaan systemisen työtteen hyödyntämistä lastensuojelutyössä sekä sen kouluttamista lastensuojelun työntekijöille. Koulutuksen aikana rakennetaan visio omalle alueelle sopivasta lastensuojelun systemisestä työtteenä

Lapsi- ja perhepalvelut uudistetaan valtakunnallisella muutos-ohjelmalla (LAPE). Tavoitteena ovat nykyistä lapsi- ja perhelähtöisemmät, vaikuttavammat, kustannustehokkaammat ja paremmin yhteen sovitut palvelut. Lapsen etu ja vanhemmuuden tuki ovat ensisijaisia. Peruspalveluja vahvistetaan ja siirretään painopistettä ehkäiseviin palveluihin ja varhaiseen tukeen. Näin voidaan vähentää lasten huostaanottoja ja laitoshoidtoa ja hillitä kustannusten nousua. Hanke rahoittaa myös maakuntien alueilla toimivien muutosagenttien toimintaa. Kuntayhtymän rahoitusosuus on noin 1 euro/asukas yhteensä vuosille 2016-2018. Rahoitusosuus laskutetaan suoraan jäsenkunnilta.

Avustajatoiminta –hanke on Keski-Pohjanmaan Sotaveteraanipiiri ry:n hallinnoima työvoimapolitiittinen hanke, jossa palkataan pitkäaikaistyöttömiä veteraaneille kotiin avustamaan kaikissa kodinhoitoon liittyvissä tehtävissä, päättyy helmikuun 2018 loppuun mennessä.

Vähähiilinen SOTE-lähipalvelulogistiikka –hanke tuottaa tietoa tulevaa maakuntahallintoa alueen kuntayhtymiä, sosiaali- ja terveystalouden julkisille ja yksityisille tuottajille ja myös sosiaali- ja terveystalouteen suoraan ja välillisesti liittyville logistiikkapalveluyrityksille. Hankkeessa kehitetään Pohjois-Pohjanmaan sosiaali- ja terveystalouksien kokonaisutta asiakkaiden saavutettavuuden, asiaks- ja markkinapotentiaalilin sekä palveluverkon logistiikan tehokkuuden näkökulmasta. Lisäksi hankkeessa selvitetään, kuinka liikkuvat lähipalvelut voisivat tehostaa ja parantaa harvaan asuttujen alueiden palvelutuotantoa. Hankkeen kustannusosuus on 2.000 euroa/vuosi vuosina 2018-2019.

2.1.3 Tukipalveluyksikkö Selma

Vastuhenkilö: Talous- ja henkilöstöjohtaja Seija Kärkkäinen

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Palvelusopimus, joissa määritellään tukipalveluyksikkö Selman ja asiakkaiden työnjako, on allekirjoitettu vuonna 2014. Selman toimintoja tarkastellaan ja kehitetään jatkuvasti vastaamaan palvelujen tarvetta. Tavoitteita seurataan asiakaskyselyillä. Kehittämiskeskustelut käydään henkilökunnan kanssa vuosittain.

Tukipalveluyksikkö Selma tuottaa talous- ja henkilöstöhallinnon sekä IT-palvelut jäsenkunnille ja kuntayhtymälle. Henkilökuntaa tukipalveluyksikössä on 20,5. Tukipalveluyksikkö Selman määräraha on yhteensä -952.180 euroa (Hpj -446.572, Pj -331.359, Rj -174.249) vuonna 2018.

Asiakas			
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2017
Palveluja ja palveluprosesseja kehitetään ja uudistetaan teknologiaa hyödyntämällä	Sähköisten toimintojen laajentaminen talous- ja henkilöstöhallinnossa Selman ja yhteistyökumppaneiden välillä	Asiakastyytyväisyyskysely jäsenkuntien ja Selänteen käyttäjille	Asiakaskyselyn tulos vähintään 4 (asteikko 1-5)
Palvelut (prosessit)			
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2017
Palveluja ja palveluprosesseja	Osallistuminen uusien ratkaisujen	Uusien ohjelmien käyttöönotto	Henkilökunnan koulutukset

kehitetään ja uudistetaan teknologiaa hyödyntämällä	suunnitteluun ja käyttöönottoon Selänteen alueella		Abilitan joustavaan käyttöön
Henkilöstö			
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2017
Ammattitaitoinen, hyvinvoiva ja työssään tuloksia saavuttava henkilöstö	Henkilöstön osaaminen ja saatavuus turvataan/varmistetaan työhyvinvointia, koulutusta ja työssä jaksamista kehittämällä sekä tukemalla	Osaava henkilöstö Sairauslomapäivät	Ammatilliseen koulutukseen osallistuminen x 12 pv Sairauslomapäivät alle 5 pv/hlö/vuosi
Talous			
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2017
Tuottavuuden lisääminen	Resurssien oikea kohdentaminen	Talousarvio	Talousarviossa pysyminen

2.1.4 Tilintarkastus

Tilintarkastajan ostopalvelujen ja tarkastuslautakunnan toiminnan määräraha on 25.270 euroa.

Talouden tunnusluvut:

Hallinto	TP2015	TP2016	TA2017 muutettu alkuperäinen	TAE2018
Hallinto ja Toimistopalve	-691 501	-741 222	-889 370	-872 850
Taloushallinto Selma	-880 100	-950 426	-977 970	-952 180
Tarkastustoimi	-14 836	-17 769	-25 290	-25 270
Kuntaosuudet	68 653 205	65 970 434	64 726 870	65 194 400
Yhteensä	67 066 768	64 261 016	62 834 240	63 344 100

Tilinpäätös 2015 sisältää Kärsämäen kuntaosuuden kaikista palveluista ja jäsenkuntien varhaiskasvatuksen kuntaosuuden. Lisäksi tilinpäätökset 2015-2016 sisältävät perustoimeentulotuen menot/tulot ja kunnallisen työmarkkinatuen osuuden.

2.2 Hyvinvointipalvelut

Vastuuhenkilö: Palvelujohtaja Merja Lehtiharju

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Hyvinvointipalveluihin kuuluvat äitiys- ja lastenneuvola, kouluterveydenhuolto, perhekeskustoiminta, lapsiperheiden kotipalvelu, lapsiperheiden sosiaalihuoltolain mukaiset palvelut, lastensuojelu, aikuissosiaalityö, vammaispalvelu, perheneuvola sekä mielenterveys- ja päihdepalvelut. Kaikilla osa-alueilla tehdään perustyön ohella myös kehittämistoimintaa.

Tulevana vuonna jatketaan asumispalvelujen kehittämistä terapiapalveluissa ja laajennetaan yhteistyötä vammaispalvelun kanssa. Vammaispalvelussa organisaation kehittäminen on uuden vammaispalvelujohtajan myötä yksi erityinen painopistealue. Hyvinvointipalvelujen lastensuojelun, sosiaalihuoltolain mukaisten palvelujen ja kouluterveyshuollon ja neuvolan peruspalvelujen yhteisenä tavoitteena on edistää painonpisteen siirtymistä erityispalveluista peruspalveluihin, asiakaslähtöisyyden vahvistaminen ja tarvittavan tuen tarjoaminen oikea-aikaisesti perheille ilman tarpeetonta lastensuojelun asiakkuutta. Toiminnan rakenteellista muuttamista tehdään yhteistyössä henkilökunnan kanssa. Selänne osallistuu systeemisen lastensuojelumallin pilottiin. Palveluohjausta ja palveluohjausprosesseja ja joustavia hoitoketjuja luodaan ja kehitetään edelleen.

Lastenneuvola, koulu- ja opiskelijaterveydenhuolto ja perhekeskustoiminta, lapsiperheiden kotipalvelu ja sosiaalihoitolain alainen perhetyö

Äitiys- ja perhesuunnitteluneuvola sekä lastenneuvola toimivat lähipalveluina kaikilla paikkakunnilla. Lääkäreinä käyvät Ppky Selänteen omat lääkärit; Pyhäjärvellä äitiysneuvolalääkäripalveluita ostetaan tarpeen mukaan Terveystalolta. Yhteistyötä tehdään synnytyssairaaloiden kanssa. Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto toimivat tiiviissä yhteistyössä muiden lasten ja nuorten parissa työskentelevien tahojen kanssa kouluilla, kutsunnoissa ja nuorten pajoissa.

Perhekeskustoimintaa kehitetään lapsiperheiden matalan kynnyksen palveluna yhteistyössä muiden lapsiperhepalveluiden kanssa. Palvelusetelin käytön arvioidaan lisääntyvän vuoden 2018 aikana palvelun kysynnän ja toisaalta palvelun tarjoajien määrän kasvun myötä. Sosiaalihoitolain alainen perhetyö tulee myös lisääntymään v. 2018 aikana lastensuojelun kehittämistyön seurauksena.

Sosiaalihoitolain uudistuksen myötä perhetyötä tarjotaan Selänteessä myös sosiaalihoitolain mukaisena palveluna, ei vain lastensuojelun palveluna tai maksullisena lapsiperheiden kotipalveluna. Sosiaalihoitolain mukaisen perhetyön tarve on suuri ja kokoajan kasvava ja on tärkeää ennaltaehkäisevää toimintaa. Haapajärven ja Reisjärven lasten kotipalvelun vakiinnuttamiseksi esitetään vakinaistettavaksi yksi työntekijä.

Lastensuojelu, perhetyö ja lapsiperheiden sosiaalipalvelut

Lastensuojelutyötä hoidetaan Selänteessä lähipalveluna ja työtä tehdään avohuoltopainotteisesti. Henkilöstöresurssi jokaiseen kuntaan kohdennetaan kuntien asiakasmäärien suhteessa. Selänteen strategian mukaisesti painopistettä pyritään yhä enemmän siirtämään ennalta ehkäisevään työhön ja avohuollon palveluihin lapsen etu huomioiden. Asiakastapaukset ovat yhä haastavampia, mikä asettaa vaatimuksia tehokkaalle ja laadukkaalle lastensuojelutyölle. Tehokkailla avohuollon tukitoimilla pystytään edelleen vähentämään sijoitusvuorokausien määrää.

Selänteen lastensuojelu on mukana pilotoimassa THL:n valtakunnallista lastensuojelun systeemistä työskentelymallia. Systeemiseen työskentelytapaan siirryttäessä lastensuojelussa tulee olemaan neljä sosiaalityöntekijää, yksi sosiaalihoitaja ja 20 %:n työpanoksella klinikkona toimiva perheneuvolan sosiaalityöntekijä/perheterapeutti sekä kolme lastensuojelutyön perhetyöntekijää. Perhetyöllä vastataan niin lastensuojelun kuin sosiaalihoitolain mukaisiin tarpeisiin.

Lastensuojelun sosiaalityöstä eriytetään sosiaalihoitolain mukaisia palveluja tarvitsevat perheet ja lapset sosiaalihoollon asiakkaiksi. Sosiaalihoitolain palveluissa painopiste on ennalta ehkäisevissä palveluissa. Muutostyö on aloitettu jo keväällä 2017 ja sen saattaminen toimivaksi kokonaisuudeksi edellyttää yhden Haapajärven perhetyöntekijän vakanssin muuttamista sosiaalihoitajan viraksi. Muutos ei vaadi henkilökunnan lisäämistä.

Lastenvalvojan tehtävät hoidetaan pyhäjärvisille asiakkaille Pyhäjärvellä. Reisjärvisille ja haapajärvisille asiakkaille lastenvalvojan palvelut hoidetaan keskitetysti Haapajärvellä. Tarvittaessa otetaan asiakkaita vastaan myös Reisjärvellä. Lastenvalvojapalvelut pyritään hoitamaan tehokkaasti, jotta ne eivät menisi riita-asiana käräjäoikeuteen. Asiantuntija-avusteisten huoltoriitojen Follo-sovittelussa on Ylivieska-Raahan käräjäoikeudessa yhtenä asiantuntijajäsenenä Selänteen lastenvalvoja. Follo-sovittelut vähentävät kunnissa tehtävien käräjäoikeuden pyytämien olosuhdeselvitysten määrää. Sosiaalihoitolain mukaisissa palveluissa hoidetaan myös yksin maahan tulleiden alaikäisten maahanmuuttajien kotouttamispalvelut ja tukihenkilötoiminta.

Sosiaalityöstä osallistutaan alueelliseen virka-ajan ulkopuoliseen sosiaalipäivystykseen. Oulun Häätäkeskuslaitoksen siirtyessä 2018 vuoden alkupuolella Erica-järjestelmään otetaan Selänteessä käyttöön myös virka-aikaisessa sosiaalipäivystyksessä Virve-puhelin gsm-puhelimen lisäksi. Selänteessä kaikkiin sosiaalityöntekijän virkoihin ei ole saatu päteviä sosiaalityöntekijöitä, mikä aiheuttaa haastetta rekrytointiin ja työjärjestelyihin. Lastensuojelussa jatketaan yhteistyötä eri toimijatahojen kanssa.

Aikuissosiaalityö

Aikuissosiaalityön tavoitteena on tukea lisääntyvän aikuisväestön/-asiakkaiden sosiaalista hyvinvointia, toimintakykyä, vastuullisuutta, syrjäytymisen ehkäisyä sekä ennaltaehkäistä ja puuttua ongelmien syntyyn ja tukea omatoimista suoriutumista. Aikuissosiaalityö tuottaa ehkäisevää ja täydentävää toimeentulotukea, kuntouttavan työtoiminnan- ja välitystiliasiakkaiden palveluita sekä aikuisväestön sosiaalipalveluita. Painopistealueena on pitkäaikaistyöttömien ja nuorten (alle 30-vuotiaat) työttömien aktivointi, asiakas-, palvelu- ja aktivointisuunnitelmien laatiminen ja jatkuva seuranta sekä henkilökunnan tehtävien jaon ja verkoston kehittäminen. Aikuissosiaalityön palvelut tuotetaan lähipalveluina. Osallistutaan alueelliseen virka-ajan ulkopuoliseen sosiaalipäivystykseen.

Perustoimeentulotuen siirryttyä Kelan hoidettavaksi kuntiin jäi täydentävä ja ehkäisevä toimeentulotuki. Kelan toimintaperiaatteista johtuen perustoimeentulotuki tulee edelleen työllistämään sosiaalitoimea.

Henkilökuntana aikuissosiaalityössä on 1,1 sosiaalityöntekijää ja 2,2 sosiaaliohjaajaa sekä johtava sosiaalityöntekijä yhteisenä lastensuojelun kanssa. Henkilökunnasta kaksi henkilöä tekee osan työpanoksestaan vammaispalveluihin (VPL).

Vammaispalvelut

Vammaispalveluihin kuuluvat vaikeavammaisten palvelut ja kehitysvammahuolto. Palveluita järjestetään ensisijaisesti Selänteen omana tuotantona. Asiakkaita tuetaan omiin koteihin ja vasta toissijaisesti hankitaan asumispalveluja ostopalveluina. Vammaispalvelulain mukaisten palvelujen tavoitteena on edistää vammaisten henkilöiden tasa-arvoa ja mahdollisuuksia yhdenvertaiseen elämään muiden kansalaisten kanssa. Keskeisimpiä palveluja ovat vaikeavammaisten kuljetuspalvelut, palveluasuminen, henkilökohtainen apu ja asunnon muutostyöt sekä asuntoon kuuluvat välineet ja laitteet. Kehitysvammopalveluiden keskeisin tehtävä on edistää kehitysvammaisten henkilöiden päivittäisissä toiminnoissa suoriutumista, edistää heidän sopeutumistaan yhteiskuntaan ja turvata heidän tarvitsemansa hoito ja muu huolenpito. Kehitysvammaisten palveluissa panostetaan asiakaslähtöisyyteen ja yksilölliseen palveluun kaikessa toiminnassa.

Vammaispalveluissa vammaispalvelulain mukaisten palvelujen ja kehitysvammahuollon yhteistoiminnan kehittäminen on tärkeä painopistealue. Toimintamalleja – ja prosesseja sekä rakenteita kehitetään niin, että tehostetun palveluasumisen paikkojen määrää voidaan tulevaisuudessa vähentää. Perhehoitoa lähdetään kehittämään kouluttamalla Selänteelle vammaispalvelujen perhehoitajia. Tilapäishoidon kehittäminen on tärkeää koko Selänteen alueella. Pyhäjärvellä omaishoidon määrärahaa on pienennetty, jonka takia uusia omaishoitajia ei voida ottaa tuen piiriin ja tuki saatetaan joutua katkaisemaan tuen piirissä olevilta kesken vuotta. Omaishoitajina toimivia pyritään tukemaan mm. terveystarkastusten sekä tarpeen mukaisen koulutuksen avulla. Tuetun asumisen palveluja kehitetään yhteistyössä terapiapalvelujen sekä Selänteen omien asumispalveluyksiköiden kanssa. Toimintakeskusten välistä yhteistyötä tiivistetään ja etsitään yhteisiä sekä uusia toimintamalleja tehokkaan toiminnan saavuttamiseksi.

Vammaispalvelulain mukaiset erityiseen järjestämisvelvollisuuteen kuuluvat palvelut ovat vaikeavammaisen henkilön subjektiivista oikeutta, ja niiden palvelujen hakijoiden määrä on ollut kasvussa. Pyhäjärvellä kehitetään vammaispalvelulain sekä sosiaalihuoltolain mukaisia kuljetuspalveluja hyödyntäen palveluliikennettä sekä tarkentamalla kriteerejä. Koko Selänteen alueella tuetaan henkilökohtaisina avustajina toimivia järjestämällä pienimuotoista koulutusta varmistamaan avustajien osaamista äkillisissä ensiaputilanteissa.

Reisjärvelle esitetään vakinaistettavaksi määräaikaisesti toimineen vammaisten tuetun asumisen ohjaajan (50 %) vakanssi. Tuetun asumisen kehittäminen on tärkeässä roolissa tulevaisuudessa. Lisäksi Reisjärvelle esitetään vakinaistettavaksi toimintakeskus Violassa määräaikaisesti toimineen ohjaajan vakanssi.

Terapiapalvelut

Terapiapalveluiden toiminta-ajatuksena on tuottaa alueensa lapsille, nuorille ja aikuisille laadukkaat mielenterveys- ja päihdetyöntöön palvelut. Palveluihin kuuluu moniammatillinen

perheneuvolato, mielenterveys- ja päihdetyö, kotona pärjäämistä tukeva kotikuntoutus, päivätoimintakeskusten palvelut sekä asumispalvelut ja asumisohjaustoiminta asiakkaan omassa kodissa, Haapajärven Kirsikkakodissa ja Pyhäjärvellä omassa asumispalveluyksikössä Ryhmäkodilla kuin tarvittaessa palveluasumisessa ostopalveluna. Asumisen ohjaajan toimintaan haetaan ARA:lta hankerahoitusta Haapajärvelle ja mahdollisesti myös Pyhäjärvelle ja Reijjärvelle.

Terapiapalveluiden työskentely painottuu ennaltaehkäisevään työhön ja asiakasta kuntouttavaan hoitoon. Hoidossa painotetaan asiakaslähtöisyyttä ja tavoitteellisuutta. Yhtenä painopiste-alueena nyt ja tulevaisuudessa on myös oman palvelutoiminnan lisääminen niin, että kalliiden ostopalveluiden määrää voitaisiin vähentää ja säästää syntyisi myös erikoissairaanhoidon kustannuksiin. Ennaltaehkäisevä työote ja palvelujen saaminen tarvittaessa omaan kotiin lisää asiakkaiden omatoimisuutta ja kotikuntoisuutta. Lasten- nuorten ja aikuisten mielenterveystyön laadullisena tavoitteena on palveluiden oikea aikaisuus sekä kotiin tehtävän työotteen lisääminen koko palvelulinjalla sekä moniammatillinen ennaltaehkäisevä työote.

Toimintamalleja ja rakenteita kehitetään niin, että koko Selänteen alueella pystytään vähentämään tehostetun palveluasumisen ostoja tukemalla itsenäistä asumista ja tuottamalla asiakkaan tarvitsemat palvelut asiakkaan omaan kotiin. Haapajärvellä aloitettiin keväällä 2017 mielenterveys – ja päihdetyön kotikuntoutustoiminta ja asumisohjauspalvelut kahden uuden työntekijän ja kahden entisen tiiminä. Haapajärvelle esitetään kahta (2) uutta lähihoitajan vakanssia kotikuntoutustiimiin. Asumisen ostopalvelutarvetta pystytään entisestään vähentämään riittävällä kotiin annettavalla tuella.

Nyt tehtävä toiminta on Jokimieli -suunnitelman mukaista toimintaa ja edesauttaa merkittävästi kustannussäästöjen saamista mielenterveys – ja päihdetyössä. Toiminnan tavoitteena on myös lyhytaikaisten intervalli paikkojen lisääminen kahteen paikkaan. Tällöin pystytään vähentämään ennakoivasti erikoissairaanhoidon tarvetta ja ottamaan osa mielenterveys – ja päihdetyön asiakkaista omalle intervalliasumisen paikalle esimerkiksi osastohoidon sijaan. Reijjärvellä asumispalveluiden muutosta kotikuntoutuksen suuntaan aloitetaan tekemään yhteistyössä vammaispalveluiden kanssa. Pyhäjärvellä tavoitellaan jatkossa myös kotikuntoutus toiminnan tehostamista.

2.2.1 Lastenneuvola, koulu- ja opiskelijaterveydenhuolto ja perhekeskustoiminta, lapsiperheiden kotipalvelu ja sosiaalihuoltolain alainen perhetyö

Asiakas			
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2018
Hyvinvoivat lapset ja perheet	Oikeat palvelut oikeaan aikaan	Jonotusaika	Normaalisti 1-2 vk, akuutti samana päivänä
Palvelut (prosessit)			
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2018
Perhelähtöiset, vaikuttavat palvelut	Kohdennetaan palveluita eniten tarvitseville unohtamatta peruspalveluita	Asiakkaiden, työntekijöiden ja yhteistyötahojen palaute	Neuvola- ja kouluterveyskyselyistä (hyvä) palaute
Henkilöstö			
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2018
Osaava, motivoitunut, hyvinvoiva henkilöstö	Työhyvinvoinnin lisääminen Tiedottaminen Koulutus	Asiakastyytyväisyyskyselyt Työhyvinvointikyselyt	Virkistysiltapäivät 4 t vuosi Koulutukset min 3p/v Kehittämispäivä t 2x vuosi Kokoukset 1 x kk Muut tapaamiset

Talous			
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2018
Talousarviossa Pysyminen	Ennaltaehkäiseviin palveluihin sijoittaminen	Lapsiperheiden kotipalvelun koordinointi	Ennaltaehkäisevien palveluiden lisääntyminen

2.2.2 Lastensuojelu, perhetyö ja lapsiperheiden sosiaalipalvelut

Asiakas			
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2018
Laadukkaat, oikea-aikaiset ja tarpeenmukaiset lastensuojelupalvelut	Painotetaan ennaltaehkäiseviä ja avopalveluita	Lastensuojeluilmoitusten ja lastensuojelutarpeiden selvitysten toteutuminen määräaikojen puitteissa	Enintään seitsemän arkipäivää Enintään kolme kuukautta
Palvelut (prosessit)			
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2018
Lastensuojelutyön painopisteen siirtäminen ennaltaehkäisevään tukeen ja varhaiseen puuttumiseen Systeemisen lastensuojelutyön käyttöön ottaminen Sosiaalihuoltolain mukaisen palveluohjauksen eriyttäminen lastensuojelusta ja edelleen kehittäminen	Palveluja ja työprosesseja kehitetään Henkilökuntarakenteen muuttaminen vastaamaan tarvetta Yhteistyötä kehitetään eri toimijoiden kanssa, rajapintojen tunnistaminen	Sijoitusvuorokausien määrien vähentäminen Toimivat prosessit	Sijoitusvuorokaudet ovat vähentyneet Toimiva palveluohjaus ja oikeat palvelut oikeasta paikasta
Henkilöstö			
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2018
Riittävä kelpoisuusehdot täyttävä henkilöstö Henkilöstön osaamisen jatkuva kehittäminen ja henkilöstön hyvinvoinnin tukeminen	Rekrytoinnin onnistuminen Riittävä ammatillinen täydennyskoulutus Työhyvinvoinnista huolehtiminen	Rekrytointiprosessien arvioiminen Työhyvinvointikyselyt Työnohjaus Sairaslomapäivät Kehityskeskustelut	Vakituinen, kelpoisuusehdot täyttävä henkilöstö onnistunut rekrytointi Virat täytettyinä vakituisella henkilökunnalla Koulutuspäivien osallistuminen Virkistysiltpäivä
Talous			
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2018
Ostopalveluiden vähentäminen Talousarviossa pysyminen	Resurssien oikea kohdentaminen ja riittävä henkilöstön määrä Talouden jatkuva arviointi	Talousarvion jatkuva seuranta	Määrärahat riittävät

2.2.3 Aikuissosiaalityö

Asiakas			
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2018
Järjestetään laadukkaat ja tarpeen mukaiset aikuissosiaalityön palvelut	Palveluiden ja palveluprossien jatkuva kehittäminen	Asiakastyytyväisyyskyselyt Toimeentulotuen käsittelyajat	Hyvä asiakaspalaute Määräajoissa pysyminen, enintään seitsemän arkipäivää
Palvelut (prosessit)			
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2018
Toimivat palvelut ja palveluiden kehittäminen jatkuvassa muutoksessa. Uuden teknologian hyödyntäminen	Palveluiden ja palveluprossien kehittäminen, rajapintojen tunnistaminen	Toimivat prosessit	Toimivat prosessit ja tietoliikenne yhteistyökumppaneiden kanssa
Henkilöstö			
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2018
Riittävä kelpoisuusehdot täyttävä henkilöstö Henkilöstön osaamisen jatkuva kehittäminen ja henkilöstön hyvinvointi	Rekrytinnin onnistuminen Riittävä ammatillinen täydennyskoulutus Työhyvinvoinnista huolehtiminen	Rekrytointiprosessien arvioiminen Työhyvinvointikyselyt Työnohjaus Sairaslomapäivät Kehityskeskustelut	Vakituinen, kelpoisuusehdot täyttävä henkilöstö, onnistunut rekrytointi Koulutuspäiviin osallistuminen Virkistysiltapäivä
Talous			
Talousarviossa pysyminen	Kohdennetaan resurssit oikein ja parannetaan kokonaisuuden hallintaa Talouden jatkuva arviointi	Talousarvion jatkuva seuranta	Määrärahat riittävät

2.2.4 Vammaispalvelut

Asiakas			
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2018
Asiakkaan kokonaisvaltainen hyvinvointi	Asiakslähtöisyys Palvelut tuotetaan yksilöllisesti, asiakslähtöisesti ja laadukkaasti	Asiakastyytyväisyyskysely Asiakaspalaute kirjataan	Asiakaspalautejärjestelmä aktiivisessa käytössä
Palvelut (prosessit)			
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2018
Asiakslähtöinen palvelu-prosessi	Palvelujen toteuttamisessa painotetaan ennalta ehkäiseviä avopalveluita kuntouttavalla työotteella rajapinnat tunnistamalla ja hyödyntämällä.	Palveluasumisen ostopaikkojen lukumäärä Perhehoidon käynnistyminen	Perhehoito saadaan käynnistettyä, jonka avulla pystytään tasapainottamaan laitoshoidon / tehostetun palveluasumisen ostamista

Tiedolla johtamisen kehittäminen	Palvelujen tarpeen suunnittelussa apuna käytetään validia tietoa	Seurantajärjestelmää on kehitetty Päivitetty asiakaskartoitus	Tilastointi on ajantasaista ja vaikutta palvelujen oikein kohdentumiseen
Henkilöstö			
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2018
Henkilöstön osaamista ylläpidetään ja kehitetään.	Työhyvinvoinnista huolehtiminen.	Henkilökunnan vaihtuvuus Työhyvinvointikysely Sairauspoissaolot	Pysyvä, tyytyväinen henkilöstö
Työhyvinvoinnista huolehditaan.	Täydennyskoulutus tarpeiden mukaisesti.	Kehityskeskustelut Osaamiskartoitus Koulutuspäivät / hlö	Täydennyskoulutusten minimivaatimus täyttyy Virkistysiltapäivät vuosittain
Talous			
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2018
Kustannustehokkuus ja taloudellisesti kestävä kehitys	Talouden kehitykseen vaikutetaan kohdentamalla resurssit oikein ja parantamalla kokonaisuuden hallintaa	Talousarvion seuranta	Budjetissa pysyminen joka osaluueella

2.2.5 Terapiapalvelut

Asiakas			
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2018
Itsenäinen ja hyvinvoiva asiakas.	Oikea palvelu oikeaan aikaan ja oikeakestoisesti	Hoidon saatavuus Hoidon kesto Asiakastyytyväisyys	Uusien asiakkaiden aloittaminen 1-2 viikon sisällä yhteydenotosta Pitkien hoitajaksojen tauottaminen Asiakastyytyväisyys 8-10 / 10
Palvelut (prosessit)			
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2018
Ihmisen kokonaisvaltainen hyvinvointi ja syrjäytymisen ehkäisy	Tuotetaan niitä palveluita mitä asiakas tarvitsee	Työntekijöiden ja yhteistyökumppaneiden kokemus palveluistamme	Kyselyllä mitattuna arvosana 8-10 / 10.
Henkilöstö			
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2018
Osaava ja hyvinvoiva Henkilöstö	Työhyvinvointiin panostaminen Täydennyskoulutus-	Työhyvinvointikysely Asiakastyytyväisyyskysely	Virkistysiltapäivät 1-2 x vuosi Tutustumismatkat

	sen ajantasaisuus Koulutusmäärärahojen riittävyys		1-2 x vuosi Koulutuspäivät asiakasvastaanotto-työssä vähintään 5 / vuosi
	Rekrytointiprosessin toimivuus	Rekrytointiprosessin arvioiminen	Onnistunut rekrytointi
Talous			
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2018
Talousarviossa Pysyminen Asumispalveluiden ostopalveluiden vähentäminen/keventäminen	Talouteen aktiivinen vaikuttaminen Riittävä henkilöstö	Talouden seuranta Asumispalvelutoiminnan kokonaiskustannukset	Määrärahat riittävät/säästöt Ostopalvelut vähentyneet vähintään 30%

Talouden tunnusluvut:

	TP2015	TP2016	TA2017 muutettu alkuperäinen	TAE2018
Hyvinvointipalvelut				
Hallinto (saatavat TA2016)	-467 592	-492 402	-526 340	-540 600
Neuvola	-883 094	-1 128 602	-1 265 120	-1 319 770
Lastensuojelu	-2 204 758	-2 215 581	-2 946 410	-2 636 740
Lapsiperheiden kotipalvelu				-362 790
Aikuissosiaalityö	-2 922 643	-1 313 607	-341 480	-269 750
Vammaispalvelut	-4 972 011	-6 863 143	-7 483 230	-7 633 690
Terapiapalvelut	-2 972 036	-3 144 821	-3 139 800	-2 962 660
Yhteensä	-14 422 134	-15 158 156	-15 702 380	-15 726 000

Vuodet 2015 ja 2016 sisältävät Kelalle siirtyneen perustoimeentulotukien menot/tulot. Kuntiin siirtyneen kunnallisen työmarkkinatuen osuus on vuosien 2015-2016 summissa mukana. Summat ovat aikuissosiaalityön kohdalla.

✂ 7

2.2.6 Suoritteet

	Haapajärvi				Pyhäjärvi				Reisjärvi				Seiänne				
	tp2015	tp2016	ta2017	tae 2018	tp2015	tp2016	ta2017	tae 2018	tp2015	tp2016	ta2017	tae 2018	tp2015	tp2016	ta2017	tae 2018	
HYVINVOINTIPALVELUT																	
Neuvola ja opetustehtävät	261	287	300	300	244	371	200	200	67	125	90	100	572	783	590	600	
Perhe- ja sosiaalipalvelut	930	1252	1150	1150	816	903	800	800	511	482	500	400	2257	2637	2450	2350	
Äitiysneuvola, terveydenhoitajalla käynnit	418	531	450	400	370	297	350	280	64	70	90	100	852	898	890	780	
Äitiysneuvola, lääkärillä käynnit	2037	2185	2000	1800	1024	1017	950	950	577	672	600	600	3638	3874	3550	3350	
Lastenneuvola, terveydenhoitajalla käynnit	371	311	400	400	340	334	350	350	47	84	200	150	758	729	950	900	
Lastenneuvola, lääkärillä käynnit	2584	2701	2800	2800	1420	1832	1500	1700	793	869	1000	900	4797	5402	5300	5400	
Kouluterveydenhuolto, terveydenhoitajalla käynnit	466	399	450	450	305	376	250	350	149	124	150	150	920	899	850	950	
Kouluterveydenhuolto, lääkärillä käynnit	345	393	450	350	273	280	250	250	230	184	250	150	848	857	950	750	
Opiskeluterveydenhuolto, terveydenhoitajalla käynnit	42	105	50	100	24	16	20	30	20	64	50	30	86	185	120	160	
Opiskeluterveydenhuolto, lääkärillä käynnit	1386	638	1300	1300	1408	1165	1300	1200	712	690	600	700	3506	2493	3200	3200	
Muut terveydenhoito																	
Lapsiperheiden sosiaalipalvelut																	
Yhteydenotot				59				35				23				117	
Palvelutarpeen arvioinnit				39				14				20				73	
Kaikki sht:n mukaiset asiakkaat				147				68				38				253	
Lapsiperheiden kotipalvelu lapsel/perheet				228/40				38/17				140/24				406/81	
Lapsiperheiden kotipalvelu palveluseteli				10				10				5				25	
Sht perhetyö lapsel/perheet				66/12				34/12				24/8				124/34	
Tuliperhepalvelu lapsel/perheet				34/19				33/12				4/3				71/34	
Muut sosiaalipalvelut lapsel/perheet				16/16				0				0				16/16	
Perhekeskuksen kerhot lapsia/käynnit				29/399				69/1525				0				98/1924	
Perhekeskuksen lapsipariki lapsia/käynnit				47/253				20/99				41/174				108/526	
Perhekerhot lapsel/perheet				0				100/62				46/21				146/83	
Lastensuojelu																	
Lastensuojeluilmoitusten määrä	188	166	160	150	135	186	120	110	57	59	70	60	380	411	350	320	
Lastensuojelun uudet alk. avoimuuden asiakkaudet	59	69	60	65	37	79	45	35	26	26	25	25	122	174	130	125	
Kaikki lastensuojelun asiakkaat	216	106	130	90	98	77	80	40	64	34	50	30	378	217	260	160	
Perhetyön piirissä olleet lapset	130	58	75	45	22	41	40	25	24	8	15	18	176	107	130	88	
Kodin ulkopuolelle sijoitetut lapset (kaikki)	21	25	25	20	13	21	20	18	8	8	10	10	42	54	55	48	
Ammattilaiset perhekodit vrk		0	365	365		732	730	730		0	0	0	0	732	1095	1095	
Lastensuojelulaitokset vrk	2091	1982	1900	1900	1422	877	1200	1800	1290	1183	1300	2000	4803	4042	4400	5700	
Lastensuojelu/ sijaisperhehoito vrk	2224	2648	2950	3800	1788	3410	3300	3600	1067	732	1090	732	5079	6790	7340	8132	
Jälkihuollon piirissä lapset/perheet	14	14	10	7	10	8	8	7	3	4	5	5	27	26	23	19	
Lastenvalvojan tekemät sopimukset	193	205	190	180	147	157	180	120	52	55	57	60	392	417	427	360	
Lausunnot oikeudelle	2	0	2	2		1	2	3		0	1	1	2	1	5	6	
Naskall kerhopäivät lapset	25	20	25	0									25	20	25	0	

KK

HYVINVOINTIPALVELUT	Haapajärvi			Pyhäjärvi			Reisjärvi			Seiänne				
	tp2015	tp2016	ta2017	tae2018	tp2015	tp2016	tae2017	tp2016	ta2017	tae2018	tp2015	tp2016	ta2017	tae2018
Alkuisosiaalityö														
Perustoimeentulotuki, kotitaloudet	275	257	30	0	198	213	25	0	52	57	0	525	527	65
Täyd.t, kotitaloudet	103	104	45	70	79	85	40	60	22	29	10	204	218	95
Enkätevä t, kotitaloudet	34	37	30	35	30	32	30	30	6	5	10	70	74	70
Opiskelijoiden työllistämisen	4	3	0	2	0	0	0	0	0	1	0	4	4	0
Välitystuliasiakkaat	16	17	17	18	10	18	20	18	4	3	4	30	38	41
Aktivointisuunnittelimen määrä, henkilöä	76	70	70	80	32	32	40	60	13	14	15	121	125	125
Kuntouttavassa työtoiminnassa, asiakkaat	117	133	130	135	67	75	80	70	28	28	35	212	236	245
Kela: pass.työmarkkinat.asiakkaat	162	176	180	180	110	125	130	130	46	45	60	318	346	370
Alkuisosiaalityön asiakassuunnitelmat	30	23	20	25	54	80	70	20	10	9	10	94	112	100
Kotouttamis-suunnitelmat	0	0	2	0	0	0	2	0	0	0	1	0	0	5
Varm ais palvelut														
Palveluohjaus, asiakkaat	84	85	86	87	105	106	107	100	46	51	51	235	242	244
Varm.omaishoidontuki, asiakkaat	17	15	17	15	19	19	20	21	7	7	9	43	41	46
Toimintakeskus, käynnit	9617	8382	9800	8080	9857	6526	8500	6030	5684	4900	5700	25158	19808	24000
Kouluisten päivähoito, hoitopvt	1174	1081	900	900	1192	566	720	720	186	33	36	2552	1680	1656
Vammaisten perhehoito, hoitopvt	116	112	100	120	547	484	500	50	82	28	80	745	624	680
Tuettu asuminen, omatoiminta, käynnit	831	1080	900	1600	2515	3231	3000	3480	3270	5726	4500	6616	10037	8400
Tuettu asuminen, ostopalvelu, käynnit/ h	360	360	360	360	446	522	500	500	0	0	0	806	882	860
Palvelusummen, ostopalvelu, hoitopäivät	2861	2849	2920	2555	340	350	365	730	365	366	365	3566	3565	3650
Tehostettu palvelusummen, omatoiminta, hoitopvt	3576	3554	4500	3890	3900	199	0	50	4093	4054	4015	7669	7807	8515
Tehostettu palvelusummen, ostopalvelu, hoitopvt	2304	2290	1825	3740	8177	8365	8030	8200	2092	1917	2190	12572	12572	12045
Laitoshoido, hoitopäivät	649	942	600	465	454	468	500	475	61	51	30	1164	1461	1130
Vp:n kuljetuspalvelut, asiakkaat	132	120	120	120	179	183	170	160	73	73	75	384	376	365
Vp:n henkilökohtainen avustaja, asiakkaat	29	35	40	40	50	52	65	55	21	25	30	100	112	135
Vp:n palvelusummen, hoitopäivät/osto	6	6	10	5	13	13	15	5	0	2	5	19	21	30
Muiden vp:n palvelut, asiakkaat	1802	1835	2200	2200	461	378	730	365	365	366	730	2628	2579	3660
Sosiaalihuollon kuljetuspalvelut, asiakkaat	14	13	10	10	10	13	5	10	4	7	2	28	33	17
Vp/palvelusunnitelmat	9	10	10	10	26	35	25	35	4	7	4	39	52	39
Terapiapalvelut														
Perheneuvola, käynnit	16	21	15	15	30	21	25	25	8	11	10	54	53	50
Päihdepalvelu, käynnit	824	955	1380	1188	688	778	1100	1056	224	233	220	1736	1966	2700
Katkaistu- ja kuntoutuslaitoshoido, hoitopvt	1998	2115	3059	3344	1582	1289	1380	1650	91	35	80	3671	3439	4519
Mielenterveyspalvelut, käynnit	263	474	400	400	201	210	280	200	75	8	75	539	692	755
Päivätoiminta, käynnit	2633	3637	3680	2890	3357	3526	3680	2840	1003	924	1380	6993	8087	8740
Kotikuntoutus, omatoiminta, hoitopvt	1589	1406	1400	1400	2724	2511	2500	2500				4313	3917	3900
Tuettu asuminen, omatoiminta, hoitopvt	3300	3013	3285	3285	0			1100				45		4445
Tuettu asuminen, ostopalvelu, hoitopvt	2979	1898	2920	0	365	444	365	0	734	1470	1395	2979	3013	3285
Palvelusummen, omatoiminta, hoitopvt	2031	1906	1825	1460	5080	5090	5110	5110	0			3130	3812	4680
Palvelusummen, ostopalvelu, hoitopvt	1106	1906	1825	1460	5080	5090	5110	5110	2076	1229	1460	5080	5090	5110
Tehostettu palvelusummen, ostopalvelu, hoitopvt	7349	7155	7300	5110	3785	4155	3650	4015	1345	1197	1825	12479	12507	12775

14 7

2.3 Terveys- ja vanhuspalvelut

Vastuuhenkilö: Palvelujohtaja Hannele Koski, ylilääkäri Kirsi Kiukaanniemi

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Valtakunnassa menneillään oleva sote- ja maakuntauudistus sekä jo voimaan tulleet hallituksen esitykset perhehoitolaista 1.7.2016, HE86/2016 ja laki omaishoidon tuesta 1.7.2016, 85/2016, Laatusuositus hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palvelujen parantamiseksi 2017 – 2019 6/2017, Käypä hoito-suositus ohjaavat Selänteen terveys- ja vanhuspalveluiden suunnittelua Selänteen kuntayhtymässä. Vuonna 2016 aloitettua palvelurakennemuutoksen työstämistä jatketaan edelleen yhdessä päättäjien ja henkilökunnan kanssa. Palvelurakennemuutoksen tarkoituksena on tarjota Selänteen alueen asukkaille laadukkaat yksilölliset ihmislähtöiset palvelut asiakkaan tarpeesta lähtien huomioiden asiakkaan omat voimavarat niin että myös tulevaisuudessa Selänteen alueen asukkaille voimme tuottaa palveluita lähipalveluina. Asiakaspalautetta kerätään ja se on perustana työn ja toiminnan kehittämislle vuosittain.

Avoterveydenhuolto

Toiminta-ajatuksena on asukkaiden aktiivinen osallistuminen oman terveyden ja hyvinvoinnin ylläpitämiseen antamalla heille mahdollisuuksia ja välineitä sekä sähköisiä työkaluja oman terveydentilan seurantaan ja sairauksien hoitamiseen. Toiminnan tavoitteena on saada asiakas omaksumaan oman aktiivisen hoidon keinot niin, että hän selviytyy omiin resursseihinsa nähden mahdollisimman pitkään työ ja toimintakykyisenä sekä mahdollisimman omatoimisena omassa elinympäristössään. Ryhmämuotoisia palveluja kehitetään koko Selänteen alueella ja tarkastellaan hyvinvointiteknologian tuomia mahdollisuuksia. Avohoitopalveluiden tehtävänä on tuottaa perusterveydenhuollon palveluja alueen kaikkien asukkaiden terveyden edistämiseksi, sairauksien ehkäisemiseksi ja hoitamiseksi. Tavoitteena on minimoida erikoissairaanhoidon käyttö silloin, kun se voidaan potilasturvallisuutta vaarantamatta tehdä korvaamalla omana toimintana ja Selänteen alueella tuotettavilla perusterveydenhuollon erikoislääkäripalveluilla. Erikoissairaanhoidon palveluja käytetään silloin kun se sairauden hoitamisen kannalta on välttämätöntä.

Kuntoutusyksikkö toimii oman esimiehen alaisuudessa ja kuntoutustyöryhmä työskentelee aktiivisesti ylilääkärin johdolla. Ryhmätoiminta on oleellinen osa kuntoutustoimintaa ja sitä lisätään koko Selänteen alueella siten, että mahdollisimman moni asukas saa osallistua toimiviin ryhmiin joko fyysisesti tai kuvayhteyspalvelun avulla. Tarkoituksena on että asukkaat ohjautuvat aktiivisen kuntoutuksen jälkeen kolmannen sektorin toimiviin ryhmiin.

Suun terveydenhuollon tavoitteena on, että ennalta ehkäisevä työ on osa jokaista suunterveydenhuollon käyntiä. Tämä edellyttää, että meillä on kaikki suun- ja terveydenhuollon vakanssit täytettyinä.

Työterveyshuollon tavoitteena on tuottaa ennaltaehkäiseviä ja työkykyä ylläpitäviä ja tukevia palveluita Selänteen alueen henkilöstölle ja alueen yritysasiakkaille. Tavoitteena on vastata kiireelliseen hoitoon samana päivänä ja terveystarkastuksiin kahden viikon kuluessa.

Akuuttivuodeosasto

Vuodeosastotoiminta sisältää akuuttisairaanhoidon, kuntoutusta ja eristyspotilaiden hoitoa sekä tarvittaessa saattohoitoa. Akuuttihoidon tavoitteena on tehokas, nopea, kuntouttava hoito ja kotiutus tai jatkohoitopaikkaan siirtyminen. Päivystyksestä ja erikoissairaanhoidosta jatkohoitoon siirtyville potilaille pyritään järjestämään viiveetön pääsy vuodeosastolle. Tavoitteena on hoitaa vuodeosastoilla vain sairaalahoitoa vaativia asiakkaita. Kuntoutusnäkökulma akuuttihoidossa korostuu ja hoitajaksot saadaan mahdollisimman lyhyeksi. Näin tuetaan asiakkaan omaa toimintakykyä ja elämänhallintaa. Akuuttivuodeosasto on kotona asumisen tukiyksikkö. Dialyysiyksikön tehokas toiminta alueella vähentää erikoissairaanhoidon kustannuksia merkittävästi ja lisää asiakkaan elämän laatua lähipalveluna.

Tukipalvelut

Tukipalveluiden tavoitteena on turvata laadukkaat, oikea-aikaiset laboratorio, röntgen ja lääkehuollon palvelut kaikille Selänteen alueen asukkaille. Kuvantamispalvelut alueella ovat nykyaikaiset ja laadukkaat, joka mahdollistaa radiologin lausunnot tarvittaessa saman päivän aikana.

Lääkekeskus mahdollistaa asiakkaiden yksilöllisen lääkeseurannan niin kotihoidossa kuin palveluasumisessa. Laitoshuolto toimii mitoituksen mukaan ja mahdollistaa siistit toimivat toimitilat koko Selänteen alueella.

Kotisairaaloiminta

Kotisairaaloiminta on osa kotihoidon ja palveluasumisen arkipäivää. Kotisairaala mahdollistaa sairastamisen turvallisesti kotona ja asiakkaan ei tarvitse siirtyä esim. vuodeosastohoitoon. Asiakkaat ohjautuvat kotisairaalaan päivystyksestä, osastoilta, kotihoidosta sekä erikoissairaanhoidosta. Henkilökunnan sairaanhoidollista osaamista vahvistetaan rekrytoinnin ja koulutuksen avulla. Henkilökunnalla on konsultaatiomahdollisuus nimetyiltä vastuulääkäreiltä.

Ikäihmisten palvelut

Toimintakykyä tukevan ikäihmisten palvelujen tavoitteena on tarjota ikääntyneeseen väestöön hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista tukevia neuvontapalveluita, palveluohjausta, terveystarkastuksia, kuntoutusta ja kotikäyntejä huomioiden erityisesti riskiryhmät. (Vanhuspalvelulaki 12 §, Hyvinvointia edistävät palvelut). Rai-toimintakykymittaristo on käytössä kotihoidossa ja palveluasumisessa yksilöllisen hoitosuunnitelman perustana. Hyvinvointiteknologiaa hyödynnetään palveluissa ja arvioinnissa. Geriatriin palvelua hyödynnetään palveluasumisessa hoitosuunnitelmien tekemisessä yhdessä asiakkaan ja omaisten ja omahoitajan kanssa, muistitiimissä ja kotona asumisen tukena.

Kotihoito sisältää palveluohjauksen, kotipalvelun, kotisairaanhoidon, kotikuntoutuksen, seniorineuvolan ja päivätoiminnan sekä tukipalvelut. Kotiin annettavia ja kotona asumista tukevia palveluita ovat mm. ateria, vaatehuolto, kuljetus, omaishoidon tukeminen ja hyvinvointiteknologiaratkaisut. Kotihoidon asiakkaaksi tullaan arviointijakson kautta, joka toteutetaan asiakkaan kotona tai arviointiyksikössä. Kotihoito voi olla määräaikaista. Kotihoidon osalta olemme mukana valtakunnallisessa NHG -vertaisarvioinnissa, jota seuraamme kuukausittain ja jonka avulla arvioidaan, kehitetään ja johdetaan kotihoidon toimintaa.

Kotikuntoutustiimi toimii koko Selänteen alueella ja sen tavoitteena on tukea kotona asuvien toimintakykyä palveluohjauksen ja erillisen kotikuntoutuksen avulla. Kotikuntoutusta voi saada kerrallaan viis ikertaa. Toiminta on tavoitteellista ja tarvittaessa tehdään arviointikäyntejä, tai kuntoutusta jatketaan ryhmätoimintana. Asiakkaan omatoimisuutta tuetaan. Kotikuntoutustiimiin kuuluvat palveluohjaaja, kotiutushoitaja, muistikoordinaattori, toimintaterapeutti ja fysioterapeutti. Painopisteenä on kotihoidon asiakkaiden toimintakyvyn säilyminen ja parantaminen niin, että ikäihmiset voivat asua omassa kodissaan mahdollisimman pitkään. Kaikki toiminta on tavoitteellista moniammatillista toimintaa ja sitä arvioidaan säännöllisesti.

Arviointiyksiköt toimivat vuorohoitoyksiköiden yhteydessä. Arviointiyksiköihin tullaan kotoa tai vuodeosastolta tai erikoissairaanhoidosta. Tavoitteena on arvioida asiakkaan toimintakykyä ja määrittää kotona asumista tukevat palvelut yksilöllisesti.

Vuoden 2018 aikana kehitetään edelleen omaishoitajien tukemiseksi erilaisia palvelumuotoja, mm. erilaiset päivätoimintaryhmät, kuntoutusryhmät/kuvapalveluryhmätoiminta ja perhehoitoa lisätään omaishoidon vapaapäivien tukemiseen. Yhteistä koko Selänteen alueen lähihoitajan vakanssin perustamista esitetään omaishoitajien vapaapäivien pitämiseksi. Tämä mahdollistaa omaishoitajien vapaapäivien pitämisen myös niin että vapaapäiviä voidaan pitää osapäiväisesti ja hoidettava saa olla kotona. Omaishoidonohjaajan vakanssin perustamista esitetään koko Selänteen alueelle. Omaishoidonohjaajan tehtävän on tukea ja kouluttaa

omaishoitajia sekä arvioida omaishoidettavien toimintakykyä vuosittain tehtävillä kotikäynneillä.

Vuorohoito toimii kotona asumisen tukena. Toiminta on tavoitteellista ja asiakkaan toimintakykyä arvioidaan säännöllisesti RAI- ja muiden toimintakykymittareiden avulla.

Vuonna 2017 on aloitettu perhehoito Selänteen alueella. Vuoden 2018 aikana järjestetään Selänteen alueella lisää perhehoitajakoulutusta, tavoitteena on saada lisää perhehoitajia ja myös ammatillista perhehoitoa Selänteen alueelle. Perhehoito mahdollistaa yksilöllisen kodinomaisen ympäristön esimerkiksi muistisairaalle.

SAS- työryhmä (suunnittele-arvioi-sijoita) kokoontuu kahden viikon välein. Työryhmään kuuluvat hoito- ja vanhustyönjohtaja, hoitotyönjohtaja, palveluohjaaja, kotiutushoitaja ja omaishoidonohjaaja sekä tarvittaessa muita asiantuntijoita. Hakemukset tulevat valmisteltuna palveluohjaajan kautta SAS-työryhmän käsiteltäväksi.

Ympäri vuorokautisen hoidon tavoitteena on tarjota iäkkäälle henkilölle inhimillistä ja mielekästä, pitkäaikaista hoitoa ja huolenpitoa tehostetun palveluasumisen yksiköissä joissa on yövalvonta. Läheisten ja kolmannen sektorin kanssa tapahtuvaa yhteistyötä vahvistetaan.

Varahenkilöstöpankin toiminta on vastannut lyhytaikaisiin alle 13 päivän sijaistarpeeseen ja vuoden 2018 aikana varahenkilöstö pankin toimintaa laajennetaan vastaamaan myös pitkäaikaiseen sijaistarpeeseen. Varahenkilöstöpankin esimiehenä toimii omaishoidonohjaaja. Varahenkilöstöpankin toiminta on vapauttanut esimiesten työaika yksiköiden johtamiseen ja kehittämiseen. Vuoden 2017 aikana sairaspöissaolujen määrä on vähentynyt ja asiakkaille varahenkilöstöpankin käyttäminen sijaisuuksissa on näkynyt laadussa mm hoidon jatkuvuus.

Terveys- ja vanhuspalveluiden palvelurakenne

JK D

2.3.1 Hallinto

Asiakas Tervan hallinto 2018			
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2018
Terveys- ja hoiva palveluiden saatavuuden turvaaminen alueen asiakkaille	Palvelut tuotetaan yksilöllisesti asiakaslähtöisesti ja laadukkaasti	Asiakkailla on saatavilla samat palvelut samoin kriteerein asuinpaikasta riippumatta	Selänteiden alueella on saatavilla tukipalvelut, yöpartio, perhehoito, tuettu asuminen ja kotikuntoutus
Palvelut (prosessit)			
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2018
Oikea ihminen on oikeaan aikaan oikeassa paikassa	Palvelurakennemuutoksen toteuttaminen Hyvinvointiteknologia	Kuvatut palveluprosessit Hyvinvointiteknologian hyödyntäminen eri palvelutoiminnoissa ja toiminnan arvioinnissa	Palveluprosessit ohjaavat asiakkaan liikkumista hoito- ja palveluketjussa Virtuaalikiitäkännit 50 asiakkaalla joilla on useampia käyntejä vuorokaudessa. Klinik -käytössä hoidontarpeen arvioinnissa. Asumisella käytössä sähköinen omahoitopalvelu
Henkilöstö			
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2018
Henkilöstön osaaminen ja työhyvinvointi	Henkilöstön riittävä lisäkoulutus ja työnohjaus Kehittyvä työyhteisökilpailu	Osaamiskartoitus työhyvinvointikysely Koulutuspäivät/hlö sairaspöissaolopäivät Osallistuneiden työyksiköiden määrä	Osaamiskartoitukset tehty koko henkilöstölle Koulutussuunnitelma tehtynä työnantajan tarpeen mukaisesti 100 % osallistuminen
Talous			
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2018
Palveluja tuotetaan kustannustehokkaasti	Resurssien kohdentaminen oikein parantamalla kokonaisuuden hallintaa.	Kustannustehokkuus valtakunnallisiin mittareihin verrattuna	Valtakunnantason alapuolella

2.3.2 Lääkäreiden- ja hoitajien vastaanottopalvelut

Asiakas Vastaanottopalvelut strategia 2017			
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2018
Vastaanottopalveluiden saatavuuden turvaaminen asiakkaille	<p>Palveluiden toteuttamisessa painotetaan sähköisiä, ennaltaehkäiseviä ja monimuotoisia palveluita</p> <p>Toimivat hoitajien ja lääkäreiden vastaanottopalvelut</p> <p>Palveluohjaus</p>	<p>Ryhmävastaanottojen määrä</p> <p>sähköisten yhteydenottojen määrä omahoitopalveluiden käyttäjien määrä Omakannan käyttö</p> <p>T3 hoidon tarpeen arviointi 3 pv sisällä</p> <p>Hoitosuunnitelma paljon palveluja käyttäville asiakkaille</p>	<p>Elintaparyhmät 20 ryhmävastaanottoa/160 asiakasta 10 % yhteydenotoista 10 % kuntalaisista 100 %</p> <p>14 pv</p> <p>5-10 hoitosuunnitelmaa/vastuuhenkilö</p>
Palvelut (prosessit)			
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2018
Hoito- ja palveluprosessien kehittäminen asiakaslähtöisesti	Toimivat hoitoketjut ja palveluprosessit	Asiakkaan läpimenoaika	<p>Kiirevastaanottoptilaan läpimenoaika 2 h</p> <p>Kiireettömän potilaan vastaanottoaika 21 vrk</p> <p>Kuvatut prosessit ohjaavat toimintaa</p>
Henkilöstö			
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2018
Ihmislähtöinen hoitotyö	Osaava, asiakaslähtöinen, sitoutunut, moniammatillinen henkilökunta	<p>Osaamiskartoitus</p> <p>Virkalääkäreiden määrä</p> <p>Asiantuntijasairaanhoitajien määrä</p> <p>Asiakastyytyväisyyskysely</p>	<p>Tehty koko henkilökunnalle</p> <p>Virat/vakanssit täytetty vakituisella henkilökunnalla</p> <p>Asiakastyytyväisyyskysely vuoden 2018 aikana</p>
Talous			
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2018
Kustannustehokkaat valtakunnallisesti vertailukelpoiset vastaanottopalvelut	<p>Vähennetään yksityisiä ostopalveluja</p> <p>Hoitajan</p>	<p>Ostopalvelujen määrä/€/vuosi</p> <p>Hoitajien vo käynnit</p>	Ostona vain akuuttivastaanottopalvelut

	vastaanottopalvelujen tehostaminen Lääkäriresurssien oikea kohdentaminen	kaikista avovo käynneistä Lääkärien vo käynnit/avokäynneistä	60 % 40 %
--	---	---	--------------

2.3.3 Vuodeosastot

Asiakas Vuodeosastot			
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2018
Selänteen asiakkaalle järjestetään toimintakykyä tukeva akuuttisairaanhoido	Yksilöllinen, asiakaslähtöinen hoito ja kuntoutus	Hoitojakson kesto/vrk Kuntouttava asiakastyöaika/vrk	4 - 6vrk 4 h/vrk
Palvelut (prosessit)			
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2018
Kotiutusprosessin hallinta ja kehittäminen	Kotikuntoutustiimin toiminta Selänteen alueella Toimiva hoidon porrastus ja ohjaus	Kuukauden sisällä päivystyskäynnit Selänteen alueella Missä asuu puolen vuoden kuluttua kotiutumisesta	Kotiutusprosessi ohjaa toimintaa. Tavoitteena ei käyntejä avovastaanotolla kuukauden sisällä Kotona asuu 94 % ilman palveluita.
Henkilöstö			
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2018
Hyvän hoidon osaamisen varmistaminen koulutuksella	Osaava moniammatillinen motivoitunut henkilökunta	Fysioterapeutin/toimintaterapeutin työpanos /osasto Koulutuspäivät/hlö	5pv/fysioterapeutin palvelut osastolla ja toimintaterapeutti saatavilla. 3 pv/hlö/v
Talous			
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2018
Vain akuuttihoitoa tarvitsevat asiakkaat vuodeosastolla ja vain tarvittavan ajan	Oikea-aikainen hoidon ja palvelutarpeen arviointi	Akuuttisairaanhoidopäivien lukumäärä Selänteen vuodeosastoilla Selänteen alueen asukkaille/vuosi	17000 akuuttisairaanhoidopäivää/ vuosi

2.3.4 Täydentävät palvelut

Asiakas Täydentävät palvelut 2017			
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2018
Laboratorion näytteenottopalvelut lähellä asiakasta	Näytteenotto jokaisella paikkakunnalla.	Näytteenottopisteet paikkakunnittain	Kolme näytteenottopistettä

Kuvantamispalvelut saatavilla	Röntgenpalvelut saatavilla arkipäivisin.	Sulkupäivien lukumäärä	Sulkupäivät koko selänteen alueella 0
Siistit, puhtaat ja toimivat tilat	Laitoshuolto toimii mitoitusten mukaan.	Asiakaspalaute toimitilojen siisteydestä	Asiakaspalaute 2018 aikana.
Lääkekeskus mahdollistaa asiakkaiden yksilöllisen lääke seurannan kotihoidossa ja palveluasumisessa	Farmaseuttinen osaaminen käytetään asiakastyöhön.	Asiakkaiden lääkitysten arvioinnit /asiakas	200 asiakasta / vuosi
Palvelut (prosessit)			
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2018
Laadukkaat laboratorion palvelut.	Lab. vastausten saaminen asiakkaan hoidon kannalta riittävän ajoissa sujuvan hoidon takaamiseksi.	Laboratoriotulosten valmistuminen.	Selänteen analysoinnit valmiit klo 14 mennessä.
Toimivat, tarkoituksenmukaiset ja laadukkaat palvelut	Toimiva ja luotettava analytiikka/vierianalytiikka.	Laaduntarkkailun seuranta	Laaduntarkkailu tehty suositusten mukaisesti
Laadukkaat kuvantamispalvelut ja erikoispalveluiden toimivuus	Ajanmukaiset rtg-laitteet ja arkisto ja etälausunnot saadaan sovitulla aikataululla.	Kiireellisten lausuntojen toteutuminen samana päivänä	100 %
Mitoituksen mukainen taso laitoshuollon palveluissa	Työvoiman tarkoituksenmukainen käyttö koko yksikössä.	Mitoitukset käytössä	Työvoima suhteessa mitoitukseen
Välinehuollon toteutus tarkoituksen mukaisesti.	Toimiva välinehuolto ja riittävästi turvallisia hoitovälineitä käytettävissä.	Laaduntarkkailu välinehuollon laitteille.	Huollot ja laaduntarkkailu tehty suositusten mukaisesti.
Lääkekeskus ja keskusvarasto tukee eri yksiköiden toimintaa.	Lääkkeet ja hoitotarvikkeet ovat oikea-aikaisesti saataville eri yksiköissä.	Toimitusvarmuus yksiköille.	Poikkeamat toimituksissa
Henkilöstö			
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2018
Osaava moniammatillinen henkilökunta	Riittävä ja motivoitunut henkilöstö ja työvoiman saanti Hyvä yhteistyö muiden yksiköiden kanssa	Täytetyt virat/ tehtävät Koulutuksiin osallistuminen Sidosryhmäkysely Sairauspoissaolot,	100 % 3 pv /hlö vuoden 2017 aikana Vuoden 2018 aikana Toteuma 10 %

HC D

		Virkistyspäivien toteutuminen	alle 2017 toteuman 1 krt vuodessa
Talous			
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2017
Kokonaiskustannusten hallinta ja kustannustehokas toiminta	Resurssien oikea kohdentaminen	Talousarvion toteuma 2017	+/- 0

2.3.5 Kuntoutus

Asiakas Kuntoutus 2017			
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2018
Ihmisten toiminta- ja työkyvyn ylläpitäminen ja parantaminen elämänkaaren eri vaiheissa. Erityisongelmien ennaltaehkäisy ja kuntoutus sekä varhainen puuttuminen	Resurssien oikein kohdentaminen ennaltaehkäisevään toimintaan Oikea-aikainen kuntoutus	Ennaltaehkäisevä ryhmätoiminta Kotikuntoutus asiakkaiden määrä/v Kuinka nopeasti kuntoutus alkaa toimenpiteen/vamman jälkeen	10 toimintakykyä tukevaa ryhmää toiminnassa 500 asiakasta 75 asiakasta vuodessa 1 – 3 vrk toimenpiteestä/vammasta
Palvelut (prosessit)			
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2018
Joustavat monimuotoiset/ moniammatilliset palvelut	Joustavat konsultaatiot eri ammattiryhmien ja erikoissairaanhoidon välillä. Moniammatillinen kuntoutustyöryhmän toiminta Itsehoidon merkityksen oivaltaminen ja oma aktiivisuus ja ryhmätoimintaan motivoituminen	Kuntoutustyöryhmän kokoontumiskerrat Kysely ryhmätoimintaan osallistumisesta	1 krt/kk 50 % jatkaa jossakin omatoimi/harras teryhmässä
Henkilöstö			
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2017
Osaava moniammatillinen kuntoutustiimi	Riittävät moniammatilliset henkilöstöresurssit Ammattitaitoisen työvoiman saanti	Täytetyt virat/ tehtävät Koulutuksiin osallistuminen	Eri ammattiryhmien vakanssit täytettynä 100 % vakituisesti. Koulutuspäivät 3 pv/hlö/vuosi
Talous			
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso

			2018
Kokonaiskustannusten hallinta ja kustannustehokas toiminta kuntoutuksessa	Resurssien oikea kohdentamisen ennaltaehkäisevään ryhmätoimintaan	Palvelusetelien/ostopalveluiden määrä euroina.	Tavoite kustannukset pysyvät vuoden 2017 tasolla

2.3.6 Sairaankuljetus ja ensihoito

Ensihoito toteutetaan sairaanhoitopiirin palveluna.

2.3.7 Työterveyshuolto

Asiakas Työterveyshuolto			
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2018
Hyvän työterveyshuoltokäytännön mukaisten palveluiden turvaaminen asiakasyrityksille ja niiden työntekijöille	Asiakaslähtöisten ja ennaltaehkäisevien palveluiden saatavuus oikea-aikaisesti laadukkaasti Toimiva yhteistyö asiakasyritysten ja asiakkaiden kanssa	Asiakaskäynnit 1lk ja 2lk Yritysten vuosittainen kontakti Asiakastyytyväisyyskysely	60 % asiakasyritysten käynneistä 1.luokan käyntejä 100% Asiakastyytyväisyyskysely asiakasyrityksille ja asiakkaille tehty 2017
Työterveyshuollon palveluiden järjestäminen Selänteen alueen asukkaille lakimuutosten jälkeen	Lakimuutos voimaan 2020 Palveluiden järjestämisen vaihtoehdot 2020 jälkeen	Eri vaihtoehdot selvitettyinä vuoden 2018 aikana.	Suunnitelma valmiina vuoden lopussa 2018
Palvelut (prosessit)			
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2018
Vaikuttavat ja kehittyvät työterveyshuollon palvelut	Toimivat palveluprosessit Vaikuttava työkykyprosessi	Työoloselvitykset Työkyvyn arviointi Kolmikantaneuvottelut Työkykyselvitykset	100% Kiireelliset saman päivän aikana 100% Terveystarkastukset 2vk Lääkärin vastaanotolle pääsee 1.lk 3vk sisällä. 100/v Tehdyistä työkykyselvityksistä henkilö

	Sähköisten palveluiden hyödyntäminen	Kuntoutusneuvottelut Lyncillä Klinik-yhteydenottojärjestelmä käytössä	jatkaa työssä 90% 100% neuvotteluista etänä 20 % asiakkaista käyttää sähköistä asiointia.
Henkilöstö			
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2018
Hyvinvoiva, osaava moniammatillinen ja sitoutunut henkilökunta	Riittävät moniammatilliset henkilöstöresurssit Ammattitaitoisen työvoiman saanti	Osaamiskartoitus Koulutuspäivät Työnohjaus Vakituisen henkilökunnan määrä	Tehty koko henkilökunnalle Työterveyshuollon ammattihenkilöille koulutusta 7pv/henkilö, muille 3pv/v Työnohjausta 4 x vuodessa 100% vakituinen henkilökunta
Talous			
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2018
Tasapainoinen talous	Läpinäkyvä tuoteistus Hinta-laatusuhde kunnossa	Tuotteistetut palvelut Tulot kattavat menot	100% Tulos +/-0 tilinpäätöksessä

4 7

2.3.8 Suun ja hampaiden huolto

Asiakas Suun ja hampaiden terveydenhuolto			
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2018
Vastaanottopalveluiden saatavuuden turvaaminen eri-ikäisille asiakkaille	Asiakaslähtöinen ja ennaltaehkäisevä palvelu Toimivat hammashuollon vastaanottopalvelut	Ennaltaehkäisevä käynnit ja ennaltaehkäisevätyö suuhygienistin käynnin yhteydessä(Tilasto) Alakoululaisten/eskareiden ryhmäkäynnit Yläkoulun terveystapahtuma Kiireetön T3 Akuuttiaika	Kaikista hammashuollon käynneistä 70%:ssa kirjaus ennaltaehkäisevästä työstä Kaikki alakoulun ikäryhmät 2 x vuodessa Toteutetaan joka 3. vuosi 30 vrk Akuuttiaika 3pv:n sisällä yht.otosta
Palvelut (prosessit)			
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2018
Hoitoketjujen ja prosessien kehittäminen asiakaslähtöisesti	Toimivat hoitoketjut, palveluprosessit ja työnjako Erikoislääkäripalveluiden käyttö yhteisten kriteerien/hoidonporrastuksen mukaisesti	Asiakkaan hoidon läpimenoaika(hoidon aloitus/kokonaishoidon päättäminen) Ensiapukäyntien määrä Virka-ajan ulkopuolisen päivystyksen käyttö Dmf 4vuotiailla DMF1 1k, 5lk ja 8lk Lähetteet esh	Kokonaishoito on toteutettu 6kk:n sisällä hoidon aloituksesta Kaikista omista hammashuollon käynneistä 15 % Säilyy vuoden 2017 tasolla Tavoite 4v 0,35 1lk 0,16 5lk 0,61 8lk 2,47 Lähetteiden määrä -10% v. 2017 tasosta
Henkilöstö			
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2018
Osaava asiakaslähtöinen,	Riittävät moniammatilliset	hammaslääkäreiden	

sitoutunut moniammatillinen henkilökunta	henkilöstöresurssit Ammattitaitoisen työvoiman saanti	suuhygienistien ja hammashoitajien virat Koulutuspäivät / hlö Asiakastyytyväisyyskysely	Virat täytetty vakituisella henkilökunnalla 3 pv/henkilö Asiakastyytyväisyyskysely vuoden 2018 aikana
Talous			
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2018
Kustannustehokkaat valtakunnallisesti vertailukelpoiset vastaanottopalvelut	Vähennetään ostopalvelujen käyttöä Toimiva ennaltaehkäisevätyö ja oikea-aikainen kokonaishoito	Ostopalvelujen määrä/€/vuosi Hammaslääkärikäynnit Suuhygienistikäynnit hammashoitajien käynnit	50 % vuoden 2017 tasosta HML ja SHG käynnit vuoden 2017 tasolla Hammashoitajien käynnit v. 2017 tasolla

2.3.9 Erikoissairaanhoito

Asiakas Erikoissairaanhoito 2018			
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2018
Oikea-aikaiset monimuotoiset erikoissairaanhoidon palvelut ja reaaliaikainen tiedonkulku	Hoitoon pääsy kiireellisyyden mukaan. Toimivat yhtenäiset tietojärjestelmät	Hoitotakuu Haipro-lukumäärät tiedonkulusta	Toteutuu suositusten mukaisesti 0
Palvelut (prosessit)			
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2018
Toimiva hoidonporrastus	Perusterveydenhuollon optimaalinen toiminta ja perusterveydenhuollon erikoislääkäripalveluiden käyttö lähipalveluna Oikea-aikaisesti ja erikoissairaanhoitoon ohjautuvat erikoissairaanhoitoa tarvitsevat asiakkaat. Dialyysiyksikön toiminta lähipalveluna	Lähetteen lukumäärä/sähköiset konsultaatiot Hoitopäivien lukumäärä Perusterveydenhuollon erikoislääkäripäivät/asiakaskäynnit Hoitopäivien lukumäärä	4600 lähetettä 700 6000 3800 1600
Henkilöstö			
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2018
Toimiva ammattitaitoinen joustava yhteistyöhaluinen henkilöstö	Osaava ammattitaitoinen henkilöstö riittävin resurssein Ammattitaitoinen henkilöstö	Alueellisten koulutuspäivien /etäkoulutusten määrä Yleislääketieteen erikoislääkärikoulutus	1-2pv/viikko 1-2 / koulutus

Talous			
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2018
Erikoissairaanhoidon kustannusten hallinta	Toimiva perusterveydenhuolto ja toimiva hoidonporrastus. Hallittu yksityissairaalapalvelujen käyttö	Erikoissairaanhoidon ostopalveluiden toteuma 2017	Ei kasvua vuoden 2017 tasoon.

2.3.10 Ikääntyneiden palvelut

2.3.10.1 Kotihoito

Asiakas Kotihoito strategia 2018			
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2018
Mahdollistetaan ikääntyvien inhimillinen kotona asuminen.	Moniammatillinen henkilöstö	Asiakastyytyväisyyskysely myös yhteistyökumppaneille	100%
	Toimintakykyä tukeva ja kuntouttava työote	Ergonomia-korttikoulutuksen suorittaneet henkilöstöstä	100 % suorittanut ergonomiakorttikoulutuksen
	Asiakkaan yksilöllinen hoidon arvioiminen ja suunnittelemisen asiakkaan ja läheisten kanssa yhdessä RAI-mittaristoa hyödyntäen	Toimintakykymittaristo ADL, IADL Asiakkaan kanssa yhdessä laaditut hoito- ja palvelusuunnitelmat	Paranee tai pysyy ennallaan asiakkaan alkutasoon verrattuna
Palvelut (prosessit)			
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2018
Oikean aikaiset ja tarpeiden mukaiset palvelut	Toimiva palveluohjaus ja kriteeristö	Kotona asuvien asiakkaiden suhteellinen osuus 75 v	93 %
	Seniorineuvolan toiminta ohjaavana toimintana.	70-vuotisten terveystarkastusten määrä	100 %
		Seniorineuvola-avoasiakkaiden määrä	150 henkilöä
		Omaishoitajien terveystarkastusten määrä	100 %
		Seniorineuvolakäynnit	1200 käyntiä /vuosi
Henkilöstö			
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2018

Moniammatillinen ja tiimityöhön kykenevä henkilöstö	Osaava moniammatillinen motivoitunut henkilökunta Alueellinen tiimityöskentely koko alueella toiminnassa.	Toteutuneet koulutuspäivät Sairaslomapäivien lukumäärä Asiantuntijoiden konsultointikerrat kotihoidossa	3 pv/vuosi Sairaslomapäivien väheneminen % vuoden 2017 tasosta Päivittäin
Talous			
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2018
Toiminta järjestetään taloudellisesti ja tehokkaasti niin, että laadulliset tavoitteet säilytetään	Kotihoidon toiminnanohjausjärjestelmän optimoinnin käyttöönotto Hoito- ja palvelusuunnitelmat ovat ajantasalla.	Asiakastyöaika Hoito- ja palvelusuunnitelmien päivitys 3 kk välein ja tarvittaessa useammin.	60% 100 %
Kotihoidon asiakkaaksi kotikuntoutustiimin arviointijakson kautta	Kotihoidon myöntäminen määräajaksi	Säännöllisten kotihoidon asiakkaiden määrä	5 % vähemmän vuoden 2017 tasoon

2.3.10.2 Vuorohoito, päivätoiminta ja omaishoito

Asiakas Päivätoiminta, omaishoito ja vuorohoito			
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2018
Mielekäs arjentuki sisältäen päivätoimintaa ja sosiaalista kanssakäymistä.	Suunnitelmallinen ja tavoitteellinen päivätoiminta	Päivätoimintakävijöiden lukumäärä toimintapäivien lukumäärä	116 asiakasta 15 pv/viikossa
Omaishoitajien jaksamisen tukeminen	Monipuolinen ohjaus ja tuki ja koulutus. Omaishoidon vapaapäivät /vuorohoito/perhehoito/päivätoiminta/toimeksiantosopimus/kotiin annettava palvelu	Omaishoitajien tarkastukset ryhmätoimintakerrat	100 %/ omahoito/hoitajan tekemä 12viikkoa/asiakas/vuosi 100 % Kaikki omaishoitajat käyttävät vapaapäiviä
Riittävästi toimintakykyä tukevaa tavoitteellista vuorohoitoa/arviointi- ja kuntouttavaa hoitoa	Vuorohoitopaikat toimivat aidosti toimintakykyä tukevana lyhytaikaishoitopaikkoina Arviointipaikat arviointijaksokäytössä	Vuorohoitojaksojen määrä/as/vuosi kuormitusaste Arviointijaksoasiakkaiden määrä ja hoidon	100 % Arviointijakso- paikat: käyttö-

<p>Turvallista kotona asumista tukipalveluiden ja hyvinvointitekniologian avulla</p>	<p>Tukipalvelut ja hyvinvointitekniologia kotona asumista tukevana palveluna saatavilla</p>	<p>kesto vuorokausina</p> <p>Tukipalveluasiakkaat joilla ei säännöllistä kotihoitoa</p> <p>Hyvinvointitekniologia käytössä kotihoito/tukipalveluasiakkailla</p>	<p>aste 100 %, arviointijakson kesto km 2 vk</p> <p>Vuoden 2017 tasoon lisäys asiakasmäärissä 30 %</p> <p>70 asiakkaalla</p>
<p>Palvelut (prosessit)</p>			
<p>Strategiset päämäärät</p>	<p>Kriittiset menestystekijät</p>	<p>Mittari</p>	<p>Tavoitetaso 2018</p>
<p>Toiminnaltaan monipuolinen tavoitteellinen päivätoiminta tukipalveluna kotona asumisen tukemiseen</p>	<p>Toiminnallista päivätoimintaa on tarjolla koko Selänteen alueella.</p>	<p>Selänteen alueella toimivien päivätoiminta yksiköiden lukumäärä</p>	<p>3 kpl</p>
<p>Omaishoitajien jaksamisen tukeminen monipuolisilla tukitoimenpitein</p>	<p>Monipuolinen palveluvalikoima omaishoitajien jaksamisen tukemiseen.</p>	<p>Omaishoitajien/omaihoidettavien osallistuminen ryhmä – ja päivätoimintaan</p>	<p>Omaishoitajista 20 % osallistuu tarjottuun palveluun</p>
<p>Tavoitteellista toimintakykyä ylläpitävää ja kotona asumista tukevaa vuorohoitoa</p>	<p>Vuorohoitajaksoille on laadittu päiväkohtainen tavoitteellinen toimintakykyä ylläpitävä/parantava sisältö</p>	<p>Viikko-ohjelmat tehtynä</p> <p>Yhdessä laaditut tavoitteelliset hoito- ja palvelusuunnitelmat jaksoille laadittuna.</p> <p>Jatkohoitosuunnitelma laadittu</p>	<p>Viikko-ohjelmat tehty</p> <p>100 %</p> <p>100%</p>
<p>Monipuolinen hyvinvointitekniologian hyödyntäminen kotona asumisen turvaajana</p>	<p>Erilaiset teknologiaratkaisut on käytettävissä</p>	<p>Tekniologian hyödyntäminen vaihtoehtona kotikäynnille ja kotikäyntien lukumäärän vähentäminen</p> <p>Erilaisten hyvinvointitekniologia vaihtoehtojen lukumäärä</p>	<p>Jos 4 käyntiä, niin 1 käynnin korvaaminen tekniologian ratkaisujen avulla</p> <p>5 kpl</p>
<p>Henkilöstö</p>			

Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2018
Moniammatillinen osaava ihmislähtöinen henkilökunta	Päivätoiminnassa ja vuorohoidossa on moniammatillinen koulutettu henkilöstö	Koulutuspäivät Fysioterapeuttien, palveluohjaajien, sairaan-hoitajien, kuntoutukseen suuntautuneiden lähihoitajien, ja toimintaterapeuttien lukumäärä Osaamiskartoitukset	3 pv /vuosi Ammattihenkilöiden lukumäärä/yksikkö Tehty
Talous			
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2018
Kustannustehokkaat tukipalvelut kotona asumisen mahdollistamiseksi	Palvelurakenteen toteutuminen/keventäminen tukipalveluja lisäämällä	Kotihoidon peittävyys 75v tehostetun palveluasumisen peittävyys 75v Omaishoidon peittävyys Perhehoidossa asuvien osuus Tukipalveluiden osuus 75 v Kustannusten kohdentuminen kotiin annettaviin palveluihin %	max 13 % Max 7% 6% 1 % 20 % 50 % kotiin annettavat palvelut

2.3.10.3 Asumispalvelut

Asiakas Tehostettu palveluasuminen			
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2018
Asiakkaan inhimillinen ja turvallinen elämä toimintakykyä tukien omassa kodissa loppuun saakka, tarvittaessa kotisairaalan turvin.	Asiakkaan yksilöllinen hoidon arvioiminen ja suunnitteleminen asiakkaan ja läheisten kanssa yhdessä RAI-mittaristoa hyödyntäen	Asiakkaan kanssa yhdessä laaditut hoito- ja palvelusuunnitelmat	100 %
Palvelut (prosessit)			
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2018
Oikea-aikaiset palvelut ja monipuolinen palvelutarjonta mahdollisuudet huomioida asiakkaan yksilölliset palvelutarpeet	Toimiva palveluohjaus ja kriteeristö.	Tehostetussa palveluasumisessa yli 75 v Alle 75 vuotiaista Kotisairaalamuorokaudet	Enintään 7 % yli 75 1 % 600 vrk
Turvallinen akuutti	Toimiva palveluprosessi	Palveluprosessi-kuvaus	Tehty

sairaanhoito ja elämän loppuvaiheen hoito	kotisairaaloiminnassa ja saattohoidossa		
Henkilöstö			
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2018
Ihmislähtöinen osaava henkilöstö	Henkilöstön asenne ja sitoutuneisuus ihmislähtöiseen ajattelumalliin. Ammatillisen osaamisen päivittäminen säännöllisesti.	Osaamiskartoitus Asiakastyytyväisyyskysely Kehittämispäivät Koulutuspäivät	Tehty 100 % Tehty kaikille asiakkaille, omaisille ja henkilökunnalle Neljä iltapäivää/vuosi 3 pv/vuosi Tuntevakoulutus /10 työntekijää/yksikkö Kinestetiikka-koulutus /2 – 3 työntekijää/yksikkö
Talous			
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2018
Ympäri vuorokautisen hoitopäivien määrällinen lasku tehostamalla avopalveja	Toimivat ja joustavat palveluprosessit SAS -työryhmän toiminta yhdessä kotiutustiimin kanssa	Palveluprosessien yhtymäpinnat kuvattuna SAS-työryhmän kokoontumiset kotiutustiimin kanssa ja myönnetty uudet palvelusetelit ja oman toiminnan paikat	Palveluprosessit kuvattuna Uudet myönnetty palveluasumisen paikat vuoden 2017 tasolla koko kuntayhtymän alueella.

Talouden tunnusluvut:

Terveys- ja vanhuspalvelut	TP2015	TP2016	TA2017 muutettu alkuperäinen	TA2018
Hallinto	-1 019 988	-988 735	-970 270	-645 750,00
Vastaanottopalvelut	-3 102 329	-3 177 649	-3 008 330	-3 085 210,00
Täydentävät palvelut	-1 137 650	-1 268 331	-1 267 040	-1 309 430,00
Ensihoito	-887 754	-860 197	-891 000	-890 000,00
Kuntoutus	-739 675	-694 665	-872 830	-883 710,00
Työterveyshuolto	91 953	-111 477	-17 250	36 990,00
Suun ja hampiden hoito	-1 215 504	-1 256 598	-1 179 440	-1 287 160,00
Erikoissairaanhoido	-19 287 475	-21 228 897	-19 902 470	-20 065 230,00
Kotiin annettavat palvelut	-6 360 722	-6 332 356	-5 517 880	-5 644 610,00
Vuorohoito, päivätoiminta, omaishoito			-1 882 730	-2 331 330,00
Asumispalvelut	-8 242 106	-8 063 762	-6 481 650	-6 328 450,00
Vuodeosastot	-4 145 868	-4 021 172	-4 041 510	-3 873 610,00
Yhteensä	-46 047 118	-48 003 839	-46 032 400	-46 307 500,00

2.3.11 Suoritteet

TERVEYS- JA VANHUSPALVELUT	Haapajärvi			Pyhäjärvi			Reisjärvi			Selänne						
	tp2015	tp2016	ta2017	tae2018	tp2015	tp2016	ta2017	tp2015	tp2016	ta2017	tae2018	tp2015	tp2016	ta2017	tae2018	
Avostaanotot																
Lääkärin vastaanotto	4754	3748	4000	4150	6347	4640	4600	4000	2842	2733	2800	2500	13943	11121	11400	10650
Lääkärin puhelinkonsultaatiot	1202	741	300	600	1116	953	400	800	71	105	50	100	2389	1799	750	1500
Päivystys	4614	4471	4500	5000	4386	4143	4000	4500	113	57	30	60	9588	8671	8530	9560
Hoitajan vastaanotto	10113	11210	11000	11000	8582	9590	10000	9200	5807	5731	5500	5000	24502	26531	26500	25200
Hoitajan puhelinkonsultaatiot	16032	16229	17000	17000	3950	3218	4000	3200	1073	858	1000	900	21055	20305	22000	21100
Vuodeosastot																
Akuutti vuodeosasto, päivät	8171	8255	8200	6200	7758	8137	7800	7800	5361	5851	5500	3650	21290	22243	21500	17650
Akuutti vuodeosasto/arvointipaikat	24	24	20	20	25	25	25	25	16	16	16	10	65	65	61	55
Tukipalvelut																
Laboratoriotutkimukset	87304	76913	84000	80000	69634	61219	70000	68000	26762	25755	25000	26000	189517	163887	179000	174000
Rtg nativi tutkimukset	3002/2282	2700/2001	3000	2800	2970/2240	2784/1988	3000	2700	591	514		500	5972	5484	6000	6000
Rtg ultraäänitutkimukset	771/614	842/623	800	850	590/552	519/496	500	450	154	207		200	1361	1361	1300	1500
Magneettikuvaukset yhteensä	559/266	625/342	500	500	204	178	500	140	78	89		90	559	625	500	730
Lausunnot	701/525	714/529	750	1100	821	803/771	750	800	145	135		150	1522	1517	1500	2050
Kuntoutuskäynnit (sis.ktk+os)	2410	1700	3000	2000	3926	3700	4200	3000	811	732	1100	700	7147	6132	8300	5700
Puheterapia käynnit + kotikäynnit	652	476	600	500	746	77	600	400	286	56	300	200	1684	609	1500	1100
Toimintaterapeutin käynnit + ktk			100	100			100	100			100	100			300	300
Työterveyshuolto																
Työterveyshoitaja 1 lk käynnit	1378	1481	2000	1500	748	783	1100	800	349	591	500	650	2475	2855	3600	2950
Työterveyshoitaja 2 lk	2591	2723	2000	2000	869	683	1000	700	384	259	500	300	3844	3665	3500	3000
Työterveyslääkäri 1 lk	516	1495	900	900	203	1067	400	450	154	223	300	200	873	2785	1600	1550
Työterveyslääkäri 2 lk	2015	1478	1300	800	1677	665	1100	400	426	5	400	200	4118	2148	2800	1400
Työfysioterapeutti 1 lk	1325	1041	1300	1100	422	582	500	500	183	172	200	200	1930	1795	2000	1800
Työfysioterapeutti 2 lk	35	10	20	30	38	17	20	30	1	1	5	10	73	28	45	70
Työpsykologi	101	82	100	190	55	50	60	80	47	65	100	70	156	132	170	280
Työpaikkakäynnit	57	63	150	100	72	52	100	70	47	65	100	100	176	180	350	240
Työih puhelinkonsultaatiot	3381	2926	3500	3000	2291	1622	2400	1900	650	600	600	1000	6322	4548	6500	5900
Th lääkäri puhelinkonsultaatiot	571	534	600	400	450	391	450	300			50	50	1021	925	1100	750

✱

TERVEYS- JA VANHUSPALVELUT	Haapajärvi				Pyhäjärvi				Reisjärvi				Seinäjoki				
	tp2015	tp2016	ta2017	tae2018	tp2015	tp2016	ta2017	tae2018	tp2015	tp2016	ta2017	tae2018	tp2015	tp2016	ta2017	tae2018	
Suun- ja hampaiden terveydenhuolto																	
Hammasiäkärillä käynnit	5629	4698	6000	6000	3735	3525	3500	3000	2817	2926	2900	2500	12181	11149	12400	11500	
Suhygienistillä käynnit	1220	1234	1250	1500	482	726	850	1100	387	557	500	500	2089	2517	2600	3100	
Hammashoitajalla käynnit	396	226	400	250	161	153	200	150	314	196	200	200	871	575	800	600	
Erikoisnimi käynnit	857	837	720	850	307	356	280	350	55	27	40	50	1219	1220	1040	1250	
Erikoissairaanhoido																	
Neurologi	*127/104	*144/116	150	100	*165/161	191	150	100	23	26		20	292	335	300	220	
Genetri	*66/40	*49/38	50	100			50	100	25	10		20	66	49	100	220	
Kirurgi kons.	*203/140	*198/123	200	200	31	47		50	31	23		25	203	198	200	275	
Skopiat	*227/166	*258/189		120	233	*259/251	350	120	58	65		60	457	517	350	300	
Kuuhkollääkäri	48	38		60	*341/260	*242/177	300	200	30	24		30	341	242	300	290	
Korvialääkäri	*612/334	*684/393	600	400	122	136		120	81	71		80	612	684	600	600	
Kardiologi	*137/80	*148/88	150	70	42	29		40	13	31		20	137	148	150	130	
Lastenlääkäri	*221/161	*218/156	250	150	27	34		40	32	28		30	221	218	250	220	
Nefrologi	12	12	30	30									12	12	30	30	
Diabetes etävo	*65/60	97	50	70			50	50	52	62	50	50	112	159	150	170	
Gyneologi				100			300		150				150			100	
Erikoislääkärit yht.***	1615	1697	1400	1400	1258	1246		720	637	340		335	3510	3283	0	2455	
Dialyysi	*1500/169	*1452/167	1600	360	623	588		720	395	294		340	*1500/1187	*1452/1049	1600	1420	
Omaishoito																	
Hoidettavat	61	53	70	70	46	42	70	60	16	29	26	26	123	124	166	156	
Omaishoidon vapaapäivien käyttäjien lukum.																	
Kotihoito käynnit																	
tilapäiset asiakkaat	65869	69164	68000	66000	116158	125429	135000	130000	27613	25972	30000	31416	209640	220565	233000	227416	
uudet tilapäiset asiakkaat				100				81				30				211	
säännölliset asiakkaat				130				180				70				70	
uudet säännölliset kotihoiton asiakkaat				20				25				8				380	
Tehostettu palveluasuminen																	
Oma toiminta, päivät	20579	20426	20500	14930	21479	20894	21950	21535	7947	8294	7680	7300	136	136		43765	
Oma toiminta, paikat	56	56	56	26	59	59	60	59	21	21	21	20				105	
Ostetut, päivät	4817	3393	2928	9490	7490	7816	8050	9490	3422	3669	2928	2920			13906	12410	
Ostetut paikat				44				26				8			0	78	

HS

TERVEYS- JA VANHUSPALVELUT	Haapajärvi			Pyhäjärvi			Reisjärvi			Seilänne						
	tp2015	tp2016	ta2017	tae2018	tp2015	tp2016	ta2017	tae2018	tp2015	tp2016	ta2017	tae2018	tp2015	tp2016	ta2017	tae2018
Arvointiyksikkö				4				4				1				9
arvointivuorokaudet				1000				1460				365				2825
Vuorohoito																
päivät				4300				3650				1825				9775
vuorohoito paikat	5388	5433	5000	12	4046	4193	4500	10	589	986	900	5				27
Perhehoito																
asiakkaat				7				10				3				20
osa-aikaisen perhehoidon vrk lukumäärä				1095				1460				1095				1095
kokoaikaisen perhehoidon vrk lukum.				540				336				84				3095
lyhytaikaisen perhehoidon vrk lukumäärä				84												504
Päivätoiminta																
päivät				2000				2000				2000				6000
osallistuneiden asiakkaiden lukumäärä				40				46				30				116
Palveluasuminen																
Ostetut, päivät																
asiakkaiden lukumäärä																
Kotikuntoutustimien yhteydenottojen lukumäärä																
kotikuntoutusasiakkaiden lukumäärä				180				110				9				3285
kotikuntoutuskertojen lukumäärä				20				20				90				380
toimintaryhmien lukumäärä				100				100				10				50
ryhmiään osallistuneiden eri asiakkaiden määrä				1				1				1				250
																3
																0

*ensimmäinen luku kertoo kaikki ko.paikassa tehdyt toimenpiteet/käynnit ja toinen luku ko.kunnan osuuden

**ensimmäinen luku kertoo kaikki käynnit sisältäen ulkopaikkakuntalaiset ja toinen luku Seilänteen alueen käynnit

*** laskettu kotikunnan mukaan yhteen, ei käytänpaikan

**** Seilänteen alueen käynnit yhteensä

AK D

2.4. Ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelut

Vastuuhenkilö: Ympäristöjohtaja Aili Heikkinen

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Ympäristölautakunnan alaisuudessa toimiva ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelut vastaa ympäristöterveydenhuollon, ympäristönsuojelun, maa-ainesvalvonnan sekä rakennusvalvonnan viranomaispalvelujen tuottamisesta Selänteen kuntien sekä Kärsämäen kunnan alueella. Kun kaikki viranomaistoiminta on samassa toimielimessä, se mahdollistaa eri viranomaispalvelujen paremman yhteensovittamisen ja kokonaisvaltaisemman palvelun tarjoamisen kuntalaisille.

Ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelujen strateginen päämäärä on turvallisen, terveellisen ja viihtyisän asuin- ja elinympäristön sekä hyöty- ja kotieläinten terveyden ja hyvinvoinnin turvaaminen ja edistäminen. Tämä edellyttää asiakaslähtöistä palvelua, eri ammattiryhmien sujuvaa yhteistyötä, ennaltaehkäisevien palvelujen painottamista, viranhaltijoiden pysyvyyden turvaamista sekä riittäviä ja oikein kohdennettuja resursseja.

Viranomaistoiminta ja -palvelut järjestetään siten, että toiminta on ennalta ehkäisevää ja laadukasta sekä valvonta säännöllistä, tehokasta ja oikein kohdennettua. Valvontasuunnitelmat laaditaan riskiperusteisesti, jotta voimavarat saadaan kohdennettua oikein. Toiminnan on myös oltava hyvän hallinnon mukaista ja eri toimijoita tasapuolisesti ja oikeudenmukaisesti kohtelevaa. Henkilökunnan osaamista ylläpidetään täydennyskoulutuksin. Valvonnalle pyritään saamaan riittävät resurssit. Kokonaisuuden hallitsemiseksi päivitetään käytössä olevia tiedonkeruujärjestelmiä, jotta työskentely olisi sujuvampaa ja järjestelmällisempää sekä sitä kautta myös kustannustehokkaampaa.

Maakuntauudistuksen myötä ympäristö- ja rakennusvalvontapalveluista siirrytty ympäristöterveydenhuolto kokonaisuudessaan itsehallintoalueelle vuoden 2020 alusta.

Ympäristönsuojeluun ja maa-ainesvalvontaan on laadittu ja hyväksytty lakisääteinen valvontasuunnitelma siten, että se edellyttäisi lisää henkilöstöresursseja. Kuntien yleisen taloudellisen tilanteen vuoksi lisärekrytoinneista pidättäydytään. Tämän vuoksi valvontasuunnitelmaa tullaan muuttamaan siten, että vastaa käytettävissä olevia resursseja. Ympäristönsuojelutehtävien hoidossa tehtäviä joudutaan priorisoimaan ja keskittymään riskinarvioinnin perusteella tärkeimpiin valvonta-alueisiin. Lupa-asioiden viivytyksetön käsittely on asiakkaille erittäin tärkeää ja resursseja kohdennetaan ensisijassa siihen.

Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen alueelle on suunniteltu eläinlääkäreiden yhteisvastaanottoa, jonka sijaintipaikkana olisi Haapajärven ammattiopistolta vuokrattavat tilat. Yhteisvastaanottohankkeen tavoitteena on parantaa eläinlääkäreiden mahdollisuuksia työn suunnitelmallisuuteen. Yhteisvastaanotolla voidaan saavuttaa merkittäviä hyötyjä toiminnan järjestämisen kannalta ja muutoksella on myös mahdollista parantaa palvelun tasoa. Koska yhteisvastaanoton toteuttamisesta ei talousarvion laadintavaiheessa ole tehty vielä päätöksiä, sen mahdollista käyttöönottoa ei ole vielä voitu huomioida talousarviossa.

Ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelujen kustannukset on jaettu kuntien välillä asukasluvun ja arvioidun työtarpeen keskiarvolla. Aikaisempina vuosina arvioinnissa on käytetty vuoden 2008 asukas-, valvontakohde- suorite- ja tilamääriä. Vuoden 2018 talousarvion kustannusjako tehdään päivitettyillä tiedoilla ja laskentaperusteen käytetään vuoden 2016 lukumääriä. Mikäli yhteisvastaanottosuunnitelmat toteutuvat, sen kustannukset tultaneen jakamaan käytön suhteessa niiden kuntien kesken, joita tilat palvelevat.

Asiakas			
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2018
Asiakaslähtöinen palvelu	Verkkosivujen hyödyntäminen,	Käsittelyajat	Hakemukset käsitellään

Asiakkaiden tehokas neuvonta ja ohjaus ja tehokas tiedottaminen	henkilökunnan tavoitettavuus, asiakkaan viivytyksetön ja tasapuolinen palvelu, riittävät henkilöstöresurssit	Viranhaltijoiden hyvä tavoitettavuus	viivytyksettä Ympäristötarkastajien sekä rakennus- tarkastajien palvelupisteet tai palvelupäivät kaikissa Selänteen kunnissa
Palvelut (prosessit)			
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2018
Lakisääteisten viranomaispalveluiden tuottaminen Laadukas asiakirjahallinta Viranomaisyhteistyö ja palveluiden tuottaminen yhden luokun periaatteella	Riittävät henkilöstö- ja talousresurssit myös ennalta-ehkäiseviin palveluihin Sähköisten palveluprosessien käyttöönotto Yhteislausunnot, keskinäiset lausunto-pyyntö ja sisäinen tiedonkulku	Suoritteiden määrät Palveluiden tuottaminen tasapuolisesti ja hyvän hallinnon periaatteiden mukaisesti Sähköiset ilmoitus-lomakkeet ja sähköinen arkisto Yhteislausuntojen ja sisäisten lausuntojen määrä	Valvontasuunnitelmissa ja talousarvion vuosisopimuksessa esitetyt tavoitteet Lupapiste-palvelun käytön vakiintuminen
Henkilöstö			
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2018
Työyhteisöllisyyden edistäminen ja viranomaisyhteistyön hyödyntäminen Henkilöstön tiedon ajantasaisuus, työn mielekkäisyys ja sujuvuus	Riittävät henkilöstö-resurssit Säännölliset palaverit ja virkistyspäivät Esimiehen ja työntekijän kehityskeskustelut Tarpeita vastaava koulutus suunnitelma	Ympän ja eläinlääkäreiden palaverien / virkistyspäivien toteutuminen Kehityskeskustelujen toteutuminen Koulutus-suunnitelman teko	Ympän yhteinen palaveri 6 krt/a, eläinlääkäripalavereita 2 krt/a, virkistyspäivä kerran vuodessa Kehityskeskustelut kaikkien kanssa Jokainen osallistuu vuosittain koulutukseen Videoyhteys-koulutusten hyödyntäminen
Talous			
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2018
Resurssien oikein kohdentaminen, kokonaisuuden hallinta ja kustannustehokas palvelujen tuotto	Riskiperusteiset ja realistiset resurssihin mitoitettavat valvontasuunnitelmat Maksutaksan mukaisten maksujen perintä	Valvontasuunnitelmien ja tulostavoitteen toteutumisen seuranta Seurataan miten maksutulot kattavat toimintamenoja	Toteutuma väh. 75 % Realistisen talousarvion laatiminen ja siinä pysyminen Kasvava kattavuus

Talouden tunnusluvut:

Ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelut	TP2015	TP2016	TA2017	TA2018
Hallinto	-111 221	-105 680	-107 190	-111 230,00
Ympäristönsuojelu	-120 198	-132 236	-213 500	-158 220,00
Maa-ainesvalvonta	-2 938	-8 342		
Ympäristöteveysvalvonta	-239 975	-239 513	-250 300	-242 930,00
Eläinlääkintähuolto	-541 273	-529 792	-551 210	-624 600,00
Rakennusvalvonta	-87 900	-83 458	-177 260	-173 620,00
Yhteensä	-1 103 505	-1 099 021	-1 299 460	-1 310 600,00

Maa-ainesvalvonta yhdistettiin ympäristönsuojeluun vuoden 2017 alusta.

Keskeisimmät suoritteet vuodessa**Ympäristöterveydenhuolto (keskiarvo 2014-2016)**

Peruste	Päätökset ja ilmoitukset	Tarkastukset	Lausunnot	Näytteenotot
Terveydensuojelu	18	119	24	105
Elintarvikelaki	16	139	3	53
Tupakkalaki	4	18	-	-
Yhteensä	38	276	26	158

Eläinlääkintähuolto (keskiarvo 2014-2016)

	Suoritteet	kpl
Virka-aika	Sairasmatkat	2745
	Terveydenhuoltokäynnit	260
	Vastaanottokäynnit	1854
	Tarkastuskäynnit	25
	Valvontaeläinlääkärin eläinsuojelutarkastukset	75
Päivystysaika	Sairasmatkat	431
	Vastaanottokäynnit	177

Ympäristönsuojelu ja maa-ainesvalvonta (keskiarvo 2014-2016)

Peruste	Päätökset ja luvat	Lausunnot	Ilmoitukset	Tarkastukset
Ympäristönsuojelulaki	15	43	17	16
Maa-aineslaki	12	1-2	-	30
Jätelaki ja vesilaki	1	17	1	11
Yhteensä	28	61-62	18	57

Rakennusvalvonta (keskiarvo 2014-2016)

Suoritteet	kpl
Rakennus- ja toimenpideluvat	248
Toimenpideilmoitukset	133
Katselmukset ja tarkastukset	395

3. Käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa

3.1. Tuloslaskelma (vertailu TP2015, TP2016, TA2017 ja TAE2018 ja tunnusluvut)

TULOSLASKELMA	TP2015	TP2016	TA2017	TAE2018
TOIMINTATUOTOT	73 237 615,33	75 956 692,97	72 840 580	75 238 400
Myyntituotot	66 980 615,01	69 603 622,12	66 627 520	69 185 800
Maksutuotot	4 947 244,55	5 294 024,88	5 357 810	5 180 850
Tuet ja avustukset	577 851,46	379 121,64	357 800	369 950
Muut toimintatuotot	731 904,31	679 924,33	497 450	501 800
TOIMINTAKULUT	-73 084 285,13	-75 705 664,02	-72 402 200	-74 820 010
Henkilöstökulut	-29 002 017,08	-28 425 004,35	-28 011 110	-28 776 600
Palvelujen ostot	-35 858 985,76	-38 809 618,22	-34 833 110	-36 084 940
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 301 456,43	-2 281 648,53	-2 207 720	-2 260 040
Avustukset	-2 727 385,23	-2 923 211,55	-3 563 300	-3 998 000
Muut toimintakulut	-3 194 440,63	-3 266 181,37	-3 786 960	-3 700 430
TOIMINTAKATE	153 330,20	251 028,95	438 380	418 390
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	78 296,36	43 438,25	5 000	5 000
Korkotuotot	23 717,52	17 896,79	15 000	15 000
Muut rahoitustuotot	88 219,47	61 049,37	30 000	30 000
Muut rahoituskulut	-33 640,63	-35 507,91	-40 000	-40 000
VUOSIKATE	231 626,56	294 467,20	443 380	423 390
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-231 626,56	-294 467,20	-443 380	-423 390
Kaikki yhteensä	,00	-,00	,00	

Vuosien 2015-2016 myyntituotoista on vähennetty kuntaosuudet varhaiskasvatuksen, perustoimeentulotuen ja kunnallisen työmarkkinatuen osuuden osalta sekä avustuksista perustoimeentulotuen valtionosuudet. Toimintakuluissa Avustuksista on vähennetty kunnall.työmarkkinatuen ja perustoimeentulotuen osuudet. Tuloslaskelma on vertailukelpoinen.

Vuosien 2015-2016 myyntituotoista on vähennetty kuntaosuudet varhaiskasvatuksen, perustoimeentulotuen ja kunnallisen työmarkkinatuen osuuden verran. Toimintatuotoista Tuet ja Avustukset on vähennetty perustoimeentulotuen valtionosuudet. Toimintakuluista Avustukset on vähennetty kunnallisen työmarkkinatuen osuuden ja perustoimeentulotuen menot. Varhaiskasvatus siirtyi jäsenkuntien omaksi toiminnaksi vuoden 2016 alusta lähtien. Tuloslaskelma on vertailukelpoinen.

Tunnusluvut:

Toimintakate %	0,6
Vuosikate %	155,5
Vuosikate euroa/asukas	27.09

3.2. Yhteenveto talousarvioesityksestä 2018 kunnittain

Asukasluku	Haapajärvi	Pyhäjärvi	Reisjärvi	Koko kuntayhtymä
Asukasluku 31.12.2014	7 492	5 565	2 900	15 957
Asukasluku 31.12.2015	7 438	5 508	2 892	15 838
%	47,0	34,7	18,3	100
Asukasluku 31.12.2016	7 332	5 446	2 854	15 632
TAE2018 kuntien osuudet %	46,9	34,8	18,3	100

Hallinto	Haapajärvi	Pyhäjärvi	Reisjärvi	Koko kuntayhtymä
TP2014 toimintakate	-1 009 433	-773 634	-397 358	-2 180 425
TP2015 toimintakate	-742 453	-558 426	-285 559	-1 586 438
TP2016 toimintakate	-801 717	-596 587	-311 114	-1 709 417
TA2017 toimintakate	-889 536	-656 743	-346 351	-1 892 630
TAE2018 toimintakate	-867 791	-643 904	-338 605	-1 850 300
Muutos 2017-2018/euroa	21 745	12 839	7 746	42 330
Muutos 2017-2018/%	-2,44	-1,95	-2,24	-2,24

Hyvinvointipalvelut	Haapajärvi	Pyhäjärvi	Reisjärvi	Koko kuntayhtymä
TP2014 toimintakate	-5 558 609	-4 614 742	-2 571 206	-12 744 557
TP2015 toimintakate	-5 929 080	-4 735 678	-2 685 423	-13 350 181
TP2016 toimintakate	-6 341 556	-4 982 591	-2 833 430	-14 157 577
TA2017 toimintakate	-6 810 800	-5 650 680	-3 240 900	-15 702 380
TA2017 toimintakate (ta-muutos)	-6 810 800	-5 650 680	-3 240 900	-15 702 380
TAE2018 toimintakate	-6 947 300	-5 492 300	-3 286 400	-15 726 000
Muutos 2017-2018/euroa	-136 500	158 380	-45 500	-23 620
Muutos 2017-2018/%	2,00	-2,80	1,40	0,15

TP2014-2016 ilman varhaiskasv., perustoimeentulotukea ja kunnallisen työmarkkinatuen osuutta.

Terveys- ja vanhuspalvelut	Haapajärvi	Pyhäjärvi	Reisjärvi	Koko kuntayhtymä
TP2014 toimintakate	-20 236 713	-18 157 307	-7 237 548	-45 631 568
TP2015 toimintakate	-19 694 286	-18 709 604	-7 643 228	-46 047 118
TP2016 toimintakate	-20 527 235	-19 104 212	-8 372 392	-48 003 839
TA2017 toimintakate	-18 505 980	-17 339 190	-7 578 130	-43 423 300
TA2017 toimintakate (ta-muutos)	-19 008 180	-19 046 890	-7 977 330	-46 032 400
TAE2018 toimintakate	-19 636 600	-18 441 100	-8 229 800	-46 307 500
Muutos 2017-2018/euroa	-628 420	605 790	-252 470	-275 100
Muutos 2017-2018/%	3,31	-3,18	3,16	0,60

Ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelut	Haapajärvi	Kärsämäki	Pyhäjärvi	Reisjärvi	Koko kuntayhtymä
TP2014 toimintakate	-387 161	-187 110	-319 252	-203 945	-1 097 468
TP2015 toimintakate	-395 704	-179 748	-323 788	-204 265	-1 103 505
TP2016 toimintakate	-388 162	-180 795	-316 289	-213 775	-1 099 021
TA2017 toimintakate	-462 200	-213 220	-372 660	-251 380	-1 299 460
TAE2018 toimintakate	-470 800	-231 100	-370 300	-238 400	-1 310 600
Muutos 2017-2018/euroa	-8 600	-17 880	2 360	12 980	-11 140
Muutos 2017-2018/%	2,17	9,95	-0,73	-5,16	1,01

Koko kuntayhtymä	Haapajärvi	Kärsämäki	Pyhäjärvi	Reisjärvi	Koko kuntayhtymä
TP2014 toimintakate	-27 191 916	-187 110	-23 864 935	-10 410 057	-61 654 018
TP2015 toimintakate	-26 761 523	-179 748	-24 327 496	-10 818 475	-62 087 242
Muutos 2014/2015/%	-1,6	-3,9	1,9	3,9	0,7
TP2016 toimintakate	-28 058 671	-180 795	-24 999 679	-11 730 711	-64 969 856
Muutos 2015/2016/%	4,8	0,6	2,8	8,4	4,6
TA2017 toimintakate	-26 668 516	-213 220	-24 019 273	-11 416 761	-62 317 770
TA2017 (muutos, osv 31.8. lmr)	-27 170 716	-213 220	-25 726 973	-11 815 961	-64 926 870
Muutos 2016/2017/%+LMR OSV	-3,2	17,9	2,9	0,7	-0,1
TAE2018 toimintakate	-27 922 491	-231 100	-24 947 604	-12 093 205	-65 194 400
Muutos 2017-2018/euroa	-751 775	-17 880	779 369	-277 244	-267 530
Muutos 2017-2018/%	2,77	8,39	-3,03	2,35	0,41

Taulukko on vertailukelpoinen kaikkien vuosien osalta. Tilinpäätöksistä vuosilta 2014-2016 on otettu pois varhaiskasvatuksen, perustoimeentulotuen ja kunnallisen työmarkkinatuen menot/tulot.

3.3. Talousarvio kunnittain tuloslaskelmamuodossa (vertailu TP2015, TP2016, TA2017 ja TAE2018)

Seuraava taulukko sisältää vuosina 2015-2016 varhaiskasvatuksen, perustoimeentulotuen ja kunnallisen työmarkkinatuen kuntaosuuden hallinnon toimintatuotoissa. Jäsenkunnittaiset toimintatuotot ja -kulut sisältävät perustoimeentulotuen menot/tulot.

PERUSPALVELUKUNTAYHTYMÄ SELÄNNE	TP2015	TP2016	TA2017	TA2018
C10 Kuntayhtymän hallinto	67 066 767,64	64 261 016,37	60 425 140,00	63 344 100
A3100 TOIMINTATUOTOT	69 196 532,40	66 163 139,41	62 473 770,00	65 350 400
A3120 Myyntituotot	68 780 881,88	65 991 048,24	62 317 770,00	65 194 400
A3170 Maksutuotot	-96,68			
A3240 Tuet ja avustukset	318 085,21	152 828,07	156 000,00	156 000
A3250 Muut toimintatuotot	97 661,99	19 263,10		
A4100 TOIMINTAKULUT	-2 198 744,59	-1 937 855,74	-2 050 130,00	-2 003 220
A4110 Henkilöstökulut	-1 176 698,90	-1 085 491,90	-1 173 450,00	-1 176 840
A4170 Palvelujen ostot	-811 360,55	-633 016,90	-706 400,00	-689 550
A4200 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-21 510,78	-12 822,61	-11 450,00	-11 450
A4230 Avustukset	-22 966,03	-2 250,32	-2 200,00	-2 200
A4270 Muut toimintakulut	-166 208,33	-204 274,01	-156 630,00	-123 180
A6100 RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	78 296,36	43 438,25	5 000,00	5 000
A6110 Korkotuotot	23 717,52	17 896,79	15 000,00	15 000
A6120 Muut rahoitustuotot	88 219,47	61 049,37	30 000,00	30 000
A6140 Muut rahoituskulut	-33 640,63	-35 507,91	-40 000,00	-40 000
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-9 316,53	-7 705,55	-3 500,00	-8 080
C20 Haapajärven palvelut	-26 215 167,14	-27 429 776,83	-25 778 980,00	-27 054 700
A3100 TOIMINTATUOTOT	5 332 460,89	5 258 599,12	4 914 270,00	4 732 400
A3120 Myyntituotot	2 559 317,21	2 449 283,65	2 276 010,00	2 210 800
A3170 Maksutuotot	2 164 190,89	2 256 360,50	2 359 960,00	2 194 100
A3240 Tuet ja avustukset	355 728,94	304 293,54	121 800,00	134 900
A3250 Muut toimintatuotot	253 223,85	248 661,43	156 500,00	192 600
A4100 TOIMINTAKULUT	-31 421 075,53	-32 550 050,08	-30 478 530,00	-31 623 520
A4110 Henkilöstökulut	-12 027 947,21	-11 766 086,16	-11 426 400,00	-12 089 590
A4170 Palvelujen ostot	-15 287 725,96	-16 565 420,76	-15 273 090,00	-15 398 640
A4200 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 091 591,73	-1 096 773,75	-989 740,00	-1 049 140
A4230 Avustukset	-1 659 515,20	-1 709 763,20	-1 416 700,00	-1 769 400
A4270 Muut toimintakulut	-1 354 295,43	-1 412 006,21	-1 372 600,00	-1 316 750
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-126 552,50	-138 325,87	-214 720,00	-163 580
C30 Kärsämäen palvelut	-179 748,32	-180 794,98	-213 220,00	-231 100
A3100 TOIMINTATUOTOT	49 897,65	46 423,49	36 300,00	40 300
A3120 Myyntituotot	10 553,83	9 121,86		
A3170 Maksutuotot	39 198,57	36 543,38	36 300,00	40 300
A3250 Muut toimintatuotot	145,25	758,25		
A4100 TOIMINTAKULUT	-228 512,90	-225 707,70	-248 010,00	-269 800
A4110 Henkilöstökulut	-176 963,07	-173 525,16	-191 660,00	-213 510
A4170 Palvelujen ostot	-22 871,57	-28 358,44	-25 200,00	-27 820
A4200 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 662,52	-2 885,99	-5 950,00	-4 920
A4270 Muut toimintakulut	-22 015,74	-20 938,11	-25 200,00	-23 550
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 133,07	-1 510,77	-1 510,00	-1 600

PERUSPALVELUKUNTAYHTYMÄ SELÄNNE	TP2015	TP2016	TA2017	TA2018
C40 Pyhäjärven palvelut	-23 895 158,59	-24 548 309,81	-23 362 530,00	-24 303 700
A3100 TOIMINTATUOTOT	3 839 468,38	4 008 562,27	3 844 340,00	3 555 000
A3120 Myyntituotot	1 540 251,78	1 502 289,57	1 437 190,00	1 177 950
A3170 Maksutuotot	1 852 871,09	2 001 080,22	2 095 900,00	2 080 400
A3240 Tuet ja avustukset	194 416,64	205 474,68	58 000,00	58 000
A3250 Muut toimintatuotot	251 928,87	299 717,80	253 250,00	238 650
A4100 TOIMINTAKULUT	-27 663 365,47	-28 440 616,42	-27 027 280,00	-27 663 070
A4110 Henkilöstökulut	-10 734 542,80	-10 497 955,24	-10 177 680,00	-10 171 760
A4170 Palvelujen ostot	-13 710 123,82	-14 673 066,69	-12 762 750,00	-13 330 800
A4200 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-790 669,64	-778 411,59	-770 680,00	-763 060
A4230 Avustukset	-1 151 217,64	-1 231 231,55	-1 500 200,00	-1 601 500
A4270 Muut toimintakulut	-1 276 811,57	-1 259 951,35	-1 815 970,00	-1 795 950
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-71 261,50	-116 255,66	-179 590,00	-195 630
C50 Reisjärven palvelut	-10 561 222,68	-11 457 350,85	-11 070 410,00	-11 754 600
A3100 TOIMINTATUOTOT	1 735 713,52	1 836 341,58	1 571 900,00	1 560 300
A3120 Myyntituotot	655 574,82	652 456,70	596 550,00	602 650
A3170 Maksutuotot	891 080,68	1 000 040,78	865 650,00	866 050
A3240 Tuet ja avustukset	60 113,67	72 320,35	22 000,00	21 050
A3250 Muut toimintatuotot	128 944,35	111 523,75	87 700,00	70 550
A4100 TOIMINTAKULUT	-12 273 573,24	-13 263 023,08	-12 598 250,00	-13 260 400
A4110 Henkilöstökulut	-4 885 865,10	-4 901 945,89	-5 041 920,00	-5 124 900
A4170 Palvelujen ostot	-6 026 903,86	-6 909 755,43	-6 065 670,00	-6 638 130
A4200 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-391 021,76	-390 754,59	-429 900,00	-431 470
A4230 Avustukset	-594 672,96	-691 555,48	-644 200,00	-624 900
A4270 Muut toimintakulut	-375 109,56	-369 011,69	-416 560,00	-441 000
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-23 362,96	-30 669,35	-44 060,00	-54 500
Kaikki yhteensä	6 215 470,91	644 783,90	,00	0

3.4. Talousarvio kunnittain ja palvelulinjoittain (vertailu TP2015, TP2016, TA2017 ja TAE2018)

Seuraava taulukko sisältää vuosina 2015-2016 varhaiskasvatuksen, perustoimeentulotuen ja kunnallisen työmarkkinatuen kuntaosuuden hallinnon toimintatuotoissa. Jäsenkunnittaiset toimintatuotot ja -kulut sisältävät perustoimeentulotuen menot/tulot.

PERUSPALVELUKUNTAYHTYMÄ SELÄNNE	TP2015	TP2016	TA2017	TAE2018
C10 Kuntayhtymän hallinto	67 066 768	64 261 016	60 425 140	63 344 100
TOIMINTATUOTOT	69 196 532	66 163 139	62 473 770	65 350 400
TOIMINTAKULUT	-2 198 745	-1 937 856	-2 050 130	-2 003 220
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	78 296	43 438	5 000	5 000
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-9 317	-7 706	-3 500	-8 080
C20 Haapajärven palvelut	-26 215 167	-27 429 777	-25 778 980	-27 054 700
C21 Hyvinvointipalvelut (nla, last.suojelu)	-1 404 817	-1 479 333	-1 810 160	-1 834 000
TOIMINTATUOTOT	61 590	51 909	37 150	42 000
TOIMINTAKULUT	-1 465 966	-1 530 203	-1 846 260	-1 873 560
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-442	-1 039	-1 050	-2 440
C22 Hyvinvointipalvelut	-4 720 359	-5 035 046	-5 000 640	-5 113 300
TOIMINTATUOTOT	949 648	997 505	776 460	702 600
TOIMINTAKULUT	-5 660 991	-6 025 534	-5 761 540	-5 802 320
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-9 016	-7 017	-15 560	-13 580
C23 Terveys- ja vanhuspalvelut (kh, as., v-os.)	-7 684 472	-7 256 193	-6 563 170	-7 133 700
TOIMINTATUOTOT	1 829 344	1 772 244	1 659 700	1 692 300
TOIMINTAKULUT	-9 479 888	-9 002 714	-8 188 970	-8 797 390
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-33 929	-25 723	-33 900	-28 610
C24 Terveys- ja vanhuspalvelut	-12 009 814	-13 271 043	-11 942 810	-12 502 900
TOIMINTATUOTOT	2 376 235	2 329 005	2 358 260	2 213 000
TOIMINTAKULUT	-14 305 635	-15 499 170	-14 140 530	-14 600 480
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-80 414	-100 877	-160 540	-115 420
C25 Ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelut	-395 704	-388 162	-462 200	-470 800
TOIMINTATUOTOT	115 643	107 935	82 700	82 500
TOIMINTAKULUT	-508 596	-492 429	-541 230	-549 770
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-2 752	-3 669	-3 670	-3 530
C30 Kärsämäen palvelut	-179 748	-180 795	-213 220	-231 100
C35 Ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelut	-179 748	-180 795	-213 220	-231 100
TOIMINTATUOTOT	49 898	46 423	36 300	40 300
TOIMINTAKULUT	-228 513	-225 708	-248 010	-269 800
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 133	-1 511	-1 510	-1 600

PERUSPALVELUKUNTAYHTYMÄ SELÄNNE	TP2015	TP2016	TA2017	TAE2018
C40 Pyhäjärven palvelut	-23 895 159	-24 548 310	-23 362 530	-24 303 700
C41 Hyvinvointipalvelut (nla, last.suojelu)	-1 026 314	-1 155 765	-1 504 720	-1 493 900
TOIMINTATUOTOT	32 352	66 816	28 600	50 900
TOIMINTAKULUT	-1 057 889	-1 219 119	-1 531 970	-1 537 790
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-778	-3 462	-1 350	-7 010
C42 Hyvinvointipalvelut	-3 835 453	-3 972 044	-4 145 960	-3 998 400
TOIMINTATUOTOT	699 605	810 904	588 950	563 300
TOIMINTAKULUT	-4 526 256	-4 763 156	-4 698 940	-4 526 250
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-8 802	-19 792	-35 970	-35 450
C43 Terveys- ja vanhuspalvelut (kh, as., v-os.)	-8 206 660	-7 983 475	-7 087 040	-7 681 100
TOIMINTATUOTOT	1 831 380	1 947 239	1 908 400	1 867 300
TOIMINTAKULUT	-10 015 154	-9 902 952	-8 976 190	-9 511 940
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-22 886	-27 761	-19 250	-36 460
C44 Terveys- ja vanhuspalvelut	-10 502 944	-11 120 737	-10 252 150	-10 760 000
TOIMINTATUOTOT	1 174 642	1 088 443	1 247 590	1 004 400
TOIMINTAKULUT	-11 641 380	-12 147 393	-11 380 180	-11 650 990
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-36 206	-61 788	-119 560	-113 410
C45 Ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelut	-323 788	-316 289	-372 660	-370 300
TOIMINTATUOTOT	101 489	95 161	70 800	69 100
TOIMINTAKULUT	-422 687	-407 997	-440 000	-436 100
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-2 590	-3 453	-3 460	-3 300
C50 Reijjärven palvelut	-10 561 223	-11 457 351	-11 070 410	-11 754 600
C51 Hyvinvointipalvelut (nla, last.suojelu)	-656 721	-709 085	-896 650	-991 400
TOIMINTATUOTOT	19 201	23 525	15 250	21 700
TOIMINTAKULUT	-675 877	-732 534	-911 800	-1 012 480
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-44	-76	-100	-620
C52 Hyvinvointipalvelut	-2 057 009	-2 162 099	-2 344 250	-2 295 000
TOIMINTATUOTOT	390 224	389 289	344 850	343 100
TOIMINTAKULUT	-2 446 191	-2 549 203	-2 683 650	-2 632 360
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 042	-2 185	-5 450	-5 740
C53 Terveys- ja vanhuspalvelut (kh, as., v-os.)	-3 266 795	-3 177 623	-3 193 560	-3 363 200
TOIMINTATUOTOT	795 535	892 584	693 150	691 800
TOIMINTAKULUT	-4 045 957	-4 051 138	-3 865 010	-4 032 680
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-16 374	-19 069	-21 700	-22 320
C54 Terveys- ja vanhuspalvelut	-4 376 432	-5 194 769	-4 384 570	-4 866 600
TOIMINTATUOTOT	464 754	469 294	471 350	464 600
TOIMINTAKULUT	-4 836 902	-5 656 882	-4 841 270	-5 307 750
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-4 284	-7 181	-14 650	-23 450
C55 Ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelut	-204 265	-213 775	-251 380	-238 400
TOIMINTATUOTOT	66 000	61 649	47 300	39 100
TOIMINTAKULUT	-268 647	-273 266	-296 520	-275 130
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 619	-2 158	-2 160	-2 370
Kaikki yhteensä	6 215 471	644 784	0	0

3.5. Yhteenveto jäsenkuntien maksuosuuksista 2018

	Osuus hallinnosta	Osuus palveluista	Maksuosuus yhteensä
Haapajärvi	867 791	27 054 700	27 922 491
Kärsämäki		231 100	231 100
Pyhäjärvi	643 904	24 303 700	24 947 604
Reisjärvi	338 605	11 754 600	12 093 205
Yhteensä	1 850 300	63 344 100	65 194 400

3.6. Talousarvion sitovuus

Talousarvion sitovuus yhtymähallitukseen nähden ovat palvelulinjan kunnittaiset toimintakatteet. Palvelujohtaja voi siirtää käyttösuunnitelmassa tai sen tarkistuksessa toimintatuottoja tai -kuluja palvelulinjan sisällä palveluyksiköiden välillä kunnittain. Palvelujohtaja hakee määrärahan ylitysoikeutta yhtymähallitukselta, jos palvelulinjan kunnittainen toimintakate on ylittymässä.

Yhtymähallitus päättää palvelulinjojen välisten kunnittaisten määrärahojen siirrosta. Yhtymähallitus hakee määrärahan ylitysoikeutta asianomaisen kunnan valtuustolta, jos kunnittainen toimintakate on ylittymässä. Kuntien valtuustot päättävät kunnittaisten kaikkien palvelulinjojen yhteenlasketun toimintakatteen määrärahan ylitysoikeudesta.

Talousarvion käyttösuunnitelmat hyväksytään tammikuussa yllä mainitun sitovuuden mukaisesti.

4. Investointiosa

	MÄÄRÄ RAHA €
Kuntosalivälineet, Pyhäjärvi	20 000
Residuaali mittari, Pyhäjärvi	10 000
Hammashoitoyksikkö, Haapajärvi	38 000
Hammahoitovälineet, Reisjärvi	11 200
Akt-laitteet, hallinto	7 900
Atk-laitteet, Haapajärvi	25 550
Atk-laitteet, Pyhäjärvi	5 870
Atk-laitteet Reisjärvi	8 050
Ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelut	5 600
Kotihoidon sähkölukot, Haapajärvi	15 000
Kotihoidon sähkölukot, Pyhäjärvi	20 000
Kotihoidon sähkölukot, Reisjärvi	10 000
Yhteisvastaanoton laitteisto	40 000
Yhteensä	217 170

Ennen investointien toteuttamista tarkastellaan mahdollisuus tehdä investointihankinnat leasingillä.

5. Rahoitusosa

	TP2015	TP2016	TA2017	TAE2018
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	254 430	294 467	443 380	423 390
Satunnaiset erät				
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-290 155	-530 498	-353 200	-217 170
Investointihyödykkeiden myyntitulot	34 054	29 393		
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 669	-206 638	90 180	206 220
Rahoituksen rahavirta				
Vaikutus maksuvalmiuteen	-1 669	-206 638	90 180	206 220

Rahoitusosassa ei ole otettu huomioon vuoden 2017 lisämäärärahoja.

6. Taloussuunnitelma 2019-20

6.1. Jäsenkuntien maksuosuudet ja tuloslaskelma

TULOSLASKELMA	TP2015	TP2016	TA2017	TAE2018	TS2018 1000 €	TS2019 1000 €
TOIMINTATUOTOT	73 237 615,33	75 956 692,97	72 840 580	75 238 400	76 743	78 278
Myyntituotot	66 980 615,01	69 603 622,12	66 627 520	69 185 800	70 570	71 981
Maksutuotot	4 947 244,55	5 294 024,88	5 357 810	5 180 850	5 284	5 390
Tuet ja avustukset	577 851,46	379 121,64	357 800	369 950	377	385
Muut toimintatuotot	731 904,31	679 924,33	497 450	501 800	512	522
TOIMINTAKULUT	-73 084 285,13	-75 705 664,02	-72 402 200	-74 820 010	-76 316	-77 843
Henkilöstökulut	-29 002 017,08	-28 425 004,35	-28 011 110	-28 776 600	-29 352	-29 939
Palvelujen ostot	-35 858 985,76	-38 809 618,22	-34 833 110	-36 084 940	-36 807	-37 543
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 301 456,43	-2 281 648,53	-2 207 720	-2 260 040	-2 305	-2 351
Avustukset	-2 727 385,23	-2 923 211,55	-3 563 300	-3 998 000	-4 078	-4 160
Muut toimintakulut	-3 194 440,63	-3 266 181,37	-3 786 960	-3 700 430	-3 774	-3 850
TOIMINTAKATE	153 330,20	251 028,95	438 380	418 390	427	435
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	78 296,36	43 438,25	5 000	5 000	5	5
Korkotuotot	23 717,52	17 896,79	15 000	15 000	15	16
Muut rahoitustuotot	88 219,47	61 049,37	30 000	30 000	31	31
Muut rahoituskulut	-33 640,63	-35 507,91	-40 000	-40 000	-41	-42
VUOSIKATE	231 626,56	294 467,20	443 380	423 390	432	440
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-231 626,56	-294 467,20	-443 380	-423 390	-432	-440
Kaikki yhteensä	,00	-,00	,00		0	0

Vuosien 2015-2016 myyntituotoista on vähennetty kuntaosuudet varhaiskasvatuksen, perustoimeentulotuen ja kunnallisen työmarkkinatuen osuuden osalta sekä avustuksista perustoimeentulotuen valtionosuudet. Toimintakuluissa Avustuksista on vähennetty kunnall.työmarkkinatuen ja perustoimeentulotuen osuudet. Tuloslaskelma on vertailukelpoinen.

Vuosien 2015-2016 myyntituotoista on vähennetty kuntaosuudet varhaiskasvatuksen, perustoimeentulotuen ja kunnallisen työmarkkinatuen osuuden osalta sekä avustuksista perustoimeentulotuen valtionosuudet. Toimintakuluissa Avustuksista on vähennetty kunnallisen työmarkkinatuen ja perustoimeentulotuen osuudet. Tuloslaskelma on vertailukelpoinen.

Jäsenkuntien maksuosuudet	TP2015	TP2016	TA2017	TAE2018	TS2019 1000 €	TS2020 1000 €
Haapajärvi	30 199 233	27 751 635	26 668 516	27 922 491	28 481	29 051
Kärsämäki	179 748	180 795	213 220	231 100	236	240
Pyhäjärvi	26 387 088	24 767 054	24 019 273	24 947 604	25 447	25 955
Reisjärvi	11 887 136	11 561 533	11 416 761	12 093 205	12 335	12 582
Yhteensä	68 653 205	64 261 016	62 317 770	65 194 400	66 498	67 828

Tilinpäätökset 2015-2016 sisältävät perustoimeentulotuen menot/tulot ja kunnallisen työmarkkinatuen osuuden sekä varhaiskasvatuksen menot vuonna 2015.

Taloussuunnitelma perustuu vuosina 2019-20 toimintatuottojen ja -kulujen 2 %:n vuosittaiseen kasvuun verrattuna vuoden 2018 talousarvioesitykseen. Tuloslaskelma vuodelle 2017 ei sisällä lisämäärärahoja, jotka ovat noin -2,4 miljoonaa euroa.

Varhaiskasvatuksen menot noin -5,5 miljoonaa euroa siirtyivät jäsenkuntien menoiksi 1.1.2016 alkaen. Talousarvio vuodelle 2018 osoittaa muutettuun vuoden 2017 talousarvioon kasvua 0,4 %. Menokehitys on ollut maltillista, koska keskimääräinen nousu vuodesta 2014 vuoteen 2018 osoittaa n. 1,4%:n menojen kasvua. Edelleen on jäsenkuntien tiukan taloudellisen tilanteen vuoksi perustelua edellyttää palvelulinjojen toimintojen ja palveluketjujen yhtenäistämistä sekä toiminnan rakenteiden muuttamista ja kuntayhtymän alueella olevien päällekkäisten toimintojen purkamista. Terveys- ja vanhuspalveluissa toteutettu palveluverkon uudistus mahdollistaa kustannuskehityksen taittumisen. Kustannuskehityksen taittumista tavoitellaan myös Hyvinvointipalveluissa erilaisten kehittämishankkeiden avulla. Pohjois-Pohjanmaalla varaudutaan asukaskohtaisten sosiaali- ja terveydenhuollon menojen kasvun taittumiseen viidestä prosentista (5 %) kahteen ja puoleen prosenttiin (2,5 %) vuosittain.

6.2. Investoinnit

Hyödykeryhmä	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Hoito- ja toimistokalusteet	305 000	124 000	209 953	40 000	79 200		
Muut kalusteet	13 200	77 600	90 449	11 000	137 970		
Tutkimuslaitteet		110 000	72 000	92 000			
Atk-ohjelmat	328 500	143 050	128 703	210 200			
Autot	90 000						
Yhteensä	736 700	454 650	501 105	353 200	217 170	100 000	100 000

6.3. Rahoituslaskelma

	TP2015	TP2016	TA2017	TAE2018	TS2019	TS2020
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	254 430	294 467	443 380	423 390	250 000	250 000
Satunnaiset erät						
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-290 155	-530 498	-353 200	-217 170	-100 000	-100 000
Investointihyödykkeiden myyntitulot	34 054	29 393				
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 669	-206 638	90 180	206 220	150 000	150 000
Rahoituksen rahavirta						
Vaikutus maksuvalmiuteen	-1 669	-206 638	90 180	206 220	150 000	150 000

Rahoitusosassa ei ole otettu huomioon vuoden 2017 lisämäärärahoja.

7. Liitteet

7.1. Talousarvio kustannuspaikoittain

Talousarviossa hallinnon toimintatuotot sisältävät vuoden 2015 Kärsämäen koko toiminnan kuntaosuuden ja kuntien osuuden varhaiskasvatuksen, perustoimeentulotuen ja kunnallisen työmarkkinatuen kuntaosuuden. Aikuissosiaalityö sisältää kaikissa jäsenkunnissa perustoimeentulotuen menot/tulot vuosina 2015-2016. Talousarvio ei sisällä vuoden 2015 varhaiskasvatuksen menoja/tuloja ja vuosien 2015-2016 kunnallisen työmarkkinatuen osuutta.

	TP2015	TP2016	TA2017	TAE2018
C1 PERUSPALVELUKUNTAYHTYMÄ SELÄNNE	6 215 471	644 784	0	0
C10 Kuntayhtymän hallinto	67 066 768	64 261 016	60 425 140	63 344 100
C11 Hallinto ja toimistopalvelut	-691 501	-741 222	-889 370	-872 850
TOIMINTATUOTOT	408 398	179 093	156 000	156 000
TOIMINTAKULUT	-1 177 527	-963 309	-1 050 170	-1 033 320
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	78 296	43 438	5 000	5 000
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-667	-445	-200	-530
C12 Tukipalveluyksikkö	-880 100	-950 426	-977 970	-952 180
1210 Taloushallinto	-337 062	-365 583	-392 060	-383 710
TOIMINTATUOTOT	62 163	12 596		
TOIMINTAKULUT	-391 257	-373 634	-388 760	-382 960
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-7 968	-4 545	-3 300	-750
1220 Henkilöstöhallinto	-321 023	-354 443	-348 290	-331 070
TOIMINTATUOTOT	62 767	649		
TOIMINTAKULUT	-383 224	-353 064	-348 290	-325 800
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-567	-2 028		-5 270
1230 Atk-palvelut	-222 015	-230 400	-237 620	-237 400
TOIMINTATUOTOT	10 000	367		
TOIMINTAKULUT	-231 900	-230 079	-237 620	-235 870
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-115	-688		-1 530
C13 Tarkastustoimi	-14 836	-17 769	-25 290	-25 270
TOIMINTAKULUT	-14 836	-17 769	-25 290	-25 270
C14 Kuntaosuudet	68 653 205	65 970 434	62 317 770	65 194 400
TOIMINTATUOTOT	68 653 205	65 970 434	62 317 770	65 194 400
C20 Haapajärven palvelut	-26 215 167	-27 429 777	-25 778 980	-27 054 700
C21 Hyvinvointipalvelut	-1 404 817	-1 479 333	-1 810 160	-1 834 000
C212 Neuvolapalvelut	-375 499	-491 233	-533 800	-574 020
2120 Äitiysneuvola	-139 374	-143 731	-146 100	-155 340
TOIMINTATUOTOT	1 841	5 041	1 100	1 500
TOIMINTAKULUT	-140 920	-148 478	-146 900	-156 540
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-294	-294	-300	-300
2121 Lastenneuvola	-110 031	-135 328	-120 310	-129 550
TOIMINTATUOTOT	234	583	150	100
TOIMINTAKULUT	-110 264	-135 911	-120 460	-129 300
POISTOT JA ARVONALENTUMISET				-350
2122 Koulu- ja opiskelijaterveydenhuolto	-126 095	-124 781	-130 050	-127 640
TOIMINTATUOTOT	6 055	7 224	2 550	4 000
TOIMINTAKULUT	-132 035	-131 317	-131 900	-130 610
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-115	-688	-700	-1 030

2123 Perhekeskus		-26 312	-39 710	-45 160
TOIMINTATUOTOT				2 100
TOIMINTAKULUT		-26 312	-39 710	-47 260
2124 Lapsiperheiden kotipalvelu		-61 081	-97 630	-116 330
TOIMINTATUOTOT		1 208	500	1 400
TOIMINTAKULUT		-62 289	-98 130	-117 730
C214 Lastensuojelu	-1 029 318	-988 100	-1 276 360	-1 072 640
2140 Lastensuojelun sosiaalityö	-185 508	-207 159	-235 760	-190 000
TOIMINTATUOTOT	2 659	1 821	1 650	1 700
TOIMINTAKULUT	-188 133	-208 923	-237 360	-191 340
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-33	-57	-50	-360
2141 Lastensuojelun perhetyö	-146 077	-88 174	-112 160	-94 860
TOIMINTATUOTOT	1 234	779	200	200
TOIMINTAKULUT	-147 310	-88 952	-112 360	-95 060
2142 Lastensuojelun perhehoito	-255 749	-274 435	-556 590	-389 180
TOIMINTATUOTOT	32 725	19 167	18 000	22 000
TOIMINTAKULUT	-288 474	-293 602	-574 590	-411 180
2143 Lastensuojelun perhekodit	-441 985	-418 332	-371 850	-398 600
TOIMINTATUOTOT	16 844	16 087	13 000	9 000
TOIMINTAKULUT	-458 828	-434 419	-384 850	-407 600
C215 Lapsiperheiden sosiaalipalvelut				-187 340
TOIMINTAKULUT				-186 940
POISTOT JA ARVONALENTUMISET				-400
C22 Hyvinvointipalvelut	-4 720 359	-5 035 046	-5 000 640	-5 113 300
2200 Hallinto - Psykososiaaliset palvelut	-213 640	-217 150	-224 210	-252 450
TOIMINTATUOTOT	2 482	8	2 000	
TOIMINTAKULUT	-213 766	-212 672	-211 550	-239 040
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-2 356	-4 487	-14 660	-13 410
C222 Aikuissosiaalityö	-1 016 705	-314 157	-149 220	-121 930
2210 Sosiaalityö	-161 171	-116 620	-98 400	-81 800
TOIMINTATUOTOT	3 487	2 201	2 200	2 200
TOIMINTAKULUT	-164 658	-118 821	-100 600	-83 880
POISTOT JA ARVONALENTUMISET				-120
2211 Toimeentulotuki	-232 708	-228 568	-83 020	-76 130
TOIMINTATUOTOT	227 757	195 131	2 100	2 000
TOIMINTAKULUT	-460 465	-423 699	-85 120	-78 130
2213 Kuntouttava työtoiminta	45 704	55 990	32 200	36 000
TOIMINTATUOTOT	92 091	104 260	84 000	95 000
TOIMINTAKULUT	-46 387	-48 270	-51 800	-59 000
2214 Vammaispalvelut	-652 806	-24 959		
TOIMINTATUOTOT	71 833			
TOIMINTAKULUT	-724 639	-24 959		
2215 Sosiaalihuoltolain mukaiset kuljetukset	-15 725			
TOIMINTATUOTOT	0			
TOIMINTAKULUT	-15 725			
C223 Vammaispalvelut	-2 072 757	-2 975 591	-3 131 980	-3 356 160
C22311 Vammaispalvelut	-725 065	-1 391 873	-1 555 100	-1 510 800
2220 Palveluohjaus	-41 009	-49 903	-53 150	-52 770
TOIMINTATUOTOT	200		200	200
TOIMINTAKULUT	-41 209	-49 903	-53 350	-52 970
2221 Vammaisten omaishoidontuki	-122 337	-108 272	-144 010	-144 010
TOIMINTATUOTOT	0			
TOIMINTAKULUT	-122 337	-108 272	-144 010	-144 010

2222 Toimintakeskukset	-472 857	-410 165	-425 430	-410 540
TOIMINTATUOTOT	197 206	176 348	217 900	207 900
TOIMINTAKULUT	-664 851	-585 210	-643 330	-618 440
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-5 212	-1 303		
2223 Vapa koululaisten päivähoito	-88 862	-69 159	-127 430	-127 100
TOIMINTATUOTOT	4 306	11 546	6 700	6 700
TOIMINTAKULUT	-93 168	-80 705	-134 130	-133 800
2224 Vammaispalvelut		-754 375	-805 080	-776 380
TOIMINTATUOTOT		90 966	77 200	95 100
TOIMINTAKULUT		-845 340	-882 280	-871 430
POISTOT JA ARVONALENTUMISET				-50
C2232 Vammaisten asuminen	-1 347 692	-1 583 718	-1 576 880	-1 845 360
2230 Vammaisten perhehoito (toimeksiantos)	-18 758	-22 157	-34 610	-41 110
TOIMINTATUOTOT	83		160	500
TOIMINTAKULUT	-18 840	-22 157	-34 770	-41 610
2231 Vapa tuettu asuminen	-14 228	-18 077	-18 450	-18 550
TOIMINTATUOTOT	73			
TOIMINTAKULUT	-14 301	-18 077	-18 450	-18 550
2232 Vapa palveluasuminen oma toiminta		-350		
TOIMINTAKULUT		-350		
2233 Vapa palveluasuminen ostopalvelut	-188 397	-186 705	-188 200	-161 200
TOIMINTATUOTOT	37 101	33 680	38 300	35 000
TOIMINTAKULUT	-225 498	-220 385	-226 500	-196 200
2234 Vapa tehostettu palveluasuminen, oma	-517 690	-495 512	-614 120	-612 100
TOIMINTATUOTOT	56 775	92 187	91 800	92 800
TOIMINTAKULUT	-574 465	-587 699	-705 920	-704 900
2235 Vapa tehostettu palveluasuminen, osto	-320 130	-360 000	-363 700	-654 600
TOIMINTATUOTOT	26 522	26 805	34 000	30 900
TOIMINTAKULUT	-346 652	-386 805	-397 700	-685 500
2236 Laitoshoito	-248 331	-460 241	-316 800	-316 800
TOIMINTAKULUT	-248 331	-460 241	-316 800	-316 800
2237 Kotikuntalain mukaiset asumis- ja muut	-40 159	-40 678	-41 000	-41 000
TOIMINTAKULUT	-40 159	-40 678	-41 000	-41 000
C224 Terapiapalvelut	-1 417 257	-1 528 148	-1 495 230	-1 382 760
C22411 Terapiapalvelut	-647 985	-663 871	-730 480	-916 010
2240 Perheneuvola	-127 860	-101 760	-152 620	-162 010
TOIMINTATUOTOT	4 691	7 812	850	2 050
TOIMINTAKULUT	-132 306	-109 326	-153 270	-164 060
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-246	-246	-200	
2241 Päihdepalvelut	-145 970	-135 387	-140 050	-139 900
TOIMINTATUOTOT	11 573	11 705	9 050	5 050
TOIMINTAKULUT	-157 212	-146 872	-149 000	-144 950
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-331	-221	-100	
2242 Katkaisu- ja kuntoutuslaitoshoito	-42 675	-87 651	-70 000	-75 000
TOIMINTAKULUT	-42 675	-87 651	-70 000	-75 000
2243 Mielenterveyspalvelut	-284 660	-293 121	-312 270	-270 480
TOIMINTATUOTOT	13 157	16 678	-1 100	4 500
TOIMINTAKULUT	-297 191	-309 283	-310 770	-274 980
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-625	-515	-400	
2244 Päivätoiminta	-46 820	-45 953	-55 540	
TOIMINTATUOTOT	11 242	8 865	8 200	
TOIMINTAKULUT	-58 062	-54 818	-63 740	
2245 Kotikuntoutus				-268 620
TOIMINTATUOTOT				10 600
TOIMINTAKULUT				-279 220

C22422 Terapiapalveluasuminen	-769 272	-864 277	-764 750	-466 750
2250 Tapa tuettu asuminen	-113 097	-116 562	-143 900	
TOIMINTATUOTOT	36 331	37 441	51 700	
TOIMINTAKULUT	-149 182	-153 757	-195 400	
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-246	-246	-200	
2252 Tapa palveluasuminen ostopalvelut	-55 867	-109 399	-93 100	-74 350
TOIMINTATUOTOT	20 497	36 335	34 400	26 000
TOIMINTAKULUT	-76 365	-145 734	-127 500	-100 350
2254 Tapa tehostettu palveluasuminen ostop	-600 307	-638 316	-527 750	-392 400
TOIMINTATUOTOT	132 240	145 537	116 800	86 100
TOIMINTAKULUT	-732 548	-783 852	-644 550	-478 500
C23 Terveys- ja vanhuspalvelut	-7 684 472	-7 256 193	-6 563 170	-7 133 700
2500 Hallinto - Hoito- ja vanhustyö	-169 830	0		
TOIMINTATUOTOT	11 463			
TOIMINTAKULUT	-173 746	0		
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-7 547	0		
C232 Kotiin annettavat palvelut	-2 487 959	-2 426 065	-2 372 190	-2 801 020
2510 Omaishoito	-354 295	-329 542	-375 650	-393 070
TOIMINTATUOTOT	12 466	23 768	11 100	
TOIMINTAKULUT	-366 760	-353 310	-386 750	-393 070
2511 Kotihoito	-2 087 806	-2 066 475	-2 054 840	-2 231 240
TOIMINTATUOTOT	291 464	261 861	295 800	260 800
TOIMINTAKULUT	-2 372 969	-2 319 519	-2 342 240	-2 484 530
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-6 301	-8 818	-8 400	-7 510
2512 Tukipalvelut	-45 858	-30 048	58 300	-18 200
TOIMINTATUOTOT	215 128	243 507	310 000	250 000
TOIMINTAKULUT	-260 986	-273 556	-251 700	-268 200
2513 Perhehoito/Kotiin annettavat palvelut				-33 700
TOIMINTATUOTOT				3 000
TOIMINTAKULUT				-36 700
2514 Päivätoiminta				-124 810
TOIMINTATUOTOT				20 000
TOIMINTAKULUT				-143 210
POISTOT JA ARVONALENTUMISET				-1 600
C233 Asumispalvelut	-3 427 363	-3 304 417	-2 838 980	-2 926 710
2522 Hoipa teh. palv.suminen oma toiminta /K	-2 269 466	-2 209 791	-1 937 240	-1 835 170
TOIMINTATUOTOT	624 590	589 950	561 500	631 500
TOIMINTAKULUT	-2 876 975	-2 785 943	-2 475 940	-2 452 070
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-17 081	-13 799	-22 800	-14 600
2525 Hoipa teh. palv.asuminen oma toiminta /	0			
TOIMINTATUOTOT	0			
TOIMINTAKULUT	0			
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	0			
2523 Hoipa tehostettu palveluasuminen ostop	-311 531	-271 195	-240 000	-334 000
TOIMINTATUOTOT	82 143	73 996		26 000
TOIMINTAKULUT	-393 674	-345 190	-240 000	-360 000
2524 Päivätoiminta ja vuoroahoito	-793 358	-772 366	-616 740	-692 540
TOIMINTATUOTOT	186 768	184 550	206 300	206 000
TOIMINTAKULUT	-979 464	-956 392	-821 840	-898 540
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-662	-524	-1 200	
2526 Kotikuntalain mukaiset asumis- ja muut p	-53 008	-51 065	-45 000	-65 000
TOIMINTAKULUT	-53 008	-51 065	-45 000	-65 000

C234 Vuodeosastot	-1 599 321	-1 525 711	-1 352 000	-1 405 970
2530 Akuuttihoito	-1 599 156	-1 525 711	-1 352 000	-1 405 970
TOIMINTATUOTOT	405 323	394 612	275 000	295 000
TOIMINTAKULUT	-2 002 142	-1 917 739	-1 625 500	-1 696 070
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-2 337	-2 583	-1 500	-4 900
2531 Pitkäaikaishoito	-164			
TOIMINTAKULUT	-164			
C24 Terveys- ja vanhuspalvelut	-12 009 814	-13 271 043	-11 942 810	-12 502 900
2700 Hallinto - Terveiden ja sairaanhoito	-309 892	-450 844	-449 560	-298 500
TOIMINTATUOTOT	5 203	316		
TOIMINTAKULUT	-304 957	-435 499	-421 100	-279 300
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-10 137	-15 661	-28 460	-19 200
C242 Vastaanottopalvelut	-1 373 858	-1 399 296	-1 245 650	-1 454 900
2710 Lääkäripalvelut	-554 907	-528 136	-521 330	-661 640
TOIMINTATUOTOT	253 889	300 232	323 000	248 500
TOIMINTAKULUT	-802 942	-826 688	-841 890	-901 350
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-5 854	-1 680	-2 440	-8 790
2711 Hoitajien vastaanotto	-818 950	-871 160	-724 320	-793 260
TOIMINTATUOTOT	14 049	18 346	51 500	22 450
TOIMINTAKULUT	-832 373	-888 910	-771 970	-815 020
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-626	-597	-3 850	-690
C243 Täydentävät palvelut	-505 309	-621 773	-555 630	-545 920
2720 Laboratorio	-188 039	-288 161	-257 990	-219 900
TOIMINTATUOTOT	197 141	176 821	134 150	140 000
TOIMINTAKULUT	-385 132	-463 615	-382 290	-355 000
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-48	-1 367	-9 850	-4 900
2721 Röntgen	-51 412	-43 893	-47 390	-1 450
TOIMINTATUOTOT	69 420	116 376	83 500	111 500
TOIMINTAKULUT	-84 935	-112 270	-74 090	-70 720
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-35 897	-48 000	-56 800	-42 230
2722 Lääkehuolto	-5 866	-5 283	-110	-67 330
TOIMINTATUOTOT	96 516	97 786	93 960	18 700
TOIMINTAKULUT	-102 382	-103 069	-94 070	-86 030
2723 Väline- ja laitoshuolto	-259 987	-284 424	-250 140	-257 240
TOIMINTATUOTOT	10 706	3 872		
TOIMINTAKULUT	-270 693	-288 296	-250 140	-257 240
2724 Keskusvarasto	-4	-12		
TOIMINTAKULUT	-4	-12		
2730 Ensihoito	-400 376	-389 686	-400 000	-400 000
TOIMINTAKULUT	-400 376	-389 686	-400 000	-400 000
C244 Kuntoutus	-287 745	-283 433	-295 100	-309 550
2740 Fysioterapia	-111 356	-96 787	-124 480	-125 320
TOIMINTATUOTOT	10 183	11 469	9 400	12 000
TOIMINTAKULUT	-121 208	-108 035	-133 780	-137 320
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-331	-221	-100	
2741 Puheterapia	-51 907	-58 487	-58 340	-57 680
TOIMINTATUOTOT	3 933	-156		
TOIMINTAKULUT	-55 465	-57 985	-58 240	-57 380
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-375	-347	-100	-300
2742 Lääkinnällinen kuntoutus	-101 796	-120 601	-92 300	-99 490
TOIMINTATUOTOT	32	32		
TOIMINTAKULUT	-101 828	-120 375	-89 300	-96 400
POISTOT JA ARVONALENTUMISET		-257	-3 000	-3 090

2743 Veteraanikuntoutus	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	26 230	14 053	28 000	28 000
TOIMINTAKULUT	-26 230	-14 053	-28 000	-28 000
2744 Toimintaterapia	-22 686	-7 559	-19 980	-27 060
TOIMINTAKULUT	-22 686	-7 160	-19 980	-26 100
POISTOT JA ARVONALENTUMISET		-399		-960
2750 Työterveyshuolto	94 014	-26 798	59 170	50 900
TOIMINTATUOTOT	856 556	759 517	823 650	804 550
TOIMINTAKULUT	-761 342	-784 967	-763 680	-752 350
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 200	-1 348	-800	-1 300
2755 Suun ja hampaiden hoito	-568 063	-566 694	-599 070	-583 200
TOIMINTATUOTOT	247 401	254 293	264 100	262 300
TOIMINTAKULUT	-789 821	-790 576	-808 630	-812 270
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-25 643	-30 412	-54 540	-33 230
C245 Erikoissairaanhoito	-8 658 586	-9 532 517	-8 456 970	-8 961 730
2760 Erikoislääkärit	-269 676	-329 400	-196 850	-196 060
TOIMINTATUOTOT	191 397	196 109	182 000	180 000
TOIMINTAKULUT	-461 073	-525 510	-378 850	-375 880
POISTOT JA ARVONALENTUMISET				-180
2761 Dialyysiyksikkö	-43 793	-50 006	-62 120	-23 920
TOIMINTATUOTOT	393 861	377 643	363 000	385 000
TOIMINTAKULUT	-437 351	-427 059	-424 520	-408 370
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-303	-590	-600	-550
2762 Aluesairaala	-1 776 846	-2 016 956	-1 700 000	-1 861 750
TOIMINTAKULUT	-1 776 846	-2 016 956	-1 700 000	-1 861 750
2763 Keskussairaala	-5 891 015	-6 398 312	-5 800 000	-6 190 000
TOIMINTAKULUT	-5 891 015	-6 398 312	-5 800 000	-6 190 000
2764 Psykiatrinen hoito	-525 702	-586 730	-600 000	-600 000
TOIMINTAKULUT	-525 702	-586 730	-600 000	-600 000
2765 Yksityiset sairaalat	-151 554	-151 113	-98 000	-90 000
TOIMINTATUOTOT	-279	2 296	2 000	
TOIMINTAKULUT	-151 275	-153 409	-100 000	-90 000
C25 Ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelut	-395 704	-388 162	-462 200	-470 800
2900 Hallinto - Ympäristö- ja rakennusvalvonta	-44 266	-42 317	-41 660	-44 570
TOIMINTATUOTOT	392			
TOIMINTAKULUT	-44 658	-42 317	-41 660	-44 570
C252 Ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelut	-351 438	-345 845	-420 540	-426 230
2910 Ympäristönsuojelu	-41 496	-41 198	-72 990	-55 870
TOIMINTATUOTOT	6 947	5 559	20 700	16 200
TOIMINTAKULUT	-48 443	-46 757	-93 690	-72 070
2920 Maa-ainesvalvonta	-1 014	-2 869		
TOIMINTATUOTOT	11 046	10 079		
TOIMINTAKULUT	-12 060	-12 949		
2930 Ympäristöterveysvalvonta	-94 809	-94 242	-97 960	-90 670
TOIMINTATUOTOT	15 236	13 726	13 800	13 050
TOIMINTAKULUT	-110 044	-107 968	-111 760	-103 720
2940 Eläinlääkintähuolto	-184 165	-179 257	-190 150	-217 760
TOIMINTATUOTOT	19 593	17 052	17 000	17 450
TOIMINTAKULUT	-203 759	-196 310	-207 150	-235 210
2950 Rakennusvalvonta	-29 955	-28 279	-59 440	-61 930
TOIMINTATUOTOT	62 429	61 518	31 200	35 800
TOIMINTAKULUT	-89 632	-86 128	-86 970	-94 200
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-2 752	-3 669	-3 670	-3 530

C30 Kärsämäen palvelut	-179 748	-180 795	-213 220	-231 100
C35 Ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelut	-179 748	-180 795	-213 220	-231 100
3900 Hallinto Ympäristö- ja rakennusvalvonta	-16 016	-15 572	-15 740	-15 970
TOIMINTATUOTOT	142			
TOIMINTAKULUT	-16 158	-15 572	-15 740	-15 970
C352 Ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelut	-163 733	-165 223	-197 480	-215 130
3910 Ympäristönsuojelu	-18 643	-18 999	-33 460	-30 610
TOIMINTATUOTOT	3 121	2 498	9 300	8 900
TOIMINTAKULUT	-21 764	-21 496	-42 760	-39 510
3920 Maa-ainesvalvonta	-455	-1 314		
TOIMINTATUOTOT	4 963	4 528		
TOIMINTAKULUT	-5 418	-5 843		
3930 Ympäristöterveysvalvonta	-34 801	-35 521	-36 400	-44 170
TOIMINTATUOTOT	5 593	5 039	5 100	6 400
TOIMINTAKULUT	-40 393	-40 560	-41 500	-50 570
3940 Eläinlääkintähuolto	-97 499	-97 461	-103 020	-112 680
TOIMINTATUOTOT	10 373	9 028	9 000	9 000
TOIMINTAKULUT	-107 872	-106 489	-112 020	-121 680
3950 Rakennusvalvonta	-12 334	-11 928	-24 600	-27 670
TOIMINTATUOTOT	25 706	25 331	12 900	16 000
TOIMINTAKULUT	-36 907	-35 748	-35 990	-42 070
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 133	-1 511	-1 510	-1 600
C40 Pyhäjärven palvelut	-23 895 159	-24 548 310	-23 362 530	-24 303 700
C41 Hyvinvointipalvelut	-1 026 314	-1 155 765	-1 504 720	-1 493 900
C412 Neuvolapalvelut	-347 225	-430 515	-451 680	-482 420
4120 Äitiysneuvola	-76 050	-93 880	-104 600	-110 870
TOIMINTATUOTOT	1 316	1 348	750	300
TOIMINTAKULUT	-77 221	-94 115	-105 100	-108 420
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-144	-1 113	-250	-2 750
4121 Lastenneuvola	-62 926	-59 228	-72 750	-99 490
TOIMINTATUOTOT	1 143	1 506	850	500
TOIMINTAKULUT	-63 925	-59 224	-73 350	-96 690
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-144	-1 511	-250	-3 300
4122 Koulu- ja opiskelijaterveydenhuolto	-85 412	-116 612	-104 420	-104 340
TOIMINTATUOTOT	2 163	2 465	550	700
TOIMINTAKULUT	-87 431	-118 829	-104 720	-104 790
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-144	-248	-250	-250
4123 Perhekeskus	-122 977	-116 591	-112 050	-102 440
TOIMINTATUOTOT	1 500		50	
TOIMINTAKULUT	-124 477	-116 591	-112 100	-102 440
4124 Lapsiperheiden kotipalvelu	141	-44 204	-57 860	-65 280
TOIMINTATUOTOT	141	1 455	500	900
TOIMINTAKULUT		-45 659	-58 360	-66 180
C414 Lastensuojelu	-679 089	-725 250	-1 053 040	-891 180
4140 Lastensuojelun sosiaalityö	-185 813	-176 305	-208 660	-129 680
TOIMINTATUOTOT	2 074	1 975	700	1 000
TOIMINTAKULUT	-187 543	-177 689	-208 760	-129 970
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-344	-591	-600	-710
4141 Lastensuojelun perhetyö	-68 091	-42 429	-47 890	-58 650
TOIMINTATUOTOT	1 557	220	200	200
TOIMINTAKULUT	-69 648	-42 650	-48 090	-58 850

4142 Lastensuojelun perhehoito	-170 812	-200 737	-332 140	-267 650
TOIMINTATUOTOT	2 370	23 874	10 000	23 800
TOIMINTAKULUT	-173 182	-224 611	-342 140	-291 450
4143 Lastensuojelun perhekodit	-254 372	-305 779	-464 350	-435 200
TOIMINTATUOTOT	20 090	33 972	15 000	23 500
TOIMINTAKULUT	-274 462	-339 751	-479 350	-458 700
C415 Lapsiperheiden sosiaalipalvelut				-120 300
TOIMINTAKULUT				-120 300
C42 Hyvinvointipalvelut	-3 835 453	-3 972 044	-4 145 960	-3 998 400
4200 Hallinto-Psykososiaaliset palvelut	-169 279	-189 830	-216 570	-195 400
TOIMINTATUOTOT	1 911	6		
TOIMINTAKULUT	-169 424	-183 614	-189 000	-181 520
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 766	-6 222	-27 570	-13 880
C422 Aikuissosiaalityö	-739 201	-294 733	-160 450	-113 120
4210 Sosiaalityö	-133 560	-155 793	-114 700	-78 420
TOIMINTATUOTOT	1 760	1 461	900	900
TOIMINTAKULUT	-135 176	-157 007	-115 350	-79 060
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-144	-248	-250	-260
4211 Toimeentulotuki	-160 269	-178 806	-63 350	-51 000
TOIMINTATUOTOT	138 779	168 874	1 250	1 000
TOIMINTAKULUT	-299 047	-347 681	-64 600	-52 000
4213 Kuntouttava työtoiminta	24 704	33 387	17 600	16 300
TOIMINTATUOTOT	48 795	53 295	45 000	45 000
TOIMINTAKULUT	-24 091	-19 908	-27 400	-28 700
4214 Vammaispalvelut	-434 904	-92		
TOIMINTATUOTOT	5 631	-92		
TOIMINTAKULUT	-440 536	0		
4215 Sosiaalihuoltolain mukaiset kuljetukset	-35 172	6 572		
TOIMINTATUOTOT		6 572		
TOIMINTAKULUT	-35 172			
C423 Vammaispalvelut	-1 745 489	-2 251 944	-2 537 340	-2 505 280
C42311 Vammaispalvelut	-707 965	-1 044 719	-1 215 780	-1 139 500
4220 Palveluohjaus	-49 196	-68 916	-71 470	-71 310
TOIMINTATUOTOT	326		150	150
TOIMINTAKULUT	-49 422	-68 745	-71 420	-71 250
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-100	-171	-200	-210
4221 Vammaisten omaishoidontuki	-121 821	-121 893	-135 460	-133 510
TOIMINTAKULUT	-121 821	-121 893	-135 460	-133 510
4222 Toimintakeskukset	-462 008	-336 313	-348 600	-327 450
TOIMINTATUOTOT	65 786	69 593	73 600	73 600
TOIMINTAKULUT	-522 269	-400 279	-416 500	-395 350
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-5 524	-5 628	-5 700	-5 700
4223 Vapa koululaisten päivähoito	-74 940	-58 798	-73 580	-73 450
TOIMINTATUOTOT	12 701	1 186	12 000	12 000
TOIMINTAKULUT	-87 641	-59 983	-85 580	-85 450
4224 Vammaispalvelut		-458 798	-586 670	-533 780
TOIMINTATUOTOT		53 536	34 000	31 500
TOIMINTAKULUT		-512 334	-620 670	-565 280

C42322 Vammaisten asuminen	-1 037 524	-1 207 225	-1 321 560	-1 365 780
4230 Vammaisten perhehoito (toimeksiantos	-28 998	-22 300	-33 940	-7 930
TOIMINTATUOTOT	9 432	8 809	9 000	1 500
TOIMINTAKULUT	-38 430	-31 109	-42 940	-9 430
4231 Vapa tuettu asuminen	-57 050	-64 059	-77 120	-85 150
TOIMINTATUOTOT	2 162	2 179	2 000	2 000
TOIMINTAKULUT	-59 213	-66 238	-79 120	-87 150
4232 Vapa palveluasuminen oma toiminta		-12		
TOIMINTAKULUT		-12		
4233 Vapa palveluasuminen ostopalvelut	-22 723	-23 022	-24 400	-46 600
TOIMINTATUOTOT	4 314	4 303	4 500	9 000
TOIMINTAKULUT	-27 037	-27 325	-28 900	-55 600
4234 Vapa tehostettu palveluasuminen oma t	-17	-25 012	-12 000	-12 000
TOIMINTAKULUT	-17	-25 012	-12 000	-12 000
4235 Vapa tehostettu palveluasuminen ostop	-854 281	-973 186	-1 055 500	-1 095 500
TOIMINTATUOTOT	98 632	100 700	90 000	90 000
TOIMINTAKULUT	-952 913	-1 073 886	-1 145 500	-1 185 500
4236 Laitohoito	-121 430	-146 171	-165 600	-165 600
TOIMINTAKULUT	-121 430	-146 171	-165 600	-165 600
4237 Kotikuntalain mukaiset asumis- ja muut	46 976	46 537	47 000	47 000
TOIMINTATUOTOT	46 976	46 537	47 000	47 000
C424 Terapiapalvelut	-1 181 484	-1 235 538	-1 231 600	-1 184 600
C42411 Terapiapalvelut	-636 615	-661 589	-711 170	-692 870
4240 Perheneuvola	-144 573	-121 345	-141 510	-141 650
TOIMINTATUOTOT	-1 302	6 170	100	
TOIMINTAKULUT	-142 993	-126 440	-141 110	-139 700
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-278	-1 075	-500	-1 950
4241 Päihdepalvelut	-100 872	-115 406	-117 540	-113 410
TOIMINTATUOTOT	205	1 428	700	400
TOIMINTAKULUT	-100 799	-115 993	-117 740	-112 410
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-278	-842	-500	-1 400
4242 Katkaisu- ja kuntoutuslaitohoito	-33 110	-31 540	-40 000	-25 000
TOIMINTAKULUT	-33 110	-31 540	-40 000	-25 000
4243 Mielenterveyspalvelut	-277 592	-310 287	-322 170	-320 050
TOIMINTATUOTOT	8 369	16 880	9 000	8 300
TOIMINTAKULUT	-285 394	-321 807	-330 170	-316 550
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-567	-5 360	-1 000	-11 800
4244 Päivätoiminta	-80 468	-83 011	-89 950	-92 760
TOIMINTATUOTOT	11 574	10 073	11 350	5 950
TOIMINTAKULUT	-91 898	-92 837	-101 050	-98 460
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-144	-248	-250	-250
C42422 Terapiapalveluasuminen	-544 869	-573 950	-520 430	-491 730
4250 Tapa tuettu asuminen	-18 884	-24 480	-18 600	
TOIMINTATUOTOT	7 773	8 907	7 800	
TOIMINTAKULUT	-26 657	-33 386	-26 400	
4251 Tapa palveluasuminen oma toiminta	-197 470	-187 738	-195 530	-189 530
TOIMINTATUOTOT	161 232	165 886	161 900	155 000
TOIMINTAKULUT	-358 701	-353 624	-357 430	-344 530
4254 Tapa tehostettu palveluasuminen ostop	-301 203	-341 487	-276 300	-302 200
TOIMINTATUOTOT	74 548	84 600	78 700	80 000
TOIMINTAKULUT	-375 751	-426 087	-355 000	-382 200
4255 Kotikuntalain mukaiset asumis- ja muut	-27 313	-20 246	-30 000	
TOIMINTAKULUT	-27 313	-20 246	-30 000	

C43	Terveys- ja vanhuspalvelut	-8 206 660	-7 983 475	-7 087 040	-7 681 100
4500	Hallinto-Hoito- ja vanhustyö	-161 254	0		
	TOIMINTATUOTOT	12 294			
	TOIMINTAKULUT	-168 195	0		
	POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-5 353	0		
C432	Kotiin annettavat palvelut	-3 136 814	-3 147 449	-2 624 640	-3 096 630
4510	Omaishoito	-255 000	-264 578	-271 400	-297 020
	TOIMINTATUOTOT		9 618	2 000	
	TOIMINTAKULUT	-255 000	-274 196	-273 400	-297 020
4511	Kotihoito	-2 883 618	-2 863 797	-2 363 540	-2 567 750
	TOIMINTATUOTOT	372 951	442 544	401 000	397 000
	TOIMINTAKULUT	-3 249 445	-3 294 255	-2 754 490	-2 951 790
	POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-7 124	-12 087	-10 050	-12 960
4512	Tukipalvelut	1 804	-19 074	10 300	-70 500
	TOIMINTATUOTOT	107 726	114 315	108 000	89 500
	TOIMINTAKULUT	-105 922	-133 389	-97 700	-160 000
4513	Perhehoito/Kotiin annettavat palvelut				-64 850
	TOIMINTATUOTOT				10 000
	TOIMINTAKULUT				-74 850
4514	Päivätoiminta				-96 510
	TOIMINTATUOTOT				21 000
	TOIMINTAKULUT				-115 840
	POISTOT JA ARVONALENTUMISET				-1 670
C433	Asumispalvelut	-3 408 930	-3 428 057	-2 815 740	-3 144 740
4520	Hoipa palveluasuminen oma toiminta	-254	-146		
	TOIMINTAKULUT	-254	-146		
4521	Hoipa palveluasuminen ostopalvelut	-29			
	TOIMINTAKULUT	-29			
4522	Hoipa tehostettu palveluasuminen oma t	-2 325 704	-2 340 980	-1 928 020	-2 076 310
	TOIMINTATUOTOT	788 495	748 220	847 200	785 300
	TOIMINTAKULUT	-3 105 955	-3 080 821	-2 768 020	-2 854 440
	POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-8 244	-8 379	-7 200	-7 170
4523	Hoipa tehostettu palveluasuminen ostop	-602 671	-598 714	-414 500	-622 000
	TOIMINTATUOTOT	108 744	100 145	45 500	18 000
	TOIMINTAKULUT	-711 415	-698 859	-460 000	-640 000
4524	Päivätoiminta ja vuoro hoito	-445 774	-455 312	-433 220	-391 430
	TOIMINTATUOTOT	127 854	136 017	155 200	175 000
	TOIMINTAKULUT	-573 628	-591 329	-588 420	-566 430
4526	Kotikuntalain mukaiset asumis- ja muut p	-34 497	-32 905	-40 000	-55 000
	TOIMINTAKULUT	-34 497	-32 905	-40 000	-55 000
C434	Vuodeosastot	-1 499 662	-1 407 968	-1 646 660	-1 439 730
4530	Akuuttihoito	-1 499 458	-1 407 968	-1 646 660	-1 439 730
	TOIMINTATUOTOT	313 317	396 379	349 500	371 500
	TOIMINTAKULUT	-1 810 611	-1 797 053	-1 994 160	-1 796 570
	POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-2 165	-7 295	-2 000	-14 660
4531	Pitkäaikaishoito	-204	0		
	TOIMINTAKULUT	-204	0		
4532	Yhteisosasto		0		
	TOIMINTAKULUT		0		

C44 Terveys- ja vanhuspalvelut	-10 502 944	-11 120 737	-10 252 150	-10 760 000
4700 Hallinto-Terveys- ja sairaanhoito	-219 994	-370 274	-365 080	-223 450
TOIMINTATUOTOT	3 960	60		
TOIMINTAKULUT	-216 200	-357 586	-294 780	-206 780
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-7 754	-12 749	-70 300	-16 670
C442 Vastaanottopalvelut	-1 270 369	-1 281 629	-1 089 840	-1 125 110
4710 Lääkäripalvelut	-616 527	-629 148	-446 510	-505 940
TOIMINTATUOTOT	271 471	237 164	300 000	228 500
TOIMINTAKULUT	-880 959	-861 811	-744 100	-715 100
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-7 040	-4 501	-2 410	-19 340
4711 Hoitajien vastaanotto	-653 842	-652 481	-643 330	-619 170
TOIMINTATUOTOT	7 655	17 752	37 100	34 300
TOIMINTAKULUT	-660 086	-665 078	-678 030	-644 240
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 411	-5 154	-2 400	-9 230
C443 Täydentävät palvelut	-474 758	-483 949	-482 350	-578 810
4720 Laboratorio	-239 557	-226 673	-229 000	-231 640
TOIMINTATUOTOT	71 690	67 667	82 000	70 000
TOIMINTAKULUT	-310 508	-291 347	-307 950	-290 540
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-739	-2 993	-3 050	-11 100
4721 Röntgen	-28 742	-34 402	-57 450	-53 550
TOIMINTATUOTOT	56 191	52 335	59 240	47 800
TOIMINTAKULUT	-73 003	-67 622	-86 390	-80 050
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-11 930	-19 115	-30 300	-21 300
4722 Lääkehuolto	-30	-1 281	-14 700	-79 670
TOIMINTATUOTOT	62 107	68 803	53 100	600
TOIMINTAKULUT	-62 136	-69 619	-67 800	-79 170
POISTOT JA ARVONALENTUMISET		-465		-1 100
4723 Väline- ja laitoshuolto	-206 785	-219 702	-170 200	-187 700
TOIMINTATUOTOT	75			
TOIMINTAKULUT	-200 880	-213 322	-166 700	-185 550
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-5 980	-6 379	-3 500	-2 150
4724 Keskusvarasto	357	-1 891	-11 000	-26 250
TOIMINTATUOTOT	49 861	54 004	58 600	
TOIMINTAKULUT	-49 504	-55 130	-69 600	-24 450
POISTOT JA ARVONALENTUMISET		-765		-1 800
C444 Kuntoutus	-316 207	-284 635	-408 840	-412 610
4740 Fysioterapia	-144 206	-126 856	-204 280	-209 780
TOIMINTATUOTOT	10 429	13 208	9 350	10 200
TOIMINTAKULUT	-154 635	-136 905	-213 630	-208 980
POISTOT JA ARVONALENTUMISET		-3 158		-11 000
4741 Puheterapia	-47 762	-29 743	-60 840	-62 350
TOIMINTATUOTOT	1 047	587		
TOIMINTAKULUT	-48 779	-29 935	-60 840	-61 400
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-30	-395		-950
4742 Lääkinnällinen kuntoutus	-114 493	-117 361	-103 020	-106 000
TOIMINTAKULUT	-114 493	-117 361	-103 020	-106 000
4743 Veteraanikuntoutus	0	0	-100	0
TOIMINTATUOTOT	22 018	18 223	25 000	18 000
TOIMINTAKULUT	-22 018	-18 223	-25 100	-18 000
4744 Toimintaterapia	-9 746	-10 676	-40 600	-34 480
TOIMINTATUOTOT	150			
TOIMINTAKULUT	-9 897	-10 676	-40 600	-34 480

4730 Ensihoito	-318 385	-310 858	-320 000	-320 000
TOIMINTAKULUT	-318 385	-310 858	-320 000	-320 000
4750 Työterveyshuolto	14 976	-61 080	-27 760	-26 660
TOIMINTATUOTOT	402 435	314 026	399 700	356 000
TOIMINTAKULUT	-387 090	-373 093	-426 960	-378 410
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-369	-2 012	-500	-4 250
4755 Suun ja hampaiden hoito	-363 143	-401 131	-443 180	-417 860
TOIMINTATUOTOT	159 404	183 300	173 500	172 000
TOIMINTAKULUT	-521 594	-580 329	-609 580	-575 340
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-953	-4 102	-7 100	-14 520
C445 Erikoissairaanhoido	-7 555 065	-7 927 182	-7 115 100	-7 655 500
4760 Erikoislääkärit	-221 077	-234 296	-165 100	-145 500
TOIMINTATUOTOT	53 632	61 025	50 000	67 000
TOIMINTAKULUT	-274 710	-295 321	-215 100	-212 500
4761 Dialyysiyksikkö	-161 033	-137 011	-135 000	-140 000
TOIMINTAKULUT	-161 033	-137 011	-135 000	-140 000
4762 Aluesairaala	-1 507 120	-1 733 642	-1 515 000	-1 500 000
TOIMINTAKULUT	-1 507 120	-1 733 642	-1 515 000	-1 500 000
4763 Keskussairaala	-5 347 141	-5 622 044	-5 000 000	-5 600 000
TOIMINTAKULUT	-5 347 141	-5 622 044	-5 000 000	-5 600 000
4764 Psykiatrinen hoito	-222 192	-118 765	-230 000	-230 000
TOIMINTAKULUT	-222 192	-118 765	-230 000	-230 000
4765 Yksityiset sairaalat	-96 502	-81 424	-70 000	-40 000
TOIMINTATUOTOT	2 516	290		
TOIMINTAKULUT	-99 018	-81 713	-70 000	-40 000
C45 Ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelut	-323 788	-316 289	-372 660	-370 300
4900 Hallinto-Ympäristö- ja rakennusvalvonta	-33 811	-31 264	-33 060	-33 190
TOIMINTATUOTOT	300			
TOIMINTAKULUT	-34 111	-31 264	-33 060	-33 190
C452 Ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelut	-289 977	-285 025	-339 600	-337 110
4910 Ympäristönsuojelu	-33 076	-32 839	-59 140	-41 480
TOIMINTATUOTOT	5 537	4 431	16 500	12 100
TOIMINTAKULUT	-38 614	-37 271	-75 640	-53 580
4920 Maa-ainesvalvonta	-808	-2 287		
TOIMINTATUOTOT	8 805	8 034		
TOIMINTAKULUT	-9 613	-10 321		
4930 Ympäristöterveysvalvonta	-70 808	-70 383	-74 060	-71 180
TOIMINTATUOTOT	11 379	10 251	10 300	10 250
TOIMINTAKULUT	-82 186	-80 634	-84 360	-81 430
4940 Eläinlääkintähuolto	-157 092	-152 900	-150 980	-166 550
TOIMINTATUOTOT	16 712	14 544	14 500	13 350
TOIMINTAKULUT	-173 804	-167 444	-165 480	-179 900
4950 Rakennusvalvonta	-28 193	-26 615	-55 420	-57 900
TOIMINTATUOTOT	58 757	57 900	29 500	33 400
TOIMINTAKULUT	-84 360	-81 062	-81 460	-88 000
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-2 590	-3 453	-3 460	-3 300
C50 Reisjärven palvelut	-10 561 223	-11 457 351	-11 070 410	-11 754 600
C51 Hyvinvointipalvelut	-656 721	-709 085	-896 650	-991 400
C512 Neuvolapalvelut	-160 370	-206 854	-279 640	-263 330
5120 Äitiysneuvola	-50 500	-47 269	-55 700	-54 980
TOIMINTATUOTOT	258	1 814	350	1 700
TOIMINTAKULUT	-50 758	-49 082	-56 050	-56 650
POISTOT JA ARVONALENTUMISET				-30

5121 Lastenneuvola	-56 537	-66 759	-63 650	-64 960
TOIMINTATUOTOT	475	821	100	500
TOIMINTAKULUT	-57 012	-67 579	-63 750	-65 350
POISTOT JA ARVONALENTUMISET				-110
5122 Koulu- ja opiskelijaterveydenhuolto	-53 333	-52 046	-56 010	-56 460
TOIMINTATUOTOT	929	2 553	250	1 000
TOIMINTAKULUT	-54 261	-54 598	-56 260	-57 460
5123 Perhekeskus		-15 654	-22 150	-22 880
TOIMINTATUOTOT				1 050
TOIMINTAKULUT		-15 654	-22 150	-23 930
5124 Lapsiperheiden kotipalvelu		-25 127	-82 130	-64 050
TOIMINTATUOTOT		787	500	800
TOIMINTAKULUT		-25 914	-82 630	-64 850
C514 Lastensuojelu	-496 351	-502 231	-617 010	-672 920
5140 Lastensuojelun sosiaalityö	-68 915	-79 310	-94 060	-72 040
TOIMINTATUOTOT	907	707	350	450
TOIMINTAKULUT	-69 778	-79 940	-94 310	-72 260
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-44	-76	-100	-230
5141 Lastensuojelun perhetyö	-39 250	-60 582	-52 840	-46 210
TOIMINTATUOTOT	1 186	125		
TOIMINTAKULUT	-40 436	-60 707	-52 840	-46 050
POISTOT JA ARVONALENTUMISET				-160
5142 Lastensuojelun perhehoito	-97 071	-100 190	-166 060	-132 170
TOIMINTATUOTOT	7 448	7 207	7 200	7 200
TOIMINTAKULUT	-104 519	-107 397	-173 260	-139 370
5143 Lastensuojelun perhekodit	-291 115	-262 149	-304 050	-422 500
TOIMINTATUOTOT	7 998	9 513	6 500	9 000
TOIMINTAKULUT	-299 114	-271 662	-310 550	-431 500
C515 Lapsiperheiden sosiaalipalvelut				-55 150
TOIMINTAKULUT				-55 060
POISTOT JA ARVONALENTUMISET				-90
C52 Hyvinvointipalvelut	-2 057 009	-2 162 099	-2 344 250	-2 295 000
5200 Hallinto-Psykososiaaliset palvelut	-84 673	-85 422	-85 560	-92 750
TOIMINTATUOTOT	1 416	3	500	
TOIMINTAKULUT	-85 217	-83 466	-80 860	-87 340
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-872	-1 959	-5 200	-5 410
C522 Aikuissosiaalityö	-445 277	-59 934	-31 810	-34 700
5210 Sosiaalityö	-35 363	-23 512	-20 710	-24 600
TOIMINTATUOTOT	898	762	550	550
TOIMINTAKULUT	-36 092	-24 048	-21 010	-24 950
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-170	-226	-250	-200
5211 Toimeentulotuki	-37 732	-47 317	-23 100	-17 700
TOIMINTATUOTOT	36 346	42 253	400	300
TOIMINTAKULUT	-74 078	-89 570	-23 500	-18 000
5213 Kuntouttava työtoiminta	14 176	14 143	12 000	7 600
TOIMINTATUOTOT	23 964	24 166	22 000	20 000
TOIMINTAKULUT	-9 788	-10 023	-10 000	-12 400
5214 Vammaispalvelut	-378 683	-5 669		
TOIMINTAKULUT	-378 683	-5 669		

HK

①

5215 Sosiaalihuoltolain mukaiset kuljetukset	-7 675	2 421		
TOIMINTATUOTOT		2 421		
TOIMINTAKULUT	-7 675			
C523 Vammaispalvelut	-1 153 764	-1 635 608	-1 813 910	-1 772 250
C52311 Vammaispalvelut	-404 431	-831 786	-864 810	-867 340
5220 Palveluohjaus	-15 724	-30 871	-32 550	-50 400
TOIMINTATUOTOT	70		300	300
TOIMINTAKULUT	-15 793	-30 871	-32 850	-50 700
5221 Vammaisten omaishoidontuki	-35 570	-37 175	-45 980	-52 060
TOIMINTAKULUT	-35 570	-37 175	-45 980	-52 060
5222 Toimintakeskukset	-328 594	-294 716	-307 830	-307 350
TOIMINTATUOTOT	49 351	50 177	43 550	43 550
TOIMINTAKULUT	-377 945	-344 893	-351 380	-350 900
5223 Vapa koululaisten päivähoito	-24 543	-13 281	-2 850	-2 850
TOIMINTAKULUT	-24 543	-13 281	-2 850	-2 850
5224 Vammaispalvelut		-455 743	-475 600	-454 680
TOIMINTATUOTOT		2 210	3 000	200
TOIMINTAKULUT		-457 953	-478 600	-454 820
POISTOT JA ARVONALENTUMISET				-60
C52322 Vammaisten asuminen	-749 334	-803 822	-949 100	-904 910
5230 Vammaisten perhehoito (toimeksiantos)	-5 168	-2 691	-5 400	-5 610
TOIMINTATUOTOT	179		400	200
TOIMINTAKULUT	-5 348	-2 691	-5 800	-5 810
5231 Vapa tuettu asuminen	-30 024	-46 584	-46 120	-45 950
TOIMINTATUOTOT	620	582	600	600
TOIMINTAKULUT	-30 644	-47 166	-46 720	-46 550
5233 Vapa palveluasuminen ostopalvelut	-14 887	-14 957	-15 050	-15 050
TOIMINTATUOTOT	5 147	5 161	5 050	5 050
TOIMINTAKULUT	-20 033	-20 118	-20 100	-20 100
5234 Vapa tehostettu palveluasuminen oma t	-460 060	-486 937	-549 230	-535 400
TOIMINTATUOTOT	104 457	110 291	106 450	121 150
TOIMINTAKULUT	-564 517	-597 228	-655 680	-656 550
5235 Vapa tehostettu palveluasuminen ostop	-252 976	-270 221	-329 100	-299 300
TOIMINTATUOTOT	28 172	26 132	25 300	25 300
TOIMINTAKULUT	-281 148	-296 353	-354 400	-324 600
5236 Laitohoito	-40 816	-23 110	-45 600	-45 000
TOIMINTAKULUT	-40 816	-23 110	-45 600	-45 000
5237 Kotikuntalain mukaiset asumis- ja muut	54 597	40 678	41 400	41 400
TOIMINTATUOTOT	54 597	40 678	41 400	41 400
C524 Terapiapalvelut	-373 295	-381 135	-412 970	-395 300
C52411 Terapiapalvelut	-132 344	-155 857	-136 770	-151 700
5240 Perheneuvola	-21 663	-18 694	-17 970	-17 400
TOIMINTATUOTOT	32	32	50	50
TOIMINTAKULUT	-21 695	-18 726	-18 020	-17 450
5241 Päihdepalvelut	-6 463	-4 934	-6 810	-6 010
TOIMINTAKULUT	-6 463	-4 934	-6 810	-6 010
5242 Katkaisu- ja kuntoutuslaitushoito	-7 967	-10 621	-15 000	-15 000
TOIMINTAKULUT	-7 967	-10 621	-15 000	-15 000
5243 Mielenterveyspalvelut	-93 796	-118 736	-96 990	-113 290
TOIMINTATUOTOT	6 755	3 804	3 300	1 150
TOIMINTAKULUT	-100 551	-122 540	-100 290	-114 370
POISTOT JA ARVONALENTUMISET				-70

HK D

5244 Päivätoiminta	-2 456	-2 873		
TOIMINTAKULUT	-2 456	-2 873		
C52422 Terapiapalveluasuminen	-240 950	-225 278	-276 200	-243 600
5250 Tapa tuettu asuminen	-27 398	-60 920	-57 800	-57 500
TOIMINTATUOTOT	10 064	24 585	22 000	22 300
TOIMINTAKULUT	-37 462	-85 505	-79 800	-79 800
5251 Tapa palveluasuminen oma toiminta	-20			
TOIMINTAKULUT	-20			
5252 Tapa palveluasuminen ostopalvelut	-104 972	-71 305	-63 500	-67 450
TOIMINTATUOTOT	38 739	27 447	31 500	27 550
TOIMINTAKULUT	-143 711	-98 752	-95 000	-95 000
5253 Tapa tehostettu palveluasuminen oma t	-2			
TOIMINTAKULUT	-2			
5254 Tapa tehostettu palveluasuminen ostop	-108 559	-93 052	-154 900	-118 650
TOIMINTATUOTOT	29 417	28 586	38 500	33 450
TOIMINTAKULUT	-137 976	-121 638	-193 400	-152 100
C53 Terveys- ja vanhuspalvelut	-3 266 795	-3 177 623	-3 193 560	-3 363 200
5500 Hallinto - Hoito- ja vanhustyö	-78 148	0		
TOIMINTATUOTOT	4 133			
TOIMINTAKULUT	-79 548	0		
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-2 733	0		
C532 Kotiin annettavat palvelut	-735 949	-758 842	-816 850	-994 320
5510 Omaishoito	-95 721	-114 008	-118 750	-152 690
TOIMINTAKULUT	-95 721	-114 008	-118 750	-152 690
5511 Kotihoito	-630 896	-652 234	-674 900	-753 420
TOIMINTATUOTOT	111 959	100 542	100 400	95 300
TOIMINTAKULUT	-740 512	-749 321	-771 800	-845 730
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-2 343	-3 456	-3 500	-2 990
5512 Tukipalvelut	-9 332	7 400	-23 200	-3 500
TOIMINTATUOTOT	83 627	106 760	79 500	66 500
TOIMINTAKULUT	-92 959	-99 360	-102 700	-70 000
5513 Perhehoito/Kotiin annettavat palvelut				-20 530
TOIMINTATUOTOT				4 000
TOIMINTAKULUT				-24 530
5514 Päivätoiminta				-64 180
TOIMINTATUOTOT				20 000
TOIMINTAKULUT				-82 470
POISTOT JA ARVONALENTUMISET				-1 710
C533 Asumispalvelut	-1 405 813	-1 331 288	-1 333 860	-1 340 970
5520 Hoipa palveluasuminen oma toiminta	-242	-203		
TOIMINTAKULUT	-242	-203		
5521 Hoipa palveluasuminen ostopalvelut	-161 832	-138 965	-100 500	-148 000
TOIMINTATUOTOT	29 402	46 892	29 500	18 000
TOIMINTAKULUT	-191 234	-185 857	-130 000	-166 000
5522 Hoipa tehostettu palveluasuminen oma t	-913 765	-869 326	-896 390	-880 970
TOIMINTATUOTOT	254 373	303 452	272 750	299 000
TOIMINTAKULUT	-1 159 395	-1 157 919	-1 151 840	-1 163 620
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-8 742	-14 859	-17 300	-16 350
5523 Hoipa tehostettu palveluasuminen ostop	-324 815	-298 703	-270 000	-312 000
TOIMINTATUOTOT	59 353	55 652		
TOIMINTAKULUT	-384 168	-354 355	-270 000	-312 000
5524 Päivätoiminta ja vuoroahoito	-5 159	-24 091	-66 970	
TOIMINTATUOTOT	28 833	7 949	10 000	
TOIMINTAKULUT	-33 992	-32 039	-76 970	

HC

77

C534 Vuodeosastot	-1 046 885	-1 087 492	-1 042 850	-1 027 910
5530 Akuuttihoito	-1 046 885	-1 087 492	-1 042 850	-1 027 910
TOIMINTATUOTOT	223 855	271 338	201 000	189 000
TOIMINTAKULUT	-1 268 185	-1 358 076	-1 242 950	-1 215 640
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-2 555	-754	-900	-1 270
5532 Yhteisosasto	0			
TOIMINTAKULUT	0			
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	0			
C54 Terveys- ja vanhuspalvelut	-4 376 432	-5 194 769	-4 384 570	-4 866 600
5700 Hallinto- Terveiden ja sairaanhoidon	-80 871	-167 617	-155 630	-123 800
TOIMINTATUOTOT	2 022	96		
TOIMINTAKULUT	-79 029	-161 828	-145 330	-116 310
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-3 864	-5 885	-10 300	-7 490
C542 Vastaanottopalvelut	-458 103	-496 724	-463 740	-505 200
5710 Lääkäripalvelut	-151 798	-160 828	-168 300	-168 220
TOIMINTATUOTOT	114 126	111 294	102 000	85 050
TOIMINTAKULUT	-265 790	-271 686	-269 570	-249 390
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-134	-436	-730	-3 880
5711 Hoitajien vastaanotto	-306 305	-335 896	-295 440	-336 980
TOIMINTATUOTOT	10 016	14 899	16 100	22 500
TOIMINTAKULUT	-316 320	-350 795	-311 540	-359 480
C543 Täydentävät palvelut	-157 583	-162 609	-159 060	-184 700
5720 Laboratorio	-111 532	-86 242	-97 820	-104 390
TOIMINTATUOTOT	20 096	13 024	22 700	16 700
TOIMINTAKULUT	-131 627	-99 026	-119 820	-120 700
POISTOT JA ARVONALENTUMISET		-239	-700	-390
5721 Röntgen	-3 090	-37 840	-15 000	-37 000
TOIMINTATUOTOT	420			
TOIMINTAKULUT	-3 510	-37 840	-15 000	-37 000
5722 Lääkehuolto	-983	53		
TOIMINTAKULUT	-983	53		
5723 Väline- ja laitoshuolto	-41 978	-38 580	-46 240	-43 310
TOIMINTATUOTOT		32		
TOIMINTAKULUT	-41 978	-38 612	-46 240	-43 310
5730 Ensihoito	-168 993	-159 653	-171 000	-170 000
TOIMINTAKULUT	-168 993	-159 653	-171 000	-170 000
C544 Kuntoutus	-135 723	-126 596	-168 890	-161 550
5740 Fysioterapia	-45 983	-49 235	-61 560	-59 440
TOIMINTATUOTOT	3 404	4 952	3 000	3 000
TOIMINTAKULUT	-49 218	-53 960	-64 560	-62 110
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-170	-226		-330
5741 Puheterapia	-22 199	-28 548	-38 530	-33 970
TOIMINTATUOTOT	26 289	9		
TOIMINTAKULUT	-48 471	-28 503	-38 530	-33 800
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-17	-54		-170
5742 Lääkinnällinen kuntoutus	-59 408	-38 536	-50 800	-46 100
TOIMINTATUOTOT	1 084			
TOIMINTAKULUT	-60 493	-38 536	-50 800	-46 100
5743 Veteraanikuntoutus	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	8 331	8 580	9 000	9 000
TOIMINTAKULUT	-8 331	-8 580	-9 000	-9 000

Hc 09

5744 Toimintaterapia	-8 132	-10 278	-18 000	-22 040
TOIMINTAKULUT	-8 132	-10 278	-18 000	-22 040
5750 Työterveyshuolto	-17 037	-23 599	-8 660	12 750
TOIMINTATUOTOT	153 785	139 220	187 250	181 850
TOIMINTAKULUT	-170 775	-162 655	-195 910	-168 630
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-48	-163		-470
5755 Suun ja hampaiden hoito	-284 298	-288 773	-257 190	-286 100
TOIMINTATUOTOT	116 514	165 694	121 300	142 500
TOIMINTAKULUT	-400 760	-454 290	-375 570	-417 880
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-52	-177	-2 920	-10 720
C545 Erikoissairaanhoito	-3 073 824	-3 769 197	-3 000 400	-3 448 000
5760 Erikoislääkärit	-101 229	-101 821	-82 400	-83 000
TOIMINTATUOTOT	8 667	11 015	10 000	4 000
TOIMINTAKULUT	-109 896	-112 835	-92 400	-87 000
5761 Dialyysiyksikkö	-102 100	-74 446	-93 000	-90 000
TOIMINTAKULUT	-102 100	-74 446	-93 000	-90 000
5762 Aluesairaala	-27 010	-26 394	-15 000	-15 000
TOIMINTAKULUT	-27 010	-26 394	-15 000	-15 000
5763 Keskussairaala	-2 538 425	-3 107 907	-2 600 000	-3 000 000
TOIMINTAKULUT	-2 538 425	-3 107 907	-2 600 000	-3 000 000
5764 Psykiatrinen hoito	-153 204	-343 092	-150 000	-200 000
TOIMINTAKULUT	-153 204	-343 092	-150 000	-200 000
5765 Yksityiset sairaalat	-151 856	-115 537	-60 000	-60 000
TOIMINTATUOTOT	0	480		
TOIMINTAKULUT	-151 856	-116 017	-60 000	-60 000
C55 Ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelut	-204 265	-213 775	-251 380	-238 400
5900 Hallinto- Ympäristö- ja rakennusvalvonta	-17 128	-16 527	-16 730	-17 500
TOIMINTATUOTOT	152			
TOIMINTAKULUT	-17 280	-16 527	-16 730	-17 500
C552 Ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelut	-187 137	-197 248	-234 650	-220 900
5910 Ympäristönsuojelu	-26 983	-39 200	-47 910	-30 260
TOIMINTATUOTOT	4 531	3 626	13 500	8 750
TOIMINTAKULUT	-31 514	-42 826	-61 410	-38 810
POISTOT JA ARVONALENTUMISET				-200
5920 Maa-ainesvalvonta	-661	-1 871		
TOIMINTATUOTOT	7 204	6 574		
TOIMINTAKULUT	-7 865	-8 445		
5930 Ympäristöterveysvalvonta	-39 559	-39 367	-41 880	-36 910
TOIMINTATUOTOT	6 364	5 734	5 800	5 350
TOIMINTAKULUT	-45 923	-45 101	-47 680	-42 260
5940 Eläinlääkintähuolto	-102 593	-100 174	-107 060	-127 610
TOIMINTATUOTOT	10 949	9 529	9 500	10 200
TOIMINTAKULUT	-113 542	-109 703	-116 560	-137 590
POISTOT JA ARVONALENTUMISET				-220
5941 Eläinlääkintä/Valvonta	78	0		
TOIMINTATUOTOT	78	0		
TOIMINTAKULUT	0	0		
5950 Rakennusvalvonta	-17 419	-16 636	-37 800	-26 120
TOIMINTATUOTOT	36 723	36 187	18 500	14 800
TOIMINTAKULUT	-52 523	-50 665	-54 140	-38 970
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 619	-2 158	-2 160	-1 950
Kaikki yhteensä	6 215 471	644 784	0	0

7.2. Vakanssit

VAKANSSIEN MÄÄRÄ PALVELULINJOITTAIN 1.1.2018 (arvioitu 15.9.2017)

Nimike	Hallinto	Hyvinvointipalvelut	Terveys- ja vanhuspalvelut	Ympäristö- ja rakennusvalvonta palvelut	Yhteensä
Apuohjaaja		1			1
Aputyöntekijä		4			4
Atk-tukihö	3				3
Atk-vastaava	2				2
Eläinlääkäri				4	4
Erikoislääkäri			3		3
Erikoissairaanhoitaja		11			11
Farmaseutti			2		2
Fysioterapeutti			9		9
Hammashoitaja			9		9
Hammaslääkäri			5		5
Hoito- ja vanhustyön johtaja			1		1
Hoitoapulainen			4		4
Hoitotyönjohtaja			1		1
Hyvinvointijohtaja		1			1
Johtava hammaslääkäri			1		1
Johtava lääkäri			1		1
Johtava sos.työntek.		1			1
Kekusvarastonhoitaja			1		1
Kodinhoitaja			11		11
Kotiavustaja			4		4
Kotihoidon ohjaaja			3		3
Kotiutushoitaja			1		1
Kuntayhtymän johtaja	1				1
Kuntohoitaja			3		3
Laboratoriohoitaja			5		5
Laitosapulainen			6		6
Laitoshuoltaja			16		16
Laskentasihteeri	8				8
Lupasihteeri				3	3
Lähihoitaja		12	174		186
Muistikoordinaattori			1		1
Ohjaaja		33	1		34
Osastonhoitaja			5		5
Palkkasihteeri	8				8
Palveluesimies		2			2
Palvelujohtaja			1		1
Palveluohjaaja		2	1		3
Palvelusihteeri		4	11		15
Perushoitaja			20		20
Perhetyöntekijä		8			8
Psykologi		3			3
Puheterapeutti			3		3
Rakennustarkastaja				2	2
Röntgenhoitaja			3		3
Sairaanhoitaja			74		74
Sosiaaliohjaaja		4			4
Sosiaalityöntekijä		10			10
Suuhygienisti			3		3
Talous- ja henkilöstöjohtaja	1				1
Terapiapalvelujohtaja		1			1
Terveystieteiden johtaja		12	1		13
Toimintaterapeutti			2		2
Työterveysavustaja			1		1
Terveystieteiden johtaja			10		10
Toimintosihteeri	2				2
Työterveyshoitaja			6		6
Työterveyslääkäri			1		1
Valvonta eläinlääkäri				1	1
Vammaispalvelujohtaja		1			1
Vastaava hammaslääkäri			2		2
Vastaava ohjaaja		2			2
Vastaava sairaanhoitaja			6		6
Vastaava suuhygienisti			1		1
Vastaava terv.hoitaja		1			1
Vastaava terveystieteiden johtaja			1		1
Vastaava työterveyshoitaja			1		1
Välinehuoltaja			2		2
Ylläpitäjä/palvelujohtaja			1		1
Ympäristöjohtaja				1	1
Ympäristötarkastaja				5	5
Ympäristö- ja rakennustarkastaja				1	1
YHTEENSÄ	25	113	418	17	573

Vakanssien määrä 31.12.2017 on 574. Vakinaisen henkilökunnan määrä vaihtelee vakanssien täyttämättä jättämisten ja uusien vakanssien perustamisesta johtuen. Kaikki vakanssit eivät ole täytettyinä vakinaisesti, koska vakinaisia viranhaltijoita/työntekijöitä ei ole saatu tai virkaa/työsuhdetta ei ole ollut tarvetta täyttää. Vakinaisen henkilökunnan määrä 31.8.2017 oli 521 henkilöä ja avoimia tai toisen tehtävän sijaisuudessa oli 53. Vakanssit ovat kokoaikaisia, vaikka osa vakituisesta henkilökunnasta työskentelee osa-aikaisesti.

Vakinaisen henkilökunnan vakanssien määrä jäsenkunnittain ja sen kehittyminen

	Haapajärvi	Kärsämäki	Pyhäjärvi	Reisjärvi	Yhteensä
Hallinto ja toimistopalvelut	13		8	4	25
Hyvinvointipalvelut	54		38	21	113
Terveys- ja vanhuspalvelut	172		173	73	418
Ymp.- ja rak.valv.palvelut	6	2	5	4	17
Yhteensä	245	2	224	102	573
Eläköityminen	7		12	4	23
Esitetyt vakanssit	4		1	2,5	7,5

Työntekijöiden määrä on ilmoitettu vakinaisen toimipaikan mukaan ja kokoaikaisena palvelussuhteena. Vakainainen toimipaikka tai työtehtävät voivat vaihdella tarpeen mukaisesti vuoden aikana eri jäsenkuntien alueella. Esimerkiksi varahenkilöstöpankin henkilökunta ja sosiaalityötä tekevä henkilökunta liikkuu tarvittaessa yli kuntarajojen jne. Yhteisiä vakansseja esiteään kaikkiaan 4, joiden määrät jaettu esitettyihin vakansseihin jäsenkunnittain asukaslukujen suhteessa. Vakanssien jakautuminen tarkentuu täyttämisten yhteydessä.